

COI Focus

Soedan

Veiligheidssituatie in de Two Areas / Situatie in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas

22 januari 2019

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst met afkortingen	3
Inleiding	4
Contactpersonen	5
1. Veiligheidssituatie in de Two Areas	7
1.1. Korte geschiedenis.....	7
1.1.1. Nationale en internationale politieke ontwikkelingen	7
1.1.2. Geografische situatie en bevolking.....	8
1.1.3. Gewapend conflict	10
1.2. Huidige toestand van het conflict	11
1.3. Strijdende partijen.....	14
1.3.1. SPLM/A-N	14
1.3.2. Sudan Armed Forces (SAF) en regeringsgezinde milities.....	16
1.4. Typologie van het geweld	17
1.4.1. Intercommunale conflicten en plunderingen	18
1.4.2. Mensenrechtenschendingen	18
1.4.3. Seksueel geweld.....	19
1.4.4. Straffeloosheid.....	19
1.5. Doelwitten van het geweld	19
1.5.1. Burgers	20
1.5.2. (Vermeende) opposanten en aanhangers SPLM/A-N.....	21
1.5.3. Activisten, journalisten, studenten	23
1.6. Geografische verdeling	24
1.7. Verplaatsingen van de bevolking.....	26
1.7.1. IDP's.....	26
1.7.2. Vluchtelingen	27
1.8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven.....	29
1.8.1. Voedselvoorziening	29
1.8.2. Gezondheidszorg en onderwijs	29
1.8.3. Kwetsbare groepen.....	30
2. Personen afkomstig uit de Two Areas in Khartoem	31
2.1. IDP's	32
2.1.1. Aantal en herkomst	32
2.1.2. Levensomstandigheden	33
2.2. Situatie in Khartoem	36
2.2.1. Discriminatie en geweld: economische, etnische, politieke factoren	36
2.2.2. Risico bij terugkeer	42
2.2.3. Terugkeer na asielaanvraag	46
2.3. Vrouwen	48
2.4. Christenen	49
2.5. Studenten, activisten	52
2.6. (Vermeende) aanhangers SPLM/A-N	53
Samenvatting	55
Bibliografie	57

Lijst met afkortingen

ACJPS	African Centre for Justice and Peace Studies
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AUHIP	African Union High Implementation Panel
CPA	Comprehensive Peace Agreement
CRP	Central Reserve Police
DBA	Darfur Bar Association
DFAT	(Australian) Department of Foreign Affairs and Trade
DIS	Danish Immigration Service
DRDC	Darfur Relief and Documentation Centre
DWAG	Darfur Women Action Group
FEWS	Famine Early Warning Systems Network
HART	Humanitarian Aid Relief Trust
HUDO	Human Rights and Development Organization
HRW	Human Rights Watch
HSBA	Human Security Baseline Assessment (Small Arms Survey)
ICG	International Crisis Group
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IDP	Internally Displaced Person
IRIN	Integrated Regional Information Networks
IRRI	International Refugee Rights Initiative
KACE Sudan	Al-Khatim Adlan Center for Enlightenment
LOST	Law Organization Science and Technology
NCP	National Congress (Party)
NHRMO	National Human Rights Monitors Organisation
NISS	Intelligence and Security Service
NMP	Nuba Mountains Peoples Foundation
OCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
PDF	Popular Defense Forces
RSF	Rapid Support Forces
SAF	Sudan Armed Forces
SCOC	Sudanese Church of Christ (SCOC)
SDFG	Sudan Democracy First Group
SIHA	Strategic Initiative for Women in the Horn of Africa
SKBN Coordination Unit	South Kordofan Blue Nile Coordination Unit
SPLM/A-N	Sudan People's Liberation Movement/Army – North
UNHCR	United Nations Office of the High Commissioner for Refugees
USCIRF	United States Commission on International Religious Freedom
USDOS	United States Department of State

Inleiding

Deze COI Focus beschrijft het conflict in de Two Areas in het zuiden van Soedan en analyseert de veiligheidssituatie in deze deelstaten in het licht van de ontwikkelingen sinds 2016. Daarnaast onderzoekt dit document de situatie in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas, in het bijzonder (maar niet uitsluitend) leden van de etnische Nuba-gemeenschap. Het onderzoek werd afgesloten op 1 december 2018.

De term Two Areas verwijst naar twee zuidelijke deelstaten, Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl, waar de Soedanese regering verwickeld is in een gewapend conflict met de rebellenbeweging Sudan People's Liberation Movement – North (SPLM-N) en haar gewapende arm Sudan People's Liberation Army – North. Dit document maakt geen onderscheid tussen de politieke en de militaire tak van de groepering en gebruikt doorlopend de afkorting SPLM/A-N.

De term Nuba is een verzamelnaam voor diverse etnische groepen van Afrikaanse origine die in de Two Areas wonen. In dit document verwijst de term Nuba dan ook naar het geheel van deze gemeenschappen en/of naar personen in de Two Areas of daarbuiten die behoren tot deze gemeenschappen.

Deze COI Focus bestaat uit twee grote delen.

De analyse van de veiligheidssituatie in de Two Areas begint met een korte geschiedenis van min of meer recente politieke en militaire ontwikkelingen in Soedan en in de zuidelijke deelstaten, gevolgd door een beschrijving van de huidige toestand van het conflict. In het derde hoofdstuk worden de hoofdrolspelers in het gewapende treffen in de Two Areas voorgesteld. Aan de ene kant van het front staan de rebellen van de SPLM/A-N, aan de andere kant de Soedanese strijdkrachten en regeringsgezinde milities. Het vierde en vijfde hoofdstuk bekijken achtereenvolgens de aard van het geweld en de doelwitten, al dan niet burgers, van de strijdende partijen. De geografische verdeling van het geweld wordt in een zesde hoofdstuk uit de doeken gedaan. Het zevende hoofdstuk handelt over de vluchtelingen uit de Two Areas in de buurlanden en over de interne ontheemden (*internally displaced persons*, IDP's) in Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl. De impact van het geweld op de bevolking komt tot slot aan bod in het achtste hoofdstuk.

Het tweede deel behandelt de situatie in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas, waarvan een groot deel IDP's. Het bekijkt hun levensomstandigheden in de hoofdstad, en onderzoekt het risico bij terugkeer vanuit het buitenland naar Khartoem. De situatie van vrouwen, christenen, studenten en (vermeende) aanhangers van de SPLM/A-N krijgt bijzondere aandacht.

Voor een beter begrip van de situatie in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas nam Cedoca contact op met een aantal niet-gouvernementele bronnen die vertrouwd zijn met de situatie in Soedan. Het gaat zowel om in Khartoem gebaseerde mensenrechtenorganisaties, activisten en onderzoekers als om Soedanese en internationale ngo's die buiten Soedan gevestigd zijn.

Daarnaast raadpleegde Cedoca Soedanese lokale media zoals Nuba Reports en media uit de diaspora zoals Sudan Tribune of Radio Dabanga. Het conflict in de Two Areas wordt ook belicht door, enerzijds, Soedanese ngo's zoals African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), Human Rights and Development Organization (HUDO) of National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO) en, anderzijds, internationale organisaties zoals Human Rights Watch (HRW), Amnesty International (AI), International Refugee Rights Initiative (IRRI) of International Crisis Group (ICG).

Verder bevatten ook rapporten van gouvernementele en intergouvernementele bronnen, zoals het United States Department of State (USDOS), het United Kingdom Home Office en verschillende agentschappen van de Verenigde Naties (VN) waardevolle informatie.

De internationale pers besteedt over het algemeen erg weinig aandacht aan de Two Areas.

Gezien de beperkte toegang tot het conflictgebied voor pers, activisten en hulpverleners is een exhaustief overzicht van de gewelddadige incidenten en de mensenrechtenschendingen niet mogelijk. Voor statistische gegevens over het aantal incidenten en slachtoffers deed Cedoca een beroep op rapporten van enkele Soedanese ngo's zoals ACJPS, NHRMO en HUDO die af en toe cijfers publiceren. Cedoca verwerkte ook de statistieken van Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse ngo die gegevens over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. ACLED publiceert gedetailleerde lijsten met incidenten en slachtoffers die ze, in het geval van Soedan, in publieke bronnen vinden.

Contactpersonen

Cedoca vroeg op 19 en 20 september, op 17 oktober en 7 november 2018 per e-mail informatie aan een aantal niet-gouvernementele contactpersonen die vertrouwd zijn met de situatie in Soedan. Het gaat om in Khartoem gebaseerde mensenrechtenorganisaties en -activisten, om Soedanese ngo's die buiten Soedan gevestigd zijn, om internationale mensenrechtenorganisaties die rond Soedan werken en om onderzoekers en analisten met ervaring rond Soedan. De antwoorden van deze contactpersonen worden in de tekst verwerkt. Het CGVS legde hen de volgende vragen voor:

"1. What is the treatment of people who originate from South Kordofan or Blue Nile, in particular those belonging to Nuba tribes, when they are being returned to the city of Khartoum?

- Are they likely to encounter problems with the authorities ? Do you have specific examples of such people encountering problems?
- Are specific profiles (Arab or non-Arab / political / religious) more likely to encounter problems in Khartoum?

2. Do people coming from South Kordofan or Blue Nile and who are living in the city of Khartoum face more discrimination, more difficulties in finding work, housing, healthcare, because of their origin? Or are these general and common challenges for people lacking the necessary financial resources?"

Cedoca contacteerde de volgende personen:

- Mossaad Mohamed Ali, directeur van het ACJPS, een in 2009 opgerichte organisatie met afdelingen in Oeganda en in de Verenigde Staten die toekijkt op mensenrechten en justitie in Soedan. Hij antwoordde per e-mail op 24 september 2018.¹
- Jérôme Tubiana is een onafhankelijke conflictanalist. Hij heeft conflicten opgevolgd in Soedan, Zuid-Soedan, Tsjaad en de Hoorn van Afrika. Tubiana werkte onder meer voor de United Nations Panel of Experts on Darfur, Small Arms Survey, ICG en voor ngo's die in Soedan en Tsjaad actief zijn. Hij is de auteur van meerdere publicaties over Soedan, in het bijzonder Darfoer, en over andere landen in de regio. Hij antwoordde per e-mail op 25 september 2018.²
- Tajeldin Adam is een Soedanese journalist die in Brussel woont. Hij werkte voorheen voor de Soedanese diasporazender Radio Dabanga en de BBC en werkt momenteel als analist voor de mensenrechtenorganisatie Commission for International Justice & Accountability (CIJA). Hij antwoordde per e-mail op 25 september 2018.³

¹ Ali M. M., executive director, African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), e-mail, 18/01/2018, 24/09/2018

² Tubiana J., onafhankelijk analist met een jarenlange ervaring met betrekking tot Soedan, Zuid-Soedan, Tsjaad, e-mail, 25/09/2018

³ Adam T., een Soedanese journalist en veiligheidsanalist die in Brussel woont, e-mail, 25/09/2018

- Geir Juell Skogseth is een landenanalist van Landinfo, het onderzoekscentrum van de Noorse immigratiedienst. Hij voerde sinds 2008 meerdere *fact finding*-missies uit naar Khartoem met een focus op de situatie van politieke activisten, religieuze minderheden en vrouwen, met bijzondere aandacht voor personen afkomstig uit de conflictgebieden. Hij antwoordde per e-mail op 5 oktober 2018.⁴
- Mukhtar Albaqir is de directeur van de in Kampala gebaseerde Soedanese organisatie Al-Khatim Adlan Center for Enlightenment (KACE Sudan) die projecten op poten zet rond mensenrechten, democratie en vredesopbouw. Hij antwoordde per e-mail op 26 oktober 2018.⁵
- Enrico Ille, een cultuurantropoloog en onafhankelijke onderzoeker bij de Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, publiceerde onder meer over de geschiedenis, politieke economie, landproblematiek in Soedan. Hij antwoordde per e-mail op 29 oktober 2018.⁶

Een aantal contactpersonen wensten anoniem te blijven om veiligheidsredenen:

- de oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains die antwoordde per e-mail op 19 september 2018;⁷
- een Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie die antwoordde per e-mail op 21 september 2018;⁸
- een Soedanese mensenrechtenadvocaat die in het buitenland woont en die antwoordde per e-mail op 25 september 2018;⁹
- een Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd en die antwoordde per e-mail op 25 september 2018;¹⁰
- een Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd en die antwoordde per e-mail op 27 september 2018;¹¹
- een linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, die antwoordde per e-mail op 8 november 2018;¹²
- een Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, die antwoordde per e-mail op 9 november 2018.¹³

⁴ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

⁵ Mukhtar A., directeur Al-Khatim Adlan Center for Enlightenment (KACE Sudan), e-mail, 26/10/2018

⁶ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

⁷ Oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains, e-mail, 19/09/2018

⁸ Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/09/2018

⁹ Soedanese mensenrechtenadvocaat die in het buitenland woont, e-mail, 25/09/2018

¹⁰ Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd, e-mail, 25/09/2018

¹¹ Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd, e-mail, 27/09/2018

¹² Linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, e-mail, 08/11/2018

¹³ Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

1. Veiligheidssituatie in de Two Areas

1.1. Korte geschiedenis

1.1.1. Nationale en internationale politieke ontwikkelingen

Na de dodelijke repressie door de ordediensten van demonstraties in een aantal grote steden in de herfst van 2013 waarbij, volgens ICG, minstens 200 doden vallen, start president Omar al-Bashir in 2014 een National Dialogue met delen van de oppositie en voormalige rebellenbewegingen. De grootste oppositiepartijen en rebellenbewegingen achten het proces niet inclusief genoeg, wantrouwen de regering en boycotten de gesprekken.¹⁴ De hervervkiezing in april 2015 van president al-Bashir, aan de macht sinds zijn staatsgreep in 1989, wijst op een versterking van de politieke krachten rondom de president en een neutralisering van de oppositie, zo meent ICG, dat, net als USDOS, weinig geloof hecht aan de oprechtheid en inclusiviteit van de nationale dialoog, die in oktober 2016 wordt afgerond.¹⁵

In oktober 2017 heffen de VS een reeks economische sancties op die het vanaf de jaren 1990 geleidelijk aan Soedan had opgelegd omwille van het gewelddadige binnenlandse en buitenlandse beleid. De VS verwijzen voor deze beslissing onder meer naar de afname van offensieve militaire operaties van de Soedanese strijdkrachten en naar de opeenvolgende staakt-het-vurens in conflictgebieden.¹⁶ HRW meldt in december 2018 dat de VS ook de opheffing overwegen van de nog steeds van kracht zijnde sancties wegens steun aan terrorisme.¹⁷

Ondanks het einde van een aantal sancties kampt Soedan met een ernstige economische crisis. Na de devaluatie van de Soedanese pond in januari 2018 schiet de inflatie de hoogte in en verdubbelen de broodprijzen.¹⁸ Sinds 2015 zijn er regelmatig economische protesten en politieke arrestaties¹⁹, zoals opnieuw in januari 2018 met honderden arrestaties tot gevolg.²⁰ In september 2018 ontslaat al-Bashir zijn hele regering. De nieuwe eerste minister en regering moeten vooral het hoofd bieden aan de economische crisis met het oog op de presidentsverkiezingen van 2020.²¹

De VN schat de situatie in Darfoer over het algemeen in als redelijk stabiel, met uitzondering van de gevechten in het bergachtige Jebel Marra in Centraal-Darfoer die ook in de tweede helft van 2018 voortduren.²² Volgens een rapport van HRW maken aanvallen van het leger en milities in de regio van Jebel Marra in maart en april 2018 verschillende burgerdoden en slaan duizenden mensen op de vlucht. HRW klaagt ook de wijdverspreide mensenrechtenschendingen, waaronder seksueel geweld, aan die in de regio straffeloos plaatsvinden.²³

¹⁴ ICG (Taylor M.), 13/08/2015, [url](#) ; USDOS, 03/03/2017, [url](#) ; Berghof Foundation (Saeid E.K.), 02/2017, [url](#) ; HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#)

¹⁵ ICG, 21/03/2016, [url](#) ; ICG (Taylor M.), 30/11/2016, [url](#) ; USDOS, 03/03/2017, [url](#)

¹⁶ ICG, 22/06/2017, [url](#) ; ICG (Taylor M.), 23/02/2018, [url](#) ; IRIN (Morland A.), 06/10/2017, [url](#)

¹⁷ HRW (Henry J.), 07/11/2018, [url](#)

¹⁸ ICG (Taylor M.), 23/02/2018, [url](#)

¹⁹ ICG (Taylor M.), 30/11/2016, [url](#) ; Le Monde (Tilouine J.), 15/01/2018, [url](#)

²⁰ HRW, 29/01/2018, [url](#) ; AI, 15/02/2018, [url](#)

²¹ Le Monde, 10/09/2018, [url](#) ; Enough Project (Baldo S.), 11/2018, pp. 1-3, [url](#)

²² IRIN (Rhodes T.), Le Soudan et les armes chimiques, 10/10/2016, [url](#)

²³ United Nations Security Council, 12/10/2018, pp. 1-2, [url](#)

²⁴ HRW (Henry J.), 10/05/2018, [url](#)

1.1.2. Geografische situatie en bevolking

De Two Areas omvatten de twee zuidelijke deelstaten Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl.

Map of the 'Two Areas', South Kordofan and Blue Nile²⁴

Zuid-Kordofan

De staat Zuid-Kordofan, met als hoofdstad Kadugli, is onderverdeeld in vijf districten: Kadugli, Dilling, Rashad, Abu Jibeha en Talodi. De Nuba Mountains bevinden zich in het centrum van deze staat. Het Sudan Consortium, een coalitie van Afrikaanse ngo's die actie voeren rond Soedan, schat het inwonersaantal van Zuid-Kordofan in 2016 op een miljoen, waarvan de meerderheid ontheemd zijn of ingrijpend worden getroffen door het conflict.²⁵ AI telt in juli 2015 1,4 miljoen inwoners, waarvan een derde IDP's.²⁶ Onderzoeker Guma Komey heeft het in 2016 over 2.500.000 inwoners, met een meerderheid etnische Nuba.²⁷

OCHA maakt in 2015 een gedetailleerde administratieve kaart van Zuid-Kordofan.²⁸

Na de onafhankelijkheid van Zuid-Soedan in juli 2011 verandert Zuid-Kordofan van een relatief centrale regio in een perifeer gebied met een internationale grens met Zuid-Soedan. De regio is de steunpilaar van de Soedanese agrarische industrie. Ondanks de recente ontdekking van olievelden is het gebied sinds prekoloniale tijden het toneel van geïnstitutionaliseerd geweld, aldus Komey, en blijft ze op economisch, sociaal en politiek vlak onderontwikkeld en gemarginaliseerd.²⁹

De term Nuba is een verzamelnaam voor tientallen diverse etnische groepen die verschillende lokale talen en spreken en christelijke, islamitische of traditionele geloofsovertuigingen aanhangen. De Nuba wonen in de zone rond Kadugli en in de Nuba Mountains. Deze gemeenschappen delen, ondanks hun

²⁴ HART, 09/11/2017, [url](#)

²⁵ Sudan Consortium, 2016, p. 11, [url](#)

²⁶ AI, 07/2015, p. 12, [url](#)

²⁷ Komey G.K., 09/2016, pp. 4-5, [url](#)

²⁸ OCHA, 02/2015, [url](#)

²⁹ Komey G.K., 09/2016, pp. 4-5, [url](#)

diversiteit, fundamentele culturele praktijken en geloofssystemen, en beschouwen zich over het algemeen ook als Nuba, aldus Sudan Consortium. Soedanees Arabisch is de *lingua franca* van deze gemeenschappen, aldus IRRI. Volgens de Nuba Mountains Peoples Foundation (NMP), een Britse ngo die ijvert voor de rechten van de Nuba, hebben ze allen een zwarte huidskleur en hebben ze een historische erfenis van discriminatie en uitsluiting. Het Australische ministerie van Buitenlandse Zaken (Department of Foreign Affairs and Trade, DFAT) schat hun aantal, in Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl, op 3,7 miljoen.³⁰

Hoewel de politie en het leger grotendeels uit Nuba bestaan, aldus NMP, zijn Nuba nauwelijks vertegenwoordigd in de regering, op andere bestuurlijke niveaus of op hogere posten binnen de veiligheidsdiensten zoals het leger en de politie.³¹

De Baggara, voornamelijk nomadische veehouders, vormen de belangrijkste Arabische gemeenschap in Zuid-Kordofan, met de Misseriya en Hawazma als grootste etnische groepen.³² Onderzoeker Guma Komey vermeldt verder nog de Jellaba, handelaars afkomstig uit het noorden van Soedan met nauwe banden met de politieke elite, en de Fulani of Fellata die oorspronkelijk uit West-Afrika migreerden. HUDO vermeldt nog de Fur en Masalit.³³

De rebellen controleren een gebied met Kauda als hoofdstad dat van de Zuid-Soedanese grens bijna tot aan de grens met de provincie Noord-Kordofan reikt en grote delen van de Nuba Mountains omvat, zo schrijft Small Arms Survey in 2015. Er leven dan nog 800.000 tot 900.000 inwoners in rebellengebied (inclusief een klein gebied in de naburige staat West-Kordofan).³⁴

Blauwe Nijl

Blauwe Nijl ligt in het zuidoosten van Soedan en grenst aan Zuid-Soedan en Ethiopië. De staat, die Damazin als hoofdstad heeft en door de rivier Blauwe Nijl wordt doorkruist, is onderverdeeld in zes districten: Damazin, Tadamon, Bau, Roseires, Geissan en Kurmuk. Blauwe Nijl wordt van de andere deelstaat Zuid-Kordofan gescheiden door de Zuid-Soedanese staat Upper Nile.³⁵ Blauwe Nijl heeft waardevolle grondstoffen en de meest vruchtbare grond van Soedan.³⁶ Volgens een omstreden volkstelling in 2008 telde de staat op dat moment 832.000 inwoners.³⁷

OCHA maakte in 2015 een gedetailleerde administratieve kaart van Blauwe Nijl.³⁸

Ook in Blauwe Nijl wonen zowel gemeenschappen van Afrikaanse als van Arabische origine.³⁹ IRRI schetst de bevolking van de staat als volgt: tot de inheemse gemeenschappen, elk met een eigen taal en meestal landbouwers en veehouders, behoren onder meer de Ingessana en de Uduk; tot de recenter geïmmigreerde groepen behoren zowel Soedanese Arabische als niet-Arabische gemeenschappen naast West-Afrikaanse inwijkelingen, Fulani of Fellata genoemd.⁴⁰

De frontlijn in Blauwe Nijl ligt in het zuidelijke deel van de staat, waar de SPLM/A-N een klein grondgebied in handen heeft. Ten noorden van deze lijn controleert de SPLM/A-N ook de Ingessana

³⁰ Het is niet duidelijk of het DFAT ook de Nuba in andere delen van Soedan, zoals in de hoofdstad Khartoem, meetelt: Australian Government - DFAT, p. 12, [url](#); RVI (Ryle J. e.a. (eds.)), 2011, [url](#); Sudan Consortium, 2016, p. 11, [url](#); NMP, 04/2015, p. 1, [url](#); IRRI, 04/2015, p. 9, [url](#)

³¹ NMP, 04/2015, p. 8, [url](#)

³² Komey G.K., 09/2016, pp. 4-5, [url](#); AI, 07/2015, p. 7, [url](#); IRRI, 04/2015, p. 9, [url](#)

³³ HUDO, 11/02/2018, p. 4, [url](#); Komey G.K., 09/2016, pp. 4-5, [url](#)

³⁴ Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, p. 19, [url](#); HRW, 22/05/2017, [url](#)

³⁵ IRRI, 09/2016, p. 3, [url](#)

³⁶ IRIN, 2016, [url](#)

³⁷ IRRI, 09/2016, p. 21, [url](#)

³⁸ OCHA, 09/2012, [url](#)

³⁹ HUDO, 11/02/2018, p. 4, [url](#); Komey G.K., 09/2016, pp. 4-5, [url](#)

⁴⁰ IRRI, 09/2016, p. 9, [url](#)

Hills (of Mountains). Bronnen schatten de overgebleven bevolking in het door de SPLM/A-N gecontroleerde gebied in 2016 op ongeveer 80.000 tot 90.000.⁴¹

1.1.3. Gewapend conflict

Van 1983 tot 2005 woedt de tweede Soedanese burgeroorlog tussen het centrale gezag in Khartoem en de Sudan People Liberation Army (SPLA), de Zuid-Soedanese opstandelingen. Deze oorlog vindt haar besluit in het Comprehensive Peace Agreement (CPA) van 2005 en de bij referendum goedgekeurde onafhankelijkheid van Zuid-Soedan in juli 2011.⁴²

In juni en september 2011 breken respectievelijk in Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl gewapende conflicten uit tussen het Soedanese leger en de rebellengroep SPLM/A-N.⁴³ Dit conflict is voor een deel een vervolg op de burgeroorlog. Het conflict in de Two Areas wordt immers gevoed door kwesties die in het CPA van 2005 niet worden uitgeklaard of die achteraf onvoldoende worden geïmplementeerd, zoals de centralisering van macht en rijkdom in Khartoem, een toenemende religieuze en etnische homogenisering van de maatschappij en zelfbestuur voor de Two Areas. Een erg controversiële gouverneursverkiezing in Zuid-Kordofan in 2011 steekt het vuur aan de lont.⁴⁴ IRRI wijst ook nog op de decennialange spanning tussen de overheid en de lokale bevolking rond landverdeling, ontginning van natuurlijke rijkdommen en onderontwikkeling.⁴⁵ Volgens het DFAT kent het conflict in de Two Areas politieke, etnische en religieuze drijfveren.⁴⁶

Vanaf 2012 voert het Soedanese leger tijdens het droge seizoen grootschalige militaire offensieven uit ter land en in de lucht. Luchtbombardementen met Antonovs op de burgerbevolking in gebieden in de Two Areas die in handen zijn van de SPLM/A-N en burgers die in grotten of in zelfgegraven *foxholes* schuilen zijn, aldus verschillende bronnen, een van de meest typische kenmerken van de oorlog. Hoewel het conflict grote bevolkingsverplaatsingen veroorzaakt en burgerslachtoffers maakt, verandert er sinds de eerste weken van het conflict relatief weinig aan de situatie op het terrein. De SPLM/A-N hebben grote delen van de Nuba Mountains in handen, terwijl de Soedanese overheid de belangrijkste steden controleren.⁴⁷

In april 2014 start de regering Operation Decisive Summer waarmee ze de verschillende rebellenbewegingen in Darfoer en in de Two Areas hoopt klein te krijgen. Het Soedanese leger schroeft haar grondoffensieven en luchtaanvallen tegen rebellengebied op.⁴⁸ De oorlog maakt burgerdoden, zorgt voor grote aantallen IDP's en eist een zware tol op het vlak van de lokale infrastructuur, met de vernieling van scholen, ziekenhuizen of marktplaatsen. Tijdens de tweede fase van dit grote regeringsoffensief in de eerste helft van 2015 escaleert het conflict verder. De SPLM/A-N gaat in het offensief in de Two Areas en neemt Kadugli, de hoofdstad van Zuid-Kordofan, onder vuur.⁴⁹ Tussen

⁴¹ IRRI, 09/2016, p. 21, [url](#) ; IRIN, 2016, [url](#) ; HART, 02/2018, p. 7, [url](#)

⁴² Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, p. 12, [url](#)

⁴³ NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, p. 1, [url](#) ; Komey G.K., 09/2016, pp. 14-15, [url](#)

⁴⁴ United Nations Security Council, 06/03/2017, p. 3, [url](#) ; Komey G.K., 09/2016, pp. 14-15, [url](#) ; AI, 07/2015, p. 7, [url](#) ; IRRI, 09/2016, pp. 21-22, [url](#) ; IRRI, 04/2015, p. 10, [url](#) ; Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, pp. 14-15, [url](#)

⁴⁵ IRRI, 09/2016, pp. 4-5, 14, [url](#)

⁴⁶ Australian Government - DFAT, p. 12, [url](#)

⁴⁷ Komey G.K., 09/2016, pp. 14-15, [url](#) ; IRRI, 09/2016, pp. 21-22, [url](#) ; IRRI, 04/2015, p. 4, [url](#) ; Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, pp. 49-51, [url](#) ; ACLED (Wigmore-Shepherd D.), 10/06/2016, [url](#)

⁴⁸ IRRI, 04/2015, pp. 11-12, [url](#)

⁴⁹ United Nations Security Council, 06/03/2017, pp. 3-4, [url](#) ; ACJPS, s.d., pp. 6-7, 16-17, [url](#) ; AI, *Five years and counting* [...], 09/2016, p. 8, [url](#)

2012 en eind 2015 dropt het Soedanese leger ongeveer 4.000 bommen op de Nuba Mountains, volgens een telling van Nuba Reports.⁵⁰

AI stelt in september 2016 dat veel grondoffensieven en luchtaanvallen van het Soedanese leger burgerdoelwitten in het vizier nemen en gebruik maken van willekeurige wapens zoals clusterbommen of door Antonovs gedropte ongeleide explosieven. Grote aantallen burgers vinden tussen 2011 en 2016 de dood. Vele anderen ondergaan ernstige en systematische mensenrechtenschendingen op het vlak van gezondheidszorg, onderwijs, voedsel- en watervoorziening en huisvesting, aldus de organisatie. AI besluit dat er mogelijk sprake is van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid.⁵¹ Ook de SPLM/A-N schendt de mensenrechten en het humanitaire recht, aldus AI, tijdens hun grondoffensieven of mortieraanvallen op regeringsgebied.⁵²

In 2016 beschuldigt AI de Soedanese regering van het gebruik van chemische wapens tegen burgers in Darfoer. Daarop meldt IRIN dat medisch personeel in de Two Areas hiervan sinds 2012 aanwijzingen heeft. Het gebrek aan bewegingsvrijheid in de regio laat echter niet toe bewijzen te verzamelen.⁵³

De oude breuklijnen tussen de inheemse gemeenschappen die traditioneel met de SPLM/A-N worden geassocieerd en andere Arabische of West-Afrikaanse groepen die eerder aan de regering worden gekoppeld zijn door het conflict aangewakkerd. Die onderlinge spanningen vertalen zich in confrontaties tussen gemeenschappen over graaslanden en migratieroutes voor vee, aldus IRRI, dat er voorts wel op wijst dat leden van alle gemeenschappen aan beide kanten van het conflict zijn te vinden.⁵⁴

Onderzoeker Komey noemt het conflict in de Nuba Mountains eind 2016 "one of the biggest human tragedies not only in postcolonial Sudan but also in contemporary Africa and the world at large, worsened by the lack of humanitarian help allowed in the area".⁵⁵ Een door Cedoca geconsulteerde Soedanese academicus kwalificeert het staatsgeweld in de Two Areas als een "genocide and ethnocide in intent":

"The two areas, i.e., southern Kordofan/ Nuba Mountains and Blue Nile experienced protracted and recurring violent conflicts since the mid-1980s to the present day except short peace period during 2005-2011. The two areas share a number of historical, socio-cultural, and religious aspects. Both are of African origins and embrace Islam, Christianity and African beliefs. Moreover, both share similar history of slavery during the pre-colonial era, socio-cultural and economic isolation exclusion, and politico-military pacification by the colonial and postcolonial national regimes. Recently, they were and still are subjected to state-drive political violence that amount to genocide and ethnocide in intent."⁵⁶

1.2. Huidige toestand van het conflict

Na mislukte onderhandelingsrondes eind 2015 en begin 2016 onder de hoede van het African Union High Implementation Panel (AUHIP), een orgaan dat de implementatie van het CPA moet ondersteunen,⁵⁷ start het regeringsleger eind maart 2016 haar voorlopig laatste grote offensief. Daar waar Nuba Reports de vijandelijkheden, die traditioneel tijdens het droge seizoen plaatsvinden, minder intensief noemt dan de voorgaande jaren, stelt ACLED dat de luchtbombardementen net bijzonder

⁵⁰ Nuba Reports, 23/10/2015, [url](#)

⁵¹ AI, *Five years and counting* [...], 09/2016, pp. 3-4, [url](#)

⁵² AI, 07/2015, p. 7, [url](#)

⁵³ AI, *Scorched earth, poisoned air* [...], 09/2016, [url](#) ; IRIN (Rhodes T.), 10/10/2016, [url](#)

⁵⁴ IRRI, 09/2016, pp. 4-5, [url](#)

⁵⁵ Komey G.K., 09/2016, p. 20, [url](#)

⁵⁶ Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

⁵⁷ HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 31/03/2016, [url](#)

hevig zijn.⁵⁸ De SAF trachten Kauda, de hoofdstad van het door de rebellen gecontroleerde gebied, te veroveren. Tegelijkertijd hervat het regime de luchtaanvallen op de Nuba Mountains. De SPLM/A-N slaagt erin de meeste aanvallen af te weren, maar de Soedanese troepen veroveren Al-Azrak in Heiban county en Mardes in Delami county, twee dorpen nabij vruchtbaar land, aldus IRIN en HRW. De gevechten, die ook in mei 2016 nog voortwoeden, zorgen voor tienduizenden IDP's. Ook enkele scholen worden getroffen. Getuigen verklaren dat regeringsmilities dorpen in brand steken en bewoners doden.⁵⁹

In het voorjaar van 2016 worden 10.000 Rapid Support Forces (RSF), een regeringsgezinde militie die in Darfoer gelegerd was, naar Blauwe Nijl gestuurd.⁶⁰ De inzet van RSF in Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl creëert een nieuwe dynamiek in de oorlogsvoering, aldus AI.⁶¹ Sudan Democracy First Group (SDFG), een coalitie van Soedanese civiele organisaties, stelt de criminele activiteiten en mensenrechtenschendingen aan de kaak die de RSF al voor het begin van de militaire operaties plegen. Na een militaire campagne die de beoogde strategische doelen niet bereikt en na groeiende onvrede bij de lokale bevolking over het gedrag van de milities worden de RSF opnieuw uit de regio teruggetrokken.⁶²

Verschillende bronnen stellen dat het Soedanese regeringsleger een uitputtingsoorlog voert door landbouwgronden en waterbronnen in rebellengebied te treffen met luchtaanvallen en de voedselvoorziening over de frontlijnen te ontregelen om zo de burgers uit deze regio's te drijven. De beperkte toevoer van voedingswaren en de stijging van de marktprijzen leiden in de tweede helft van 2015 tot hongersnood in een aantal door rebellen gecontroleerde geïsoleerde gebieden, aldus OCHA.⁶³ Volgens de Britse humanitaire ngo Humanitarian Aid Relief Trust (HART) wordt tijdens het conflict in regeringsgebied landbouwgrond van de lokale bevolking geroofd en aan Arabische leiders uit buurlanden of aan huurlingen geschonken. Grote aantallen burgers werken volgens deze bron verplicht op hun voormalige land.⁶⁴

De frontlijnen zijn sinds het eerste jaar van het conflict (2011) nauwelijks verschoven.⁶⁵ In september 2015 kondigt de SPLM/A-N een unilateraal staakt-het-vuren af in Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl. Op 18 juni 2016, na het laatste legeroffensief, doet president al-Bashir hetzelfde. Sindsdien verlengen beide partijen deze bestanden meermaals. De huidige unilaterale bestanden lopen zowel voor de rebellenbeweging als voor de Soedanese regering tot december 2018.⁶⁶ Beide partijen beschuldigen elkaar meermaals van schendingen.⁶⁷

Verschillende bronnen rapporteren, ondanks de wapenbestanden, in 2016 en 2017 in Zuid-Kordofan en in Blauwe Nijl nog aanvallen van beide partijen die aan weerszijden doden maken. Zo lanceert de SPLM/A-N in november 2016 een aanval op een militaire basis in de strategische Heiban County in de Nuba Mountains. De Soedanese troepen bestoken de daaropvolgende dagen een aantal dorpen in SPLM/A-N-gebied met mortiervuur en voeren een luchtaanval uit. Het regeringsleger stuurt in 2017

⁵⁸ Nuba Reports, 31/03/2016, [url](#) ; ACLED (Pinaud M.), 09/12/2016, [url](#)

⁵⁹ Nuba Reports, 31/03/2016, [url](#) ; IRIN, 27/07/2016, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 20/05/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 27/05/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 30/05/2016, [url](#) ; HRW, 22/05/2017, [url](#) ; AI, *Five years and counting* [...], 09/2016, p. 8, [url](#)

⁶⁰ IRIN, 2016, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#) ; SDFG, s.d., [url](#)

⁶¹ AI, *Five years and counting* [...], 09/2016, p. 5, [url](#)

⁶² SDFG, s.d., [url](#)

⁶³ IRIN, 27/07/2016, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#) ; OCHA, 02/03/2016, [url](#) ; ACLED (Pinaud M.), 09/12/2016, [url](#)

⁶⁴ HART, 02/2018, p. 7, [url](#)

⁶⁵ Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, p. 15, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#) ; IRR, 09/2016, p. 21, [url](#)

⁶⁶ NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, p. 2, [url](#) ; Sudan Tribune, /07/2018, [url](#) ; Sudan Tribune, 29/11/2018, [url](#) ; NHRMO, s.d., [url](#)

⁶⁷ Nuba Reports, *Sudan Insider: SAF and SPLA-N trade ceasefire breach accusations*, 28/02/2017, [url](#)

nog bommenwerpers uit en vuurt mortieren af op burgerzones, aldus HRW.⁶⁸ Niettemin merken de geraadpleegde bronnen op dat, sinds de opeenvolgende staakt-het-vurens, de Soedanese regering de grondoffensieven en luchtbombardementen grotendeels achterwege laat en dat er geen openlijke vijandigheden tussen de strijdende partijen meer werden opgetekend. Toch maken regeringsgezinde milities zich nog steeds schuldig aan plunderingen van vee bij lokale gemeenschappen in rebellegebied, die soms gepaard gaan met ontvoeringen en moord. Deze incidenten zorgen voor voedselschaarste in Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl en drijven vele burgers naar het door regeringstroepen gecontroleerde gebied, aldus NHRMO in oktober 2017.⁶⁹

In juni 2017 stelt ICG dat de gewelddadige incidenten die sinds het laatste offensief hebben plaatsgevonden eerder zijn toe te schrijven aan lokale conflicten tussen milities over grondstoffen en vee, zelfs al namen er mogelijk leden van het leger of van de SPLM/A-N aan deel.⁷⁰ NHRMO merkt in september 2018 op dat deze incidenten gedurende de voorgaande maanden gewelddadiger zijn geworden en er meer burgerdoden vallen.⁷¹

Begin maart 2018 verklaart de SPLM/A-N een aanval van het Soedanese leger te hebben afgeslagen.⁷² Eind april 2018 melden verschillende bronnen een aanval van de RSF op posities van de SPLM/A-N in de Ingessana Hills in Blauwe Nijl. De RSF verklaren hierbij grondgebied te hebben veroverd, terwijl de rebellen zeggen de aanval te hebben afgeslagen.⁷³ De geraadpleegde bronnen maken in 2018 verder geen melding van gevechten tussen de Soedanese strijdkrachten en de rebellen.

De onafhankelijke VN-mensenrechtenexpert voor Soedan stelt in juli 2017 dat, ondanks de afname van militaire confrontaties, de alomtegenwoordigheid van gewapende groeperingen waaronder de door de regering gesteunde milities en de volstreekte straffeloosheid die deze genieten een ernstige bedreiging voor de burgerbevolking en de mensenrechten blijft.⁷⁴

De Conflict Barometer van het Heidelberg Institute for International Conflict Research ziet in 2017 een de-escalatie van de "oorlog" in de Two Areas tot een "violent crisis".⁷⁵ De onafhankelijke VN-expert voor de mensenrechten in Soedan beschrijft in augustus 2018 de situatie in Zuid-Kordofan als relatief kalm.⁷⁶ De Soedanese mensenrechtenorganisatie NHRMO stelt in 2017 een significante daling vast van mensenrechtenschendingen door de Soedanese strijdkrachten en de daaraan verbonden milities met doden of gewonden tot gevolg.⁷⁷ De ngo schrijft in september 2018 dat, ondanks de blijvende mensenrechtenschendingen, de burgers in het rebellegebied haast "normaal" kunnen leven. Landbouwers en veetelers kunnen zich er nu veilig bewegen. Niettemin registreerde NHRMO in 2018 verschillende doden omwille van doelgerichte aanvallen van het SAF en daaraan verbonden milities tegen burgers op boerderijen. Verder merkt NHRMO, net als enkele internationale waarnemers, op dat de vluchten van de Soedanese luchtmacht in de Two Areas doorgaan, wat de diepe angst bij de burgerbevolking in leven houdt en de voedselvoorziening ontregelt.⁷⁸ De Britse organisatie HART en Suliman Baldo, een Amerikaanse onderzoeker van Soedanese origine die voor het Enough Project

⁶⁸ Nuba Reports, 26/11/2016 [updated 08/12/2016], [url](#) ; HRW, 22/05/2017, [url](#) ; United Nations General Assembly – Human Rights Council, 27/07/2017, p. 9, [url](#) ; Xinhua, 22/02/2017, [url](#) ; Heidelberg Institute for International Conflict Research, 2018, pp. 103-104, [url](#)

⁶⁹ ACLED (Wigmore-Shepherd D.), 11/04/2017, [url](#) ; Act for Sudan e.a., 04/09/2018, [url](#) ; NHRMO, 10/2017, p. 2, [url](#) ; NHRMO, *Special Human Rights Update* [...], 09/2018, p. 1, [url](#) ; HRW, 22/05/2017, [url](#)

⁷⁰ ICG, 22/06/2017, [url](#)

⁷¹ NHRMO, s.d., [url](#)

⁷² Sudan Tribune, 04/03/2018, [url](#) ; NHRMO, s.d., [url](#)

⁷³ Sudan Tribune, 25/04/2018, [url](#) ; Dabanga, 30/04/2018, [url](#) ; SKBN Coordination Unit, 04/2018, p. 6, [url](#)

⁷⁴ United Nations General Assembly – Human Rights Council, 27/07/2017, p. 14, [url](#)

⁷⁵ Heidelberg Institute for International Conflict Research, 2018, pp. 103-104, [url](#)

⁷⁶ United Nations General Assembly – Human Rights Council, 13/08/2018, pp. 10-11, [url](#)

⁷⁷ NHRMO, 04/2018, [url](#)

⁷⁸ NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, p. 3, [url](#) ; NHRMO, 04/2018, [url](#) ; NHRMO, *Special Human Rights Update* [...], 09/2018, p. 5, [url](#) ; Enough Project (Baldo S.), 07/2017, p. 18, [url](#) ; HART, 02/2018, p. 4, [url](#) ; IIRI, 09/2016, pp. 21-22, [url](#)

werkt, vrezend dat de opbouw van strijdkrachten en wapentuig aan de noordelijke grens van Blauwe Nijl nieuw geweld voorspelt.⁷⁹ Een onderzoeker van ICG spoort Khartoem begin 2017 aan een duurzame politieke regeling uit te werken, aangezien een militaire oplossing voor de binnenlandse conflicten onmogelijk is.⁸⁰

Bij het begin van het conflict in juni 2011 verbiedt de Soedanese overheid alle internationale hulpverlening, inclusief VN-organisaties, de toegang tot het rebellegebied in Zuid-Kordofan. Hoewel er beperkte humanitaire hulp wordt geboden door hulpverleners die met toestemming van de SPLM/A-N de grenzen met Zuid-Soedan oversteken,⁸¹ is het gebied grotendeels verstoken van bijstand. De strijdende partijen raken het immers niet eens over de wijze waarop de hulp moet worden geleverd. Ook de VN hebben geen toegang tot het conflictgebied.⁸² Van de zowat 900.000 inwoners van het door rebellen gecontroleerde gebied in Zuid-Kordofan zijn er slechts 650.000 bereikbaar voor humanitaire hulp, aldus HRW.⁸³ Begin 2017 krijgt UNICEF wel toegang tot de voorheen ontoegankelijke afgelegen regio van Kurmuk, Blauwe Nijl en geeft de regering meer VN-personeel toegang tot regeringsgebied in de Two Areas.⁸⁴ In september 2018 krijgt een VN-voorstel voor de levering van humanitaire hulp in rebellegebied groen licht van de Soedanese overheid, maar de reactie van de SPLM/A-N blijft uit.⁸⁵

In februari 2018 lopen gesprekken tussen de regering en de SPLM/A-N opnieuw spaak op onenigheid over de humanitaire hulpverlening.⁸⁶ ICG meent dat het Soedanese regime weinig geneigd is toegevingen te doen aan een intern verscheurde tegenstander.⁸⁷ Het AUHIP bereidt eind 2018 nieuwe vredesgesprekken voor tussen de regering en de rebellen uit Darfoer en de Two Areas. De onderhandelingen zouden voor eind 2018 moeten beginnen.⁸⁸

1.3. Strijdende partijen

1.3.1. SPLM/A-N

De SPLM/A-N vormt aanvankelijk de noordelijke tak van de Zuid-Soedanese Sudan People's Liberation Movement (SPLM). Na het referendum van januari 2011 dat in juli 2011 tot de onafhankelijkheid van Zuid-Soedan leidt, wordt de beweging verboden, om in juni 2011 als gewapende groepering terug te keren in de Nuba Mountains en in Blauwe Nijl. In november 2011 vormt de SPLM/A-N samen met de Justice and Equality Movement (JEM), het Sudan Liberation Army - Abdul Wahid (SLA-AW) en het Sudan Liberation Army - Minni Minawi (SLA-MM), drie rebellenbewegingen uit Darfoer, het Sudanese Revolutionary Front (SRF).⁸⁹ Hoewel deze groeperingen aanvankelijk steun geven aan de SPLM/A-N, trekken ze zich in 2013 en 2014 terug uit Zuid-Kordofan, aldus Small Arms Survey.⁹⁰ In 2015 leidt

⁷⁹ Enough Project (Baldo S.), 07/2017, p. 3, [url](#) ; HART, 02/2018, p. 5, [url](#)

⁸⁰ ICG (Abdi R.), 23/01/2017, [url](#)

⁸¹ HRW, 22/05/2017, [url](#)

⁸² IRIN, 27/07/2016, [url](#) ; Nuba Reports, *Relief and politics: seeking aid access in the Nuba Mountains*, 15/02/2017, [url](#) ; United Nations Security Council, 06/03/2017, p. 12, [url](#) ; IRIN, 11/04/2018, [url](#) ; HRW, 22/05/2017, [url](#) ; NHRMO, 02/2018, p. 3, [url](#)

⁸³ HRW, 22/05/2017, [url](#)

⁸⁴ OCHA, 13/04/2018, [url](#)

⁸⁵ Sudan Tribune, 28/09/2018, [url](#) ; Radio Dabanga, 03/10/2018, [url](#)

⁸⁶ Sudan Tribune, 01/02/2018, [url](#) ; Sudan Tribune, 06/02/2018, [url](#) ; Sudan Tribune, 29/07/2018, [url](#)

⁸⁷ ICG, 29/09/2017, [url](#)

⁸⁸ Sudan Tribune, 01/12/2018, [url](#) ; Sudan Tribune, 03/12/2018, [url](#)

⁸⁹ NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, p. 1, [url](#) ; Small Arms Survey (McCutchen A.), 2014, [url](#) ; United Nations Security Council, 06/03/2017, p. 3, [url](#) ; Dabanga, 30/07/2018, [url](#) ; ICG, 21/03/2016, p. 12, [url](#)

⁹⁰ Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, pp. 30-33, [url](#)

een conflict over het leiderschap van de coalitie tot een breuk tussen de Darfoeri-rebellen en de SPLM/A-N.⁹¹

De SPLM/A-N sluit zich in december 2014 aan bij de Sudan Call, een samenwerking tussen oppositiepartijen, leden van de civiele maatschappij en rebellengroepen. Deze coalitie verzwakt echter door de vele interne twisten.⁹²

Hoewel de steun voor de SPLM/A-N in Zuid-Kordofan voornamelijk vanuit de "inheemse" Nuba-gemeenschappen in de Two Areas komt, merken IRRI en Small Arms Survey op dat elke gemeenschap zowel mannen telt die voor het Soedanese leger vechten als voor de rebellen. Binnen de Nuba-gemeenschappen zorgt dit voor verdeeldheid. In Blauwe Nijl rekruteert de SPLM/A-N vooral bij de Ingessana, die het meeste manschappen leveren, en bij de Uduk, de Berta en de Jumjum.⁹³

In 2013 ontplooit de SPLM/A-N een burgeradministratie in Zuid-Kordofan. In 2014 breidt ze deze uit naar Blauwe Nijl. Het gaat om administraties voor onderwijs en gezondheidszorg, om een politiemacht en een rechtssysteem en lokale besturen. Deze bestuursorganen, die het aanvankelijke militaire gezag vervangen, zijn beter uitgewerkt in Zuid-Kordofan, aldus IRRI. In Blauwe Nijl hebben ze een beperkte reikwijdte.⁹⁴

Volgens Small Arms Survey telde de SPLM/A-N begin 2016 om en bij de 35.000 manschappen.⁹⁵ Maar in 2016 beschrijft IRIN in een reportage over het conflict in Blauwe Nijl de SPLM/A-N als een verzameling vermoeide, slecht getrainde, hongerige en nauwelijks bewapende soldaten, die niet op een militaire overwinning hopen maar de regering rond de onderhandelingstafel willen krijgen.⁹⁶

Begin 2016 somt Small Arms Survey de verschillende actieve divisies of "fronten" van de SPLM/A-N op: het eerste "front" bevindt zich in Zuid-Kordofan. Front twee is in Blauwe Nijl actief, net als front vier dat strijd voert in de Ingessana Hills. Divisie drie, die naar Darfoer zou trekken, werd in augustus 2015 ontbonden.⁹⁷ Cedoca vond in de geraadpleegde bronnen geen recentere informatie over de militaire structuur van de rebellenbeweging.

In juni 2017 ontstaat er een breuk binnen de SPLM/A-N wanneer vice-voorzitter Abdel-Aziz El-Hilu, een pleitbezorger van autonomie voor de Two Areas met een sterke aanhang in de Nuba Mountains, voorzitter Malik Agar, die eerder op de Ingessana in Blauwe Nijl steunt, aan de kant schuift met steun van de Nuba Mountains Liberation Council (NMLC) en de Blue Nile Liberation Council (BNLC).⁹⁸

In een rapport van juli 2017 wijst Suliman Baldo op de etnische polarisatie binnen de SPLM/A-N tussen enerzijds de Ingassana-aanhang van Agar en anderzijds voorvechters van El-Hilu die uit andere etnische groepen zoals de Uduk stammen. Baldo stelt in de Nuba Mountains intimidaties vast vanwege volgelingen van El-Hilu tegen sympathisanten van het oude bestuur.⁹⁹

Confrontaties tussen beide partijen kosten in mei 2017 tientallen levens in Blauwe Nijl en in vluchtelingenkampen in Zuid-Soedan.¹⁰⁰ In juni en augustus 2017 meldt Sudan Tribune confrontaties tussen Uduk en Ingessana.¹⁰¹ In februari 2018 maken gevechten tussen beide fracties in Blauwe Nijl 19 doden. Duizenden mensen raken ontheemd en hebben een tekort aan eten, water, medische

⁹¹ Sudan Tribune, 08/07/2017, [url](#) ; HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#)

⁹² HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#) ; Enough Project (Baldo S.), 07/2017, pp. 4-5, [url](#)

⁹³ IRRI, 09/2016, p. 25, [url](#) ; Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, pp. 25, 34, [url](#)

⁹⁴ IRRI, 09/2016, pp. 33-34, [url](#)

⁹⁵ HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#)

⁹⁶ IRIN, 2016, [url](#)

⁹⁷ HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#)

⁹⁸ Nuba Reports, 07/06/2017, [url](#)

⁹⁹ Enough Project (Baldo S.), 07/2017, pp. 1-3, 12-13, [url](#)

¹⁰⁰ Nuba Reports, 01/06/2017, [url](#) ; Nuba Reports, 05/07/2017, [url](#)

¹⁰¹ Sudan Tribune, 18/02/2018, [url](#)

zorgen, onderdak, volgens verschillende bronnen.¹⁰² Volgens de SKBN Coordination Unit van de Britse ngo HART kondigt Malik Agar na dit treffen een staakt-het-vuren af en kalmeert de situatie.¹⁰³

Baldo wijst erop dat de verdeeldheid binnen de voorheen politiek en militair krachtige SPLM/A-N haar positie binnen de onderhandelingen met de regering ondermijnt en haar een voorwendsel biedt om de humanitaire blokkade tegen rebellengebied in de Two Areas voort te zetten.¹⁰⁴

De meeste leden van de SPLM/A-N behoorden voorheen tot de Zuid-Soedanese SPLM, de partij die de regering vormt in Juba. Volgens ICG verdenkt Khartoem Zuid-Soedan er daarom van steun te verlenen aan de rebellingroepering.¹⁰⁵

1.3.2. Sudan Armed Forces (SAF) en regeringsgezinde milities

De Sudan Armed Forces (SAF) vormen het reguliere Soedanese leger. Cedoca vond in de geraadpleegde bronnen geen verdere informatie over deze strijdkrachten.

Naast de officiële strijdkrachten werpt de Soedanese overheid ook meerdere in de loop der jaren opgerichte paramilitaire groeperingen in de strijd in Darfoer en in de Two Areas. Deze milities, ook bekend als de Janjaweed, zijn berucht omwille van hun aanvallen op de burgerbevolking.¹⁰⁶ Het gaat vooral om de Popular Defense Forces (PDF), opgericht kort na de machtsgreep van al-Bashir in 1989, en om de Border Guards en de Central Reserve Police (CRP), respectievelijk in 2003 en 2005 gesticht als grenswachters en als politiedienst, maar al snel betrokken bij geweld tegen burgers in Darfoer.¹⁰⁷

In augustus 2013 richt de regering de Rapid Support Forces (RSF) op met het oog op Operation Decisive Summer. De leden stammen vooral uit de *abbala* (kamelenhoedende) Rizeigatgemeenschap in Noord-Darfoer en behoorden vaak tot de *janjaweed*-milities, meer bepaald de Border Guards die een belangrijke rol speelden in de strijd tegen de niet-Arabische rebellen in Darfoer vanaf 2003. Maar ook andere etnische groepen zijn vertegenwoordigd, waaronder zowat alle Nuba-gemeenschappen, aldus HRW en Small Arms Survey. De RSF verwerven geleidelijk aan een grote rol in de militaire operaties tegen rebellingroepen en worden vaak beschuldigd van ernstige mensenrechtenschendingen. Eind 2016 telt de militie 10.000 à 20.000 manschappen. De RSF zijn mobiel en opereerden al in Darfoer, de Two Areas, maar ook in Northern State en Khartoem. De naam RSF wordt, in het bijzonder in Darfoer, ondertussen gebruikt voor alle autonome regeringsgezinde milities (zoals de Border Guards, CRP en PDF), aldus Small Arms Survey.¹⁰⁸

De RSF worden aangevoerd door generaal Mohammed Hamdan Dagolo alias Hemeti. Aanvankelijk vallen de RSF onder de heide van de inlichtingendienst, de Intelligence and Security Service (NISS). In januari 2017 stemt het parlement voor de integratie van de RSF in het Soedanese leger. De strijdmacht behoudt wel een autonoom statuut.¹⁰⁹

De RSF wordt na de oprichting in 2013 aanvankelijk in Zuid-Kordofan ingezet, maar omwille van wangedrag ziet de Soedanese regering zich genoodzaakt hen in Darfoer te ontplooien waar ze sinds

¹⁰² NHRMO, 04/2018, [url](#) ; Dabanga, 23/02/2018, [url](#) ; United Nations General Assembly – Human Rights Council, 13/08/2018, pp. 10-11, [url](#)

¹⁰³ SKBN Coordination Unit, 03/2018, p. 6, [url](#)

¹⁰⁴ Enough Project (Baldo S.), 07/2017, pp. 1-3, 17, [url](#)

¹⁰⁵ ICG, 22/06/2017, [url](#)

¹⁰⁶ HRW, Sudan, 09/09/2015, [url](#)

¹⁰⁷ NHRMO, *Special Human Rights Update* [...], 09/2018, p. 4, [url](#) ; HSBA for Sudan and South-Sudan, 04/2017, pp. 3-6, [url](#)

¹⁰⁸ United Nations Security Council, 06/03/2017, p. 3, [url](#) ; HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#) ; HSBA for Sudan and South-Sudan, 04/2017, pp. 4-6, [url](#) ; HRW, 09/09/2015, [url](#)

¹⁰⁹ HRW, 09/09/2015, [url](#) ; HSBA for Sudan and South-Sudan, 04/2017, pp. 5-8, [url](#)

2014 de rebellen bestrijden.¹¹⁰ Tijdens het laatste regeringsoffensief van maart 2016 in de Nuba Mountains merken verschillende bronnen op dat het leger overwegend steunt op regeringsgezinde militieën, in het bijzonder de RSF die, aldus Nuba Reports, in groten getale vanuit Darfoer naar de Two Areas werden overgeheveld¹¹¹ en, volgens Small Arms Survey, op seizoensgebonden basis door de NISS worden ingeschakeld.¹¹²

Small Arms Survey schat het aantal militiestrijders in 2015 tussen de 48.000 en de 63.000 manschappen, waarvan zowat twee derde in Zuid-Kordofan en een derde in Blauwe Nijl. Het aantal reguliere soldaten vermindert en staat vooral in voor de beveiliging van de steden. In Zuid-Kordofan zouden ook 6.000 à 10.000 Nuba door de RSF zijn gerekruteerd.¹¹³ NHRMO meldt eind september 2018 een stijging van de rekrutering van jonge Nuba aan de regeringskant.¹¹⁴

In Blauwe Nijl tellen paramilitaire groepen volgens Small Arms Survey in april 2017 ongeveer 5.000 manschappen, gerekruteerd binnen van oorsprong West-Afrikaanse gemeenschappen zoals de Fulani of Fellata en de Hausa, maar ook binnen Arabische, christelijke en inheemse groepen. Arabische militieën van Darfoer, inclusief de RSF, worden er sinds 2016 ingezet.¹¹⁵ Geld vormt de belangrijkste motivatie voor jongeren om zich bij een militie aan te sluiten, schrijft Small Arms Survey.¹¹⁶

ACLEDD berekent in 2016 dat regeringsgezinde militieën in Soedan voor bijna de helft van de gevallen van geweld tegen burgers verantwoordelijk zijn.¹¹⁷

Small Arms Survey stelt dat deze militieën geleidelijk aan machtiger zijn geworden dan de SAF, maar dat hun loyaliteit tegenover de Soedanese autoriteiten vaak te wensen overlaat en dat er vaak conflicten onder paramilitaire groeperingen of tussen militieën en het leger ontstaan.¹¹⁸

1.4. Typologie van het geweld

Volgens onderzoeker Guma Komey trotseren burgers in het oorlogsgebied in de Two Areas twee verschillende soorten problemen, met name:

- honger omwille van de beperkte toegang tot of de onveiligheid in landbouwgebied en op markten, door gedwongen interne ontheemding, verlies van vee en oogst, de dood van familiale hulpkrachten, het gebrek aan werkgelegenheid
- het risico te worden verwond of gedood tijdens de militaire offensieven en luchtaanvallen, door mijnen, vergiftigde bronnen, door ontvoering, verkrachting¹¹⁹

Daarnaast maakt Komey ook gewag van talloze ernstige mensenrechtenschendingen sinds de start van het conflict, zoals grootschalige arrestaties van burgers van Nuba-afkomst, gedwongen ontheemding van duizenden inwoners, buitengerechtigde executies en seksueel geweld door veiligheidsdiensten en regeringsgezinde militieën. Vooral in het begin van het conflict werden burgers en burgerregio's die op basis van etniciteit of verkiezingsresultaten als rebellengezind overkwamen, op een systematische manier gevisieerd, aldus Komey.¹²⁰

¹¹⁰ HSBA for Sudan and South-Sudan, 04/2017, p. 4, [url](#) ; United Nations Security Council, 19/01/2015, pp. 15-16, [url](#)

¹¹¹ Nuba Reports, 31/03/2016, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#)

¹¹² Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, pp. 9, 22-26, [url](#)

¹¹³ Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, pp. 9, 22-26, [url](#)

¹¹⁴ NHRMO, s.d., [url](#)

¹¹⁵ HSBA for Sudan and South-Sudan, 04/2017, p. 9, [url](#) ; ACLED (Pinaud M.), 09/12/2016, [url](#)

¹¹⁶ HSBA for Sudan and South-Sudan, 09/02/2016, [url](#)

¹¹⁷ ACLED (Pinaud M.), 09/12/2016, [url](#)

¹¹⁸ HSBA for Sudan and South-Sudan, 04/2017, pp. 1, 6, [url](#)

¹¹⁹ Komey G.K., 09/2016, p. 15, [url](#)

¹²⁰ Komey G.K., 09/2016, pp. 14-15, [url](#)

1.4.1. Intercommunale conflicten en plunderingen

In september 2018 beschouwt NHRMO de systematische plundering door de Soedanese strijdkrachten en de daaraan verbonden milities van vee en andere eigendommen van lokale gemeenschappen als de belangrijkste bedreiging van de burgerbevolking in de Two Areas. De organisatie registreert in 2018 een aantal doelgerichte aanvallen tegen burgers die op het veld aan het werk zijn.¹²¹

HUDO en NHRMO sommen in hun mensenrechtenverslagen een aantal aanvallen tegen burgers in de Two Areas in 2017 en 2018 op. In Zuid-Kordofan doden leden van de PDF in februari 2017 twee kinderen die hun vee laten grazen. In mei 2017 doen milities onder leiding van een Soedanese hoge officier een dorpsbewoner dood. Eind juli 2017 worden bij twee incidenten in Lagawa vijf landbouwers van Nuba-origine gedood. De vermoedelijke daders zijn van Arabische Misseriya-origine. Bij geen van deze incidenten worden de daders gevat.¹²²

Van maart tot juli 2018 registreert NHRMO maandelijks slachtoffers bij aanvallen door militairen of regeringsgezinde milities tegen burgers die hun land bewerken of vee hoeden in Zuid-Kordofan. In mei 2018 vinden minstens acht mensen de dood bij diefstallen van vee, aldus de SKBN Coordination Unit. Bij twee dergelijke incidenten worden in totaal zes veehoedende jongens vermoord, aldus NHRMO.¹²³

In Blauwe Nijl doden militanten van de Sudan People Liberation Army – In Opposition (SPLA-IO), de Zuid-Soedanese rebellengroep die in Zuid-Soedan de regering bestrijdt, bij een aanval in juni 2017 vijf veehouders in het dorp Adham. Twee dagen later eist een tegenaanval van de veehouders negen levens bij de rebellen. Eind juni 2017 wordt een Fulani-leider in Tadhmon gedood door PDF-soldaten. Begin juli 2017 wordt in dezelfde gemeente een man doodgeschoten die ijvert voor een proces in deze moordzaak.¹²⁴

Soedanese mensenrechtenorganisaties rapporteren begin maart 2018 de moord in rebellengebied op drie burgers door twee soldaten van de SPLM/A-N.¹²⁵

1.4.2. Mensenrechtenschendingen

Mensenrechtenorganisaties rapporteren in de loop van 2017 wangedrag van regeringstroepen en milities, zoals verkrachting, foltering en buitengerechtelijke executies in gebieden in Blauwe Nijl die in handen zijn van de regering, aldus USDOS. Het rapport verwijst ook naar schendingen in Darfoer maar niet in Zuid-Kordofan.¹²⁶ HUDO constateert in haar overzicht van de mensenrechtensituatie in de Two Areas in 2017 dan weer een algemene daling van mensenrechtenschendingen in beide staten, en in het bijzonder in Blauwe Nijl, dankzij de opeenvolgende wapenbestanden. Niettemin documenteert de mensenrechtenorganisatie nog uiteenlopende vormen van misbruik zoals buitengerechtelijke executies, willekeurige arrestaties, foltering, illegale detentie en schendingen van de godsdienstvrijheid. Als daders wijst HUDO naar de Military Intelligence, de NISS en de PDF.¹²⁷

¹²¹ NHRMO, 04/2018, [url](#) ; NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, pp. 2-4, [url](#) ; NHRMO, s.d., [url](#)

¹²² HUDO, 11/02/2018, pp. 11-13, [url](#)

¹²³ SKBN Coordination Unit, 05/2018, p. 4, [url](#) ; NHRMO, s.d., [url](#)

¹²⁴ HUDO, 11/02/2018, pp. 13-15, [url](#)

¹²⁵ ACJPS, 11/04/2018, [url](#) ; HUDO, 19/03/2018, [url](#) ; NHRMO, s.d., [url](#)

¹²⁶ USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹²⁷ HUDO, 11/02/2018, pp. iv, 2-3, [url](#)

1.4.3. Seksueel geweld

In juni 2016 wijzen verschillende mensenrechtenorganisaties waaronder HRW in een gezamenlijk communiqué op het wijdverspreide seksuele geweld gepleegd door de veiligheidsdiensten, ook in de Two Areas. Aangezien de conflictgebieden moeilijk toegankelijk zijn voor onafhankelijke waarnemers en slachtoffers van seksueel geweld er wegens het stigma, de vrees voor represailles en de algemene onveiligheid voor terugschrikken klacht neer te leggen, ligt het werkelijke aantal gevallen vermoedelijk veel hoger dan de door mensenrechtenorganisaties opgetekende incidenten.¹²⁸

1.4.4. Straffeloosheid

De noodtoestand in de Two Areas en Darfoer laat de arrestatie en hechtenis van personen zonder proces toe, aldus USDOS.¹²⁹

Soedanese mensenrechtenorganisaties wijzen erop dat leden van de veiligheidsdiensten die misdaden hebben begaan in de Two Areas, waaronder seksueel geweld, straffeloosheid genieten omwille van deze wettelijke immuniteit en door de onwil van de overheid om hen te vervolgen.¹³⁰

1.5. Doelwitten van het geweld

Zonder toestemming van de veiligheidsdienst NISS is het voor journalisten erg moeilijk toegang te krijgen tot de afgelegen conflictgebieden. Bovendien is het voor de binnenlandse pers bij wet verboden over de conflicten te berichten, omdat dit de nationale veiligheid in het gedrang zou brengen.¹³¹ Nuba Reports heeft het over een *media blackout* in de Two Areas, terwijl buitenlandse persorganen het conflict als een *forgotten war* bestempelen.¹³² De Soedanese mensenrechtenbeweging HUDO wijst erop dat slachtoffers en getuigen om veiligheidsredenen niet makkelijk informatie delen, dat het aantal mensenrechtewaarnemers beperkt is in de regio en dat de noodtoestand die in de Two Areas van kracht is en de vijandige houding van de veiligheidsdiensten de documentatie van mensenrechtenschendingen bemoeilijkt.¹³³ Ook de monitoring en documentatie van de mensenrechtensituatie in de Two Areas door de Verenigde Naties of de Afrikaanse Unie is erg beperkt.¹³⁴ De Soedanese mensenrechtenorganisatie NHRMO merkt op dat het werkelijke aantal mensenrechtenschendingen veel hoger kan liggen dan degene die door de leden van de organisatie worden geverifieerd.¹³⁵ IRRI noemt de oorlog in Blauwe Nijl een van de meest onderbelichte conflicten ter wereld.¹³⁶ De hieronder vermelde statistieken over incidenten en slachtoffers die Cedoca bij ACLED en NHRMO vond, zijn dus geenszins exhaustieve gegevens, maar kunnen een trend weerspiegelen.

¹²⁸ HRW e.a., 19/06/2016, [url](#)

¹²⁹ USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹³⁰ HUDO, 11/02/2018, p. 3, [url](#) ; NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, p. 2, [url](#) ; ACJPS, 11/04/2018, [url](#)

¹³¹ In mei 2017 krijgt een Soedanese journaliste een boete opgelegd omdat ze verslag uitbracht over luchtbombardementen in Zuid-Kordofan in 2015: ACJPS, 12/2017, p. 8, [url](#) ; AI, 2018, p. 18, [url](#)

¹³² Nuba Reports, 03/05/2017, [url](#)

¹³³ HUDO, 11/02/2018, p. 5, [url](#)

¹³⁴ AI, 07/2015, p. 39, [url](#)

¹³⁵ NHRMO, *Special Human Rights Update* [...], 09/2018, p. 2, [url](#)

¹³⁶ IRRI, 09/2016, p. 5, [url](#)

1.5.1. Burgers

AI heeft het voor de periode tussen 2011 en juli 2015 over honderden dodelijke burgerslachtoffers en duizenden gewonden.¹³⁷

Volgens de Conflict Barometer van het Heidelberg Institute for International Conflict Research viseerden zowel de regeringstroepen als de SPLM/A-N in 2017 nog steeds burgers en burgerinfrastructuur, onder meer door de grootschalige plundering van dorpen en oogsten.¹³⁸

NHRMO registreerde tussen juni 2011 en mei 2016 in de Two Areas 1.282 gewelddadige incidenten tegen burgers waarbij 286 doden en 690 gewonden vielen, voor het merendeel kinderen, vrouwen en ouderen. De mensenrechtenorganisatie merkt op dat het werkelijke aantal vermoedelijk veel hoger ligt.¹³⁹

NHRMO telde in 2015 in de Two Areas nog 291 incidenten waarbij burgers werden getroffen. Hierbij vielen 44 doden en 139 gewonden. In 2016 ging het om 255 incidenten met 51 dodelijke slachtoffers en 100 gewonden. In 2017 zakte het aantal incidenten tot 34, vielen er 8 doden te betreuren en is er geen sprake van gewonden. Tussen september 2017 en februari 2018 noteerde NHRMO in de Two Areas geen rechtstreekse aanvallen van Soedanese troepen of milities tegen burgers. De gewapende veediefstallen door aan het Soedanese leger verbonden milities duren wel voort, al daalt het aantal dergelijke incidenten.¹⁴⁰ Van januari tot september 2018 telt NHRMO 21 incidenten met 40 doden tot gevolg. NHRMO heeft het over een onrustwekkende stijging van het geweld.¹⁴¹

Van juni 2016 tot juli 2018 documenteert de organisatie 67 mensenrechtenschendingen waarvan er 65 aan het Soedanese leger en de daaraan verbonden milities worden toegeschreven en 2 aan de SPLM/A-N.¹⁴²

Hoewel er in februari 2018 in Blauwe Nijl nog 19 doden vielen tijdens confrontaties tussen de rivaliserende vleugels van de SPLM/A-N, registreert NHRMO tussen maart en september 2018 geen mensenrechtenschendingen meer in deze staat. De organisatie merkt wel op dat intercommunale spanningen er de monitoring van dergelijke incidenten erg bemoeilijken.¹⁴³

ACLED, dat op basis van publieke bronnen statistische gegevens over conflicten opstelt, telt in 2015 179 gewelddadige incidenten in de Two Areas die in totaal 951 doden maken (515 in Zuid-Kordofan, 436 in Blauwe Nijl). Van deze incidenten zijn er 24 gericht tegen burgers met 76 doden tot gevolg. In 2016 gaat het om 250 gewelddadige incidenten met 1.407 slachtoffers (976 in Zuid-Kordofan, 431 in Blauwe Nijl). Bij de 44 gewelddaden tegen burgers vallen 53 doden.

Het laatste grote regeringsoffensief vond plaats in 2016. Het aantal door ACLED geregistreerde dodelijke slachtoffers van geweld daalt sterk in 2017 en 2018.

In 2017 telt ACLED 43 gewelddaden en 118 doden (47 in Zuid-Kordofan, 71 in Blauwe Nijl). Bij 20 gewelddadige incidenten tegen burgers vallen 34 doden. Van 1 januari tot 1 december 2018 maken 15 gewelddadige incidenten 45 slachtoffers waarvan 4 in Zuid-Kordofan en 41 in Blauwe Nijl. Bij 5 gewelddaden tegen burgers vallen 5 doden.¹⁴⁴

Het Sudan Consortium wijst er in 2016 op dat vele wapens die door de Soedanese strijdkrachten gebruikt worden de nodige precisie missen om met enige zekerheid militaire doelwitten te treffen.

¹³⁷ AI, 07/2015, pp. 6-7, [url](#)

¹³⁸ Heidelberg Institute for International Conflict Research, 2018, pp. 103-104, [url](#)

¹³⁹ NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, pp. 1-2, [url](#)

¹⁴⁰ NHRMO, 04/2018, [url](#)

¹⁴¹ NHRMO, 04/2018, [url](#); NHRMO, s.d., [url](#)

¹⁴² NHRMO, *Civilian perspectives on the current ceasefire* [...], 09/2018, pp. 1-2, [url](#)

¹⁴³ NHRMO, s.d., [url](#)

¹⁴⁴ ACLED, 01/12/2018, [url](#)

Volgens deze organisatie lijken de aanvallen ook bewust burgers te viseren in zones onder controle van de SPLM/A-N.¹⁴⁵

Volgens cijfers van de VN worden vanaf de start van het conflict in 2011 tot eind november 2016 150 kinderen gedood en 178 verminkt, de grote meerderheid tijdens gevechten tussen regeringstroepen en rebellen. Terwijl van 2011 tot 2015 jaarlijks tientallen kinderen de dood vinden, daalt dit aantal drastisch in 2016 tot drie doden. De VN verifieert ook een aantal gevallen van verkrachting van kinderen door de verschillende strijdkrachten. De daders van de in 2015 en 2016 gerapporteerde incidenten zijn voor het gerecht gebracht. Vier soldaten van het regeringsleger zijn veroordeeld.¹⁴⁶

Ook niet-ontplofte oorlogsexplosieven maken slachtoffers onder kinderen.¹⁴⁷ Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl zijn de twee staten in Soedan die het meeste landmijnen en explosieven tellen.¹⁴⁸

1.5.2. (Vermeende) opposanten en aanhangers SPLM/A-N

De Soedanese veiligheidsdiensten hebben op basis van de Emergency and Public Safety Act de handen vrij om personen verdacht van lidmaatschap of steun aan de SPLM/A-N te arresteren. AI waarschuwt in juli 2015 dat deze arrestanten een hoog risico op foltering lopen.¹⁴⁹

De Amerikaanse, Australische en Nederlandse ministeries van Buitenlandse Zaken wijzen in 2016 en 2017 op de detentie van echte of vermeende aanhangers van de SPLM/A-N. DFAT verwijst ook naar vrouwen die gevangen zijn omwille van de vermeende banden van hun mannen met rebellenbewegingen. Vermeende aanhangers van de gewapende oppositie ondergaan gewelddadige ondervragingen en krijgen celstraffen en de doodstraf opgelegd, al weet DFAT niet of er daadwerkelijk executies hebben plaatsgevonden. DFAT meent dat personen die geassocieerd worden met rebellenbewegingen, inclusief personen die zich enkel in rebellengebied bevinden, een hoog risico lopen op discriminatie en geweld vanwege de autoriteiten. Het Nederlandse ambtsbericht van juni 2017 stelt dat leden van de Nuba- en Ingessana-gemeenschappen in het bijzonder risico lopen op willekeurige arrestatie, zowel in de Two Areas als daarbuiten.¹⁵⁰

Antropoloog en onafhankelijk onderzoeker Enrico Ille schrijft:

“All over the areas, people are under military rule, and military intelligence and the NISS [...] frequently targeted people suspected to be related to SPLM-N; several cases of death by torture have been documented.”

Geir Skogseth, Soedan-analist bij het Noorse Landinfo, legt uit hoe in conflictzones etniciteit (meer dan religie) aanleiding kan geven tot mensenrechtenschendingen vanwege ordediensten of rebellenbewegingen en hoe de hoger opgeleiden in het bijzonder geïsoleerd worden:

“According to our local sources, within zones with ongoing armed conflict, NISS operatives tend to suspect people merely on the basis of belonging to a community perceived as being ‘in opposition’. Here, however, the Nuba label is useless, as it includes the entire population of the Nuba mountains, which obscures the wide ethnic variation of this region. In a Nuba mountain context, there is variation on group level where local communities on a micro level often are perceived to be siding with either the regime or with militias that have taken up arms against the regime. In South Kordofan, this usually means SPLM-N or its allies. Importantly however, a number of local Nuba

¹⁴⁵ Sudan Consortium, 2016, p. 15, [url](#)

¹⁴⁶ United Nations Security Council, 06/03/2017, pp. 8-9, [url](#)

¹⁴⁷ United Nations Security Council, 06/03/2017, pp. 8-9, [url](#) ; AI, *Five years and counting* [...], 09/2016, p. 8, [url](#)

¹⁴⁸ OCHA, 14/10/2018, [url](#)

¹⁴⁹ AI, 07/2015, p. 39, [url](#)

¹⁵⁰ Australian Government - DFAT, p. 16, [url](#) ; USDOS, 20/04/2018, [url](#) ; Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, p. 45, [url](#)

communities are also perceived to be 'regime allies', and would accordingly be expected to support the regime and its local proxies. This might be because of historical ties between the given group and Nile Valley elites, have its origin in more recent alliances for tactical purposes in a current conflict situation, or a combination of both. (And like elsewhere in Sudan's conflict zones, sometimes groups also switch sides.) Note that religious affiliation on a group level does not seem to have much influence on which side groups are perceived to belong to – SPLM-N-supporting groups may well be Muslim, and groups aligned with the regime may well be non-Muslims.

Both our oral sources and human rights reporting from ACJPS and SDFG as well as international organisations report cases where people are subject to grave human rights violations on the basis of belonging to a specific community alone. This can both happen to individuals, e.g. when women belonging to ethnic groups perceived as being 'in opposition' are raped by Sudanese armed forces, NISS or local proxies, or collectively, when villages populated by such ethnic groups are bombed by the Sudanese air force. And violence justified with group identity is not unique for groups 'in opposition' – anti-regime militias like SPLM-N and its allies also target civilians from groups perceived as supporting the regime.

In addition to this pattern, NISS tries to identify active members and supporters of armed anti-regime groups individually. Our sources also point out that in the 'two areas', anyone who both belongs to a community perceived to be 'in opposition' and has education above primary school level almost automatically is profiled by NISS as an anti-regime activist and strongly suspected of supporting armed groups. (This differs from the pattern seen in Darfur, where a larger share of the population has education above primary school, and profiling on this fairly broad basis would overstretch NISS resources.)¹⁵¹

De door Cedoca geraadpleegde linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster merkt ook op dat bepaalde Nuba-gemeenschappen meer gevisieerd worden dan andere:

"Some Nuba groups are more targeted than others due to their geopolitical situation. For example, Moro (with whom I have researched) are located in the SPLA-N territory in South Kordofan, so they may be more at risk than someone from, say Dilling, although [...] this is not a clear-cut reason for saying this or that person is definitely at risk."¹⁵²

HUDO schrijft in haar overzicht van de mensenrechtensituatie in de Two Areas in 2017 dan weer dat burgers die worden geassocieerd met de SPLM/A-N minder vaak worden lastiggevallen door de veiligheidsdiensten in regeringsgebied.¹⁵³

Van 2011 tot 2018 registreert ACJPS in Blauwe Nijl honderden willekeurige arrestaties, waaronder meerdere op basis van getraceerde telefoongesprekken.¹⁵⁴ Ook andere Soedanese bronnen melden in 2016, 2017 en 2018 in de Two Areas de arrestatie, mishandeling en in enkele gevallen moord van burgers door de autoriteiten of door milities wegens vermeende banden met de rebellen.¹⁵⁵

In oktober 2016 verleent president al-Bashir gratie aan 24 leden van de rebellenbeweging die veroordeeld waren, sommigen tot de doodstraf, door een bijzonder terrorismetribunaal dat in Blauwe Nijl was opgericht.¹⁵⁶

¹⁵¹ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

¹⁵² Linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, e-mail, 08/11/2018

¹⁵³ HUDO, 11/02/2018, p. 2, [url](#)

¹⁵⁴ ACJPS, s.d., pp. 8-10, [url](#); ACJPS, 05/2017, p. 1, [url](#); ACJPS, 11/04/2018, [url](#)

¹⁵⁵ HUDO, 07/05/2017, pp. 7-9, [url](#); HUDO, 26/05/2017, [url](#); HUDO, 28/05/2017, [url](#); HUDO, 11/02/2018, pp. 7-11, [url](#); Radio Dabanga, 22/01/2018, [url](#); Radio Tamazuj, *Student killed by government militia in Abassiya Tagali, South Kordofan*, 16/09/2016, [url](#); Radio Tamazuj, 25/05/2017, [url](#)

¹⁵⁶ ACJPS, 05/2017, pp. 1, 19, [url](#)

In april 2018 verklaart het Committee of Solidarity with the Victims of the September Demonstrations, een groepering die zich inzet voor politieke gevangenen, dat er nog een groot aantal politieke gevangen in de cel zit op verscheidene plekken in het land. Het merendeel zijn studenten en personen afkomstig uit conflictgebieden zoals Darfoer of de Two Areas.¹⁵⁷

1.5.3. Activisten, journalisten, studenten

Mensenrechtenactivisten die, ondanks de ernstige beperkingen en gevaren in Zuid-Kordofan actief zijn, worden omwille van hun werk gevisieerd door de veiligheidsdiensten, aldus AI in 2015.¹⁵⁸

Verschillende Soedanese bronnen melden in 2016, 2017 en 2018 de intimidatie en arrestatie door de veiligheidsdiensten van mensenrechtenactivisten, sociale activisten en online activisten, gemeenschapsleiders, advocaten, journalisten, studenten of demonstranten die kritiek uiten op het beleid of voor het regime gevoelige materies aankaarten, zoals de stijging van de levensduurte.¹⁵⁹

Na de moord op 11 januari 2018 op twee studenten door een officier van het SAF op de campus van de Aldalang University in Zuid-Kordofan en de arrestatie daags nadien van meer dan honderd demonstrerende studenten tijdens een operatie van de veiligheidsdiensten drukt ACJPS zijn bezorgdheid over de veiligheid van een aantal arrestanten in geïsoleerde opsluiting.¹⁶⁰

¹⁵⁷ Radio Dabanga, 18/04/2018, [url](#)

¹⁵⁸ AI, 07/2015, p. 39, [url](#)

¹⁵⁹ Radio Dabanga, 07/04/2016, [url](#) ; Radio Dabanga, 10/06/2016, [url](#) ; Radio Dabanga, 16/12/2016, [url](#) ; Radio Dabanga, 29/03/2017, [url](#) ; Radio Dabanga, 13/11/2017, [url](#) ; Radio Dabanga, 24/12/2017, [url](#) ; Radio Dabanga, 09/01/2018, [url](#) ; Radio Dabanga, 02/03/2018, [url](#) ; Radio Dabanga, 13/09/2018, [url](#) ; Radio Dabanga, 20/04/2018, [url](#) ; Radio Tamazuj, *Security detain, release youth leaders in Abu Jubeiha, South Kordofan*, 16/09/2016, [url](#) ; HUDO, 11/02/2018, pp. 6, 9, 27, [url](#) ; Waging Peace, 03/2018, p. 3, [url](#) ; ACJPS, 04/05/2018, [url](#)

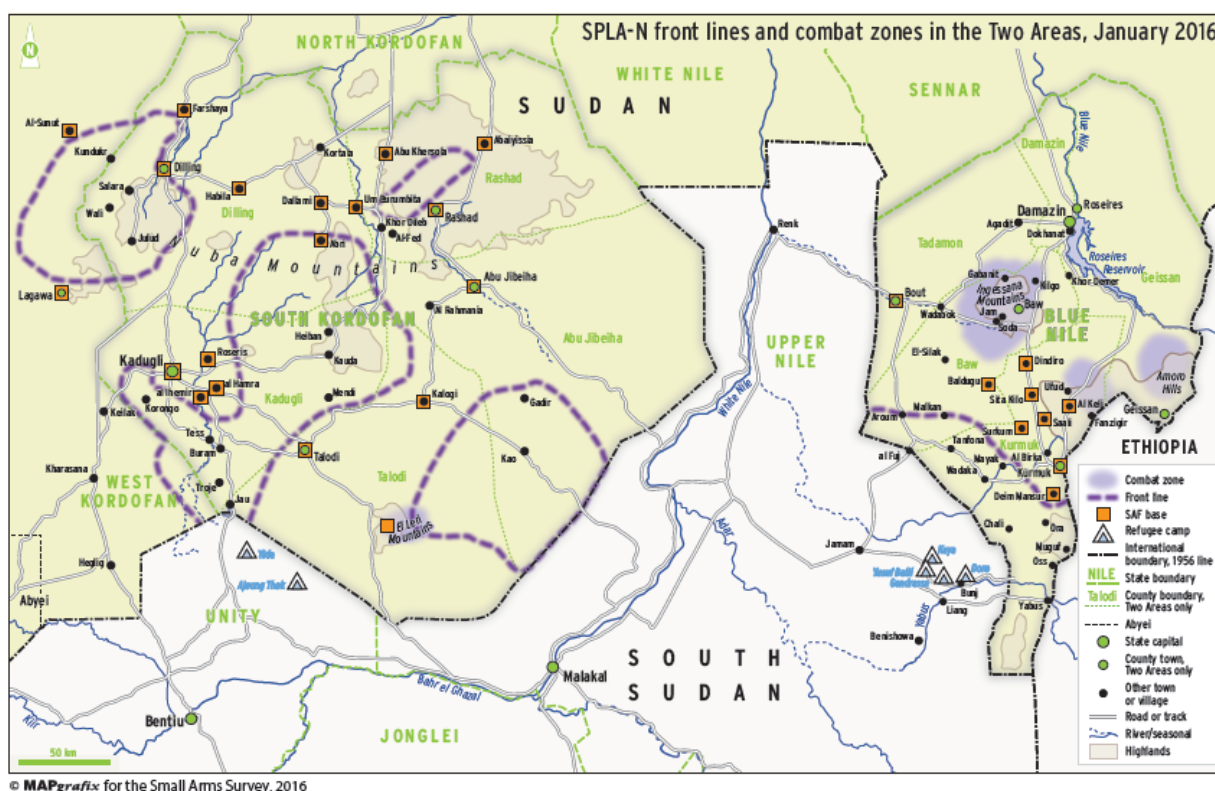
¹⁶⁰ ACJPS, 18/01/2018, [url](#) ; Radio Dabanga, 04/02/2018, [url](#)

1.6. Geografische verdeling

In Zuid-Kordofan controleren de rebellen een gebied dat van de Zuid-Soedanese grens bijna tot aan de grens met de provincie Noord-Kordofan reikt, met Kauda als hoofdstad.¹⁶¹

De frontlijn in Blauwe Nijl ligt in het zuidelijke deel van de staat, waar de SPLM/A-N een klein gebied in handen heeft. Ten noorden van deze lijn controleren de rebellen ook de Ingessana Hills.¹⁶²

Onderstaande kaart toont de frontlijnen en gevechtszones in de Two Areas in januari 2016. De frontlijnen zijn sinds 2011, het eerste jaar van het huidige gewapende conflict in de Two Areas, nauwelijks verschoven.¹⁶³ De regeringstroepen veroveren tijdens het offensief van 2016 wel de vruchtbare gronden van Al-Azrak in Heiban county en van Mardes in Delami county Al-Azrak in Heiban county en Mardes in Delami county.¹⁶⁴

© MAPgrafix for the Small Arms Survey, 2016

SPLA-N front lines and combat zones in the Two Areas, January 2016¹⁶⁵

¹⁶¹ Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, p. 19, [url](#)

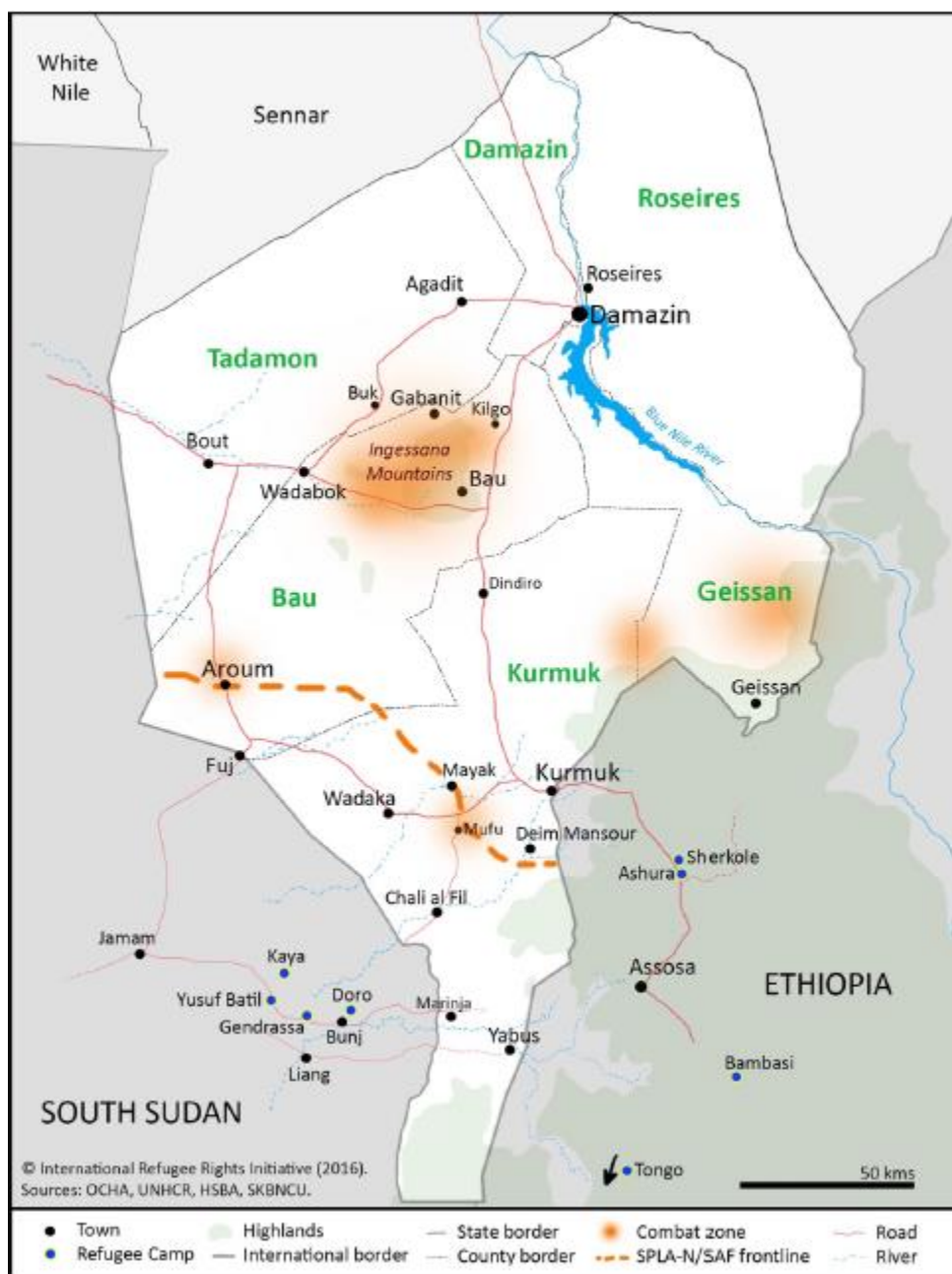
¹⁶² IRRI, 09/2016, p. 21, [url](#) ; IRIN, 2016, [url](#) ; HART, 02/2018, p. 7, [url](#)

¹⁶³ Small Arms Survey (De Alessi B.), 08/2015, p. 15, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#) ; IRRI, 09/2016, p. 21, [url](#)

¹⁶⁴ Nuba Reports, 31/03/2016, [url](#) ; IRIN, 27/07/2016, [url](#) ; Foreign Policy (Rhodes T., John M.), 19/05/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 20/05/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 27/05/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 30/05/2016, [url](#) ; HRW, 22/05/2017, [url](#) ; AI, *Five years and counting* [...], 09/2016, p. 8, [url](#)

¹⁶⁵ Small Arms Survey, 2016, [url](#)

De onderstaande kaart van IRRI toont meer in detail de frontlijn en gevechtzones in Blauwe Nijl:

SPLA-N/SAF combat zones and front lines in Blue Nile State, and camps hosting Sudanese refugees from Blue Nile State in South Sudan and Ethiopia (May 2016)¹⁶⁶

¹⁶⁶ IRRI, 09/2016, p. 3, [url](#)

1.7. Verplaatsingen van de bevolking

1.7.1. IDP's

Het Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) merkt op dat het omwille van politieke gevoeligheden erg moeilijk is gegevens over IDP's in Soedan te verzamelen. De organisatie waarschuwt in 2018 dat de schatting van 2.072.000 IDP's, die enkel de officieel geregistreerde ontheemden meerekent, aan de lage kant is. Zo is er geen informatie beschikbaar over bepaalde regio's in een aantal deelstaten, waaronder Zuid-Kordofan en evenmin over het aantal IDP's die in en rondom Khartoem leven noch over hun levensomstandigheden.¹⁶⁷ De geraadpleegde bronnen vermelden dan ook erg uiteenlopende cijfers.

Betrouwbare informatie over het aantal IDP's in Blauwe Nijl is schaars, aldus IRRI. De IDP's leven er zowel in rebellegebied als in gebieden onder controle van de regering. De meeste overblijvers in rebellegebied zijn vermoedelijk IDP's, aldus IRRI.¹⁶⁸

In december 2017 maakt OCHA een bilan op van het aantal *people in need* in regeringsgebied in de Two Areas. De organisatie telt meer dan 47.000 IDP's in Blauwe Nijl, naast zowat 56.400 inwoners en 7.600 Zuid-Soedanese vluchtelingen. In Zuid-Kordofan gaat het om bijna 180.000 IDP's, 5.400 teruggekeerde inwoners, 57.400 inwoners en meer dan 77.000 Zuid-Soedanese vluchtelingen.¹⁶⁹

In de zones onder controle van de SPLM/A-N leven er, volgens de rebellen, in 2017 om en bij de 545.000 IDP's. De regering houdt het bij een 200.000-tal.¹⁷⁰

In rebellegebied in Zuid-Kordofan gaat het volgens het Famine Early Warning Systems Network (FEWS), dat actuele wereldwijde informatie biedt over situaties van voedselonveiligheid, om 145.000 tot 160.000 personen. De meesten zijn ontheemd sinds de beginjaren van het conflict.¹⁷¹

In 2017 raken in het regeringsgebied in Zuid-Kordofan meer dan 8.300 mensen ontheemd, aldus OCHA, terwijl in Blue Nile geen nieuwe IDP's worden gemeld in gebieden in handen van de overheid. In Blauwe Nijl slaan om en bij de 9.000 mensen op de vlucht na gevechten tussen de twee fracties van de SPLM/A-N in februari 2018.¹⁷²

USDOS onderstreept in zijn rapport over de mensenrechtensituatie in 2017 dat grootschalige conflictgerelateerde ontheemding een ernstig probleem blijft in de Two Areas, maar dat dankzij de opeenvolgende staakt-het-vurens het aantal nieuwe ontheemden sterk daalt. Niettemin wordt de toegang voor humanitaire hulpverleners tot de getroffen gemeenschappen nog steeds gehinderd door veiligheidsproblemen en beperkingen vanwege de overheid.¹⁷³

FEWS merkt op dat in 2017 en 2018 de afname van gevechten tussen het Soedanese leger en rebellengroepen in Darfoer, Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl grote aantallen IDP's ertoe aanzet naar regeringsgebied terug te keren om hun velden te bewerken.¹⁷⁴ In 2017 registreert IOM 235.000 personen die terugkeren naar hun regio's van herkomst in Darfoer en Zuid-Kordofan. Dit is een eerder conservatieve schatting aangezien seizoensgebonden terugkeer, bijvoorbeeld voor het bewerken van de velden, niet wordt meegerekend.¹⁷⁵

¹⁶⁷ IDMC, 09/07/2013, [url](#) ; IDMC, s.d., p. 4, [url](#)

¹⁶⁸ IRRI, 09/2016, p. 26, [url](#)

¹⁶⁹ OCHA, *Sudan 2018 Humanitarian Needs Overview*, 02/2018, p. 14, [url](#)

¹⁷⁰ USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹⁷¹ FEWS, 06/2018, p. 7, [url](#)

¹⁷² OCHA, 31/12/2017, [url](#)

¹⁷³ USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹⁷⁴ FEWS, 06/2018, p. 4, [url](#) ; FEWS, 09/2018, [url](#)

¹⁷⁵ IDMC, s.d., p. 46 [url](#)

Van begin 2017 tot halfweg 2018 telt de Humanitarian Aid Commission (HAC), een Soedanees overheidsorgaan, 192.000 personen die naar hun dorpen terugkeren in Zuid-Kordofan.¹⁷⁶

In haar ambtsbericht van juni 2017 schrijft het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken dat de Soedaneese regering de oprichting van IDP-kampen in Zuid-Kordofan niet toelaat. IDP's worden er binnen de gemeenschap opgevangen, hoewel er ook *settlements* bestaan aan de randen van een aantal door de regering gecontroleerde steden.¹⁷⁷

HUDO stelt in overzicht van de mensenrechtensituatie in 2017 dat IDP's en inwoners van conflictzones worden lastig gevallen en gearresteerd door de veiligheidsdiensten die hen met de SPLM/A-N associeerden.¹⁷⁸

Verschillende bronnen geven aan dat IDP's bijzonder kwetsbaar zijn voor tekorten aan voedsel, drinkbaar water en sanitair.¹⁷⁹ In februari 2018 brengen hulporganisaties onder de hoede van OCHA een bezoek aan de *county* Al Abbassiya in Zuid-Kordofan. Deze regio vangt vele IDP's op, maar was omwille van de onveiligheid tot eind 2017 niet toegankelijk. De overheidsinfrastructuur is er bijgevolg minimaal. De missie toont aan dat, ondanks de kalme veiligheidssituatie, de humanitaire omstandigheden voor IDP's er kritiek zijn. Bijna 60 % van deze IDP's zijn vrouwen en kinderen. Er is nauwelijks drinkbaar water voorhanden, gezondheidszorg en onderwijs zijn voor velen ofwel onbereikbaar ofwel onbetaalbaar. De IDP's, die voorheen van landbouw en veeteelt leefden, kunnen niet meer in eigen levensonderhoud voorzien en overleven door de verkoop van brandhout en houtskool. De missie vond plaats tijdens het oogstseizoen toen er nog voldoende eten beschikbaar was. Vele IDP's uitten tijdens de missie wel de vrees dat hun voedselvoorraad begin 2018 zou zijn uitgeput.¹⁸⁰

Volgens een VN-rapport van maart 2017 hebben ongeveer 160.000 kinderen in de conflictzones in de Two Areas geen toegang tot gezondheidszorg, waaronder vaccinaties.¹⁸¹

NMP acht het volgens een rapport van 2015 onveilig voor Nuba om terug te keren naar hun streek van herkomst waar ze arrestatie en detentie riskeren. Vele woningen van Nuba zijn beschadigd of vernield, sommige zijn bezet door het leger.¹⁸²

1.7.2. Vluchtelingen

Het United Nations Office of the High Commissioner for Refugees (UNHCR) telt in juli 2018 meer dan 276.000 Soedaneese vluchtelingen in dertien locaties in Zuid-Soedan.¹⁸³ In augustus 2018 leven er ook nog meer dan 44.600 Soedaneese vluchtelingen in Ethiopië.¹⁸⁴

Het gewapende conflict in Zuid-Soedan heeft zijn weerslag op de levensomstandigheden van vluchtelingen uit de Two Areas. In kampen in Maban County in Zuid-Soedan leven de vluchtelingen afkomstig uit Blauwe Nijl op gespannen voet met de lokale bevolking.¹⁸⁵ Tussen 2012 en 2015 maken conflicten tussen vluchtelingen van de etnische groep Ingassana en de lokale bevolking minstens honderd doden. In het vluchtelingenkamp van Doro vallen eind december 2016 tientallen doden tijdens

¹⁷⁶ Sudan Tribune, 03/06/2018, [url](#)

¹⁷⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, p. 78, [url](#)

¹⁷⁸ HUDO, 11/02/2018, p. 3, [url](#)

¹⁷⁹ ACAPS, 12/2017, p. 42, [url](#)

¹⁸⁰ OCHA, *Inter- Agency Rapid Assessment Report: Al Abbassiya Locality, South Kordofan State- 4-8 February 2018*, 02/2018, p. 1, [url](#)

¹⁸¹ United Nations Security Council, 06/03/2017, p. 4, [url](#)

¹⁸² NMP, 04/2015, pp. 5-6, [url](#)

¹⁸³ UNHCR, 31/01/2018, [url](#) ; UNHCR, 07/2018, [url](#)

¹⁸⁴ UNHCR, 31/08/2018, [url](#)

¹⁸⁵ IRRI, 09/2016, pp. 29-30, [url](#) ; Sudan Tribune, 24/07/2018, [url](#)

een confrontatie tussen de lokale inwoners en vluchtelingen, hoofdzakelijk etnische Uduk, aldus Nuba Reports. Beide gemeenschappen leven sindsdien volledig gescheiden. Grote aantallen vluchtelingen keren hierop terug naar Blauwe Nijl waar ze als IDP's terecht komen.¹⁸⁶ SDFG verklaart dat de aanvallers lokale milities zijn die door het Soedanese regime zijn opgericht en getraind en die ook in het conflict in Blauwe Nijl worden ingeschakeld.¹⁸⁷ Ook in juli 2018 zijn er incidenten met de lokale bevolking.¹⁸⁸

In de tweede helft van 2016 keren 27.500 Soedanese vluchtelingen vanuit het kamp in Yida terug naar Zuid-Kordofan, voornamelijk naar door de SPLM/A-N gecontroleerde gebieden in de Nuba Mountains. De vluchtelingen verzetten zich tegen de door het UNHCR ondersteunde relocatie naar een ander vluchtelingenkamp. OCHA wijt deze terugkeer ook aan onveiligheid en voedseltekorten. VN-organisaties kunnen de humanitaire noden van deze terugkeerders niet opvolgen aangezien ze geen toegang hebben tot de gebieden in handen van de SPLM/A-N.¹⁸⁹

Vluchtelingen verlaten eind 2016 het kamp in Lasu nadat het meermaals het doelwit was van gewapende groepen die plunderen en vluchtelingen ontvoeren en het kamp af te rekenen heeft met tekorten aan voedsel en medicijnen.¹⁹⁰

Ook na de confrontaties in 2017 in de Zuid-Soedanese vluchtelingenkampen tussen aanhangers van beide vleugels binnen de SPLM/A-N zoeken vluchtelingen hun heil in andere kampen of keren ze terug naar Blauwe Nijl, aldus Nuba Reports.¹⁹¹

De Soedanese overheid meldt in april 2018 de terugkeer van duizenden gezinnen die als vluchteling in Zuid-Soedan of Ethiopië leefden.¹⁹²

Volgens de in Khartoem gevestigde Soedanese mensenrechtenorganisatie die Cedoca contacteerde worden Nuba-activisten die in Egypte leven bedreigd met repatriëring:

“Now there are many activists from the Nuba mountain in Egypt received threat from the Sudanese authority and threaten to be deported to Sudan, as they authority with the collaboration of security agency in some Arabic countries arrested and deport some activists”¹⁹³

De door Cedoca geconsulteerde Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse stelt dat personen uit de conflictzones die Soedan verlaten dit doen omdat ze in regeringsgebied, zoals Khartoem, hardere levensomstandigheden verwachten:

“The key question is why those who running from conflict zones prefer to cross borders instead of going to more secure part within Sudan? This is essentially the experience of the first war (1985 - 2005) informed that they tend to face harder conditions in the government controlled areas including major town like Khartoum. Moreover, most of the current young asylum seekers were those who fled the country when they were targeted by the authorities following the renewal of the war in 2011. Those remain behind they were subjected to mass killing targeting Nuba ethnic groups affiliated with SPLM/A.”¹⁹⁴

¹⁸⁶ Nuba Reports, 31/01/2017, [url](#) ; Nuba Reports, *Tensions persist in Maban refugee camp*, 15/02/2017, [url](#) ; SDFG, s.d., [url](#)

¹⁸⁷ SDFG, s.d., [url](#)

¹⁸⁸ Sudan Tribune, 24/07/2018, [url](#)

¹⁸⁹ OCHA, 23/11/2016, [url](#)

¹⁹⁰ Nuba Reports, *Nuba refugees caught in South Sudan crisis*, 18/11/2016, [url](#)

¹⁹¹ Nuba Reports, 01/06/2017, [url](#)

¹⁹² Sudan Tribune, 21/04/2018, [url](#)

¹⁹³ Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd, e-mail, 25/09/2018

¹⁹⁴ Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

1.8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven

1.8.1. Voedselvoorziening

Voedselschaarste is een weerkerend fenomeen in de Two Areas, in het bijzonder in rebellegebied.¹⁹⁵ In 2017 lijdt meer dan een derde van de bevolking in de door de SPLM/A-N gecontroleerde zones, zowel in Zuid-Kordofan als in Blauwe Nijl, aan chronische ondervoeding, aldus FEWS.¹⁹⁶ Het conflict verstoort op ingrijpende wijze de economische activiteiten van de lokale huishoudens¹⁹⁷. Volgens Nuba Reports gaat het in Zuid-Kordofan begin 2017 om een van de meest ernstige tekorten sinds het begin van het conflict, onder meer door droogte en magere oogsten, maar ook door de onveiligheid in Zuid-Soedan die de bevoorrading van de markten ontregelt. Ook USDOS wijst op de impact van de veiligheidssituatie op de landbouwopbrengsten. De terugkeer van vluchtelingen die de onveiligheid in Zuid-Soedan ontvluchten verergerd de tekorten nog. Sommigen verlaten de Nuba Mountains en zoeken hun heil over de frontlijn in regeringsgebied.¹⁹⁸

FEWS voorspelt in juni 2018 dat 20 tot 30 % van de IDP's en arme gezinnen in de door de SPLM/A-N gecontroleerde gebieden tijdens het magere seizoen, van juni tot september 2018, zich wegens prijsstijgingen en voedseltekorten in een noodsituatie zullen bevinden. Volgens de SKBN Coordination Unit moeten vele inwoners in Blauwe Nijl overleven op in het wild verzameld voedsel.¹⁹⁹ In oktober 2018 stelt FEWS dat in grote delen van Soedan de oogstopbrengst hoog is, maar dat in geïsoleerde gebieden, in het bijzonder in Zuid-Kordofan en delen van Darfoer, waar de onveiligheid voortduurt en droogte of overmatige regenval toeslaan, de oogst onder het gemiddelde blijft. Omwille van de economische crisis en verdere prijsstijgingen waarschuwt FEWS opnieuw voor acute voedselonveiligheid begin of midden 2019 in Zuid-Kordofan, Blauwe Nijl en Darfoer.²⁰⁰

Hoewel de van een waterkrachtcentrale voorziene Roseires-dam, de tweede grootste van Afrika, zich in Blauwe Nijl bevindt, heeft het zuiden van de staat, met onder meer het rebellegebied, geen elektriciteit.²⁰¹

Het Zuid-Soedanese Maban is de "levenslijn" van Blauwe Nijl voor voedsel en brandstof, stelt IRIN in 2016 vast.²⁰²

1.8.2. Gezondheidszorg en onderwijs

Hoewel de toegang tot medische zorgen in de Two Areas ook voor het conflict al beperkt was, is de situatie verergerd door de bombardementen, de vernieling van ziekenhuizen, het gebrek aan medicijnen en de moeilijk over te steken frontlijnen, aldus HRW.²⁰³ Volgens de SKBN Coordination Unit van de Britse ngo HART is de regio bijzonder gevoelig voor de uitbraak van epidemieën.²⁰⁴ Ook toegang tot veilig drinkwater blijft in beide staten een uitdaging, aldus SKBN Coordination Unit.²⁰⁵

¹⁹⁵ Waging Peace, 03/2018, p. 4, [url](#)

¹⁹⁶ AI, 22/02/2018, [url](#)

¹⁹⁷ FEWS, 06/2018, [url](#)

¹⁹⁸ Nuba Reports, 28/12/2016, [url](#) ; Nuba Reports, *Sudan Insider: Food insecurity in Nuba Mountains, Blue Nile*, 28/02/2017, [url](#) ; USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹⁹⁹ FEWS, 06/2018, [url](#)

²⁰⁰ FEWS, 09/2018, [url](#) ; FEWS, 10/2018, [url](#) ; SKBN Coordination Unit, 08/2018, pp. 1, 3, [url](#)

²⁰¹ IRIN, 2016, [url](#)

²⁰² IRIN, 2016, [url](#)

²⁰³ HRW, 22/05/2017, [url](#)

²⁰⁴ SKBN Coordination Unit, 09/2018, p. 4, [url](#)

²⁰⁵ SKBN Coordination Unit, 06/2018, p.4, [url](#) ; SKBN Coordination Unit, 08/2018, p. 3, [url](#)

Van 2011 tot 2016 documenteren de VN en AI verschillende aanvallen tegen scholen, ziekenhuizen en hun personeel. De gebouwen worden beschadigd of vernield tijdens lucht- of mortieraanvallen van het leger in gebieden onder controle van de SPLM/A-N, in het bijzonder in de Nuba Mountains.²⁰⁶

In Zuid-Kordofan wordt het enige ziekenhuis in het door rebellen gecontroleerde gebied in de Nuba Mountains door een Duitse ngo beheerd.²⁰⁷ Daarnaast zijn er klinieken die door vrijwilligers worden bemand, maar ook kampen met logistieke tekorten en nauwelijks over getraind personeel beschikken.²⁰⁸ HRW beschrijft in mei 2017 in een rapport over gezondheidszorg voor vrouwen het vernietigende effect van het conflict op de gezondheidszorg in het rebellengebied in Zuid-Kordofan, in het bijzonder voor meisjes en vrouwen die geen toegang hebben tot contraceptie, prenatale zorgen of verloskundige bijstand. De moedersterfte ligt er zo bijzonder hoog.²⁰⁹

Begin 2018 telt HART 28 gezondheidscentra voor de ongeveer 90.000 overblijvende inwoners van het door SPLM/A-N gecontroleerde gebied in Blauwe Nijl.²¹⁰ In 2016 zijn er geen operationele ziekenhuizen, aldus IRIN, en beschikt het zeldzame nog aanwezige personeel nauwelijks over medische uitrusting. Ook de toegang tot onderwijs is bijzonder beperkt, met slechts een dertigtal slecht uitgeruste lagere scholen in de hele staat, vaak op verre wandelafstand, en geen middelbaar onderwijs. Zuid-Kordofan telt acht middelbare scholen.²¹¹ HRW merkt op dat onderwijs van jongens in deze omstandigheden voorrang krijgt op dat van meisjes.²¹² De SKBN Coordination Unit meldt in oktober 2018 de inschrijving voor het nieuwe schooljaar van kinderen in de lagere school.²¹³

1.8.3. Kwetsbare groepen

HRW onderstreept in mei 2017 dat meisjes en vrouwen in Zuid-Kordofan discriminatie en geweld ondervinden en er weinig mogelijkheden bestaan voor bescherming of gerechtigheid, bijvoorbeeld in het geval van huiselijk geweld en verkrachting binnen het huwelijk. Kindhuwelijken zijn courant en komen sinds het begin van het conflict vaker voor om financiële redenen. Genitale verminking komt nog voor in bepaalde streken die grenzen aan regeringsgebied.²¹⁴

De speciale VN-rapporteur voor geweld tegen vrouwen vermeldt in april 2016 beschuldigingen van gerichte discriminatie en seksuele intimidatie van vrouwen van minderheidsgroepen, waaronder Nuba, op basis van hun etnische afkomst. Vrouwen van de Nuba-gemeenschap hebben het ook moeilijker op de arbeidsmarkt, riskeren meer bedreigingen en geweld vanwege de autoriteiten en krijgen te maken met een discriminatoire toepassing van de wet.²¹⁵

Tussen 2011 en eind 2016 registreerden de VN 230 gevallen van rekrutering en inzet van kindsoldaten door het regeringsleger maar vooral door gewapende groepen, in het bijzonder de SPLM/A-N. Deze rebellengroep rekruteerde ook kinderen in Zuid-Soedan. De meeste gevallen worden in de beginjaren van het conflict opgetekend. Vanaf 2014 is er sprake van een daling. In november 2016 tekent de SPLM/A-N een actieplan voor de beëindiging van de rekrutering van kindsoldaten.²¹⁶

²⁰⁶ United Nations Security Council, 06/03/2017, p. 10, [url](#) ; AI, 2018, p. 7, [url](#)

²⁰⁷ Nuba Reports, 11/04/2017, [url](#)

²⁰⁸ HRW, 22/05/2017, [url](#)

²⁰⁹ HRW, 22/05/2017, [url](#)

²¹⁰ HART, 02/2018, p. 10, [url](#)

²¹¹ IRIN, 2016, [url](#) ; SKBN Coordination Unit, 08/2018, p. 3, [url](#) ; HART, 02/2018, p. 9, [url](#)

²¹² HRW, 22/05/2017, [url](#)

²¹³ SKBN Coordination Unit, 09/2018, p. 4, [url](#)

²¹⁴ HRW, 22/05/2017, [url](#)

²¹⁵ United Nations General Assembly – Human Rights Council, 18/04/2016, [url](#)

²¹⁶ United Nations Security Council, 06/03/2017, pp. 5-6, 15, [url](#)

2. Personen afkomstig uit de Two Areas in Khartoem

De grootste stedelijke agglomeratie van Soedan bevindt zich rondom de hoofdstad Khartoem, aan de samenvloeiing van de Blauwe en de Witte Nijl, en behelst ook Noord-Khartoem (of Bahri), op de noordelijke oever van de Blauwe Nijl en de oostelijke oever van de Nijl, en Omdurman, op de westelijke oever van de Nijl.²¹⁷ In dit rapport verwijst Khartoem naar heel deze agglomeratie.

Khartoum, Sudan (Google Maps)²¹⁸

²¹⁷ World Population Review, 16/06/2018, [url](#)

²¹⁸ Google Maps, s.d., [url](#)

2.1. IDP's

2.1.1. Aantal en herkomst

Volgens het World Population Review is Khartoem een snel groeiende stad die in 2018 tussen de zes en de zeven miljoen inwoners telt, waarvan ongeveer twee miljoen IDP's.²¹⁹ Bronnen die in februari 2016 worden geraadpleegd door een Deens-Britse *fact finding*-missie in Soedan en buurlanden, schatten het aantal IDP's tussen enkele honderdduizenden en enkele miljoenen, zowat 60 à 70 % van de hoofdstedelijke bevolking. Ze wijzen echter ook op het gebrek aan empirische gegevens over het aantal ontheemden.²²⁰ Volgens verschillende bronnen maken vrouwen, kinderen en ouderen de meerderheid uit van deze IDP's en is het aandeel jonge mannen eerder beperkt. De IDP's zijn voornamelijk afkomstig uit Zuid-Soedan, Darfoer en de Two Areas.²²¹ Volgens een studie van 2017 van Azza Abdelmoneium sloegen de IDP's zowel voor gewapende conflicten als voor natuurrampen en hongersnood op de vlucht.²²² De Deens-Britse onderzoeksmissie voegt hieraan de slechte socio-economische omstandigheden in Darfoer en de Two Areas toe.²²³

Ook eind 20^e eeuw was er al migratie vanuit de Two Areas naar Khartoem, om economische redenen maar vooral omwille van de burgeroorlog tussen het centrale Soedanese regime en de Zuid-Soedanese rebellen.²²⁴ Terwijl velen er betere opportuniteiten vonden op het vlak van onderwijs of levensomstandigheden, stelden vele anderen volgens IRRI snel vast dat ze tweederangsburgers waren in een omgeving die prat gaat op haar culturele en religieuze superioriteit.²²⁵

Geir Skogseth, Soedan-analist van het Noorse Landinfo, deelt de volgende demografische informatie over Khartoem met Cedoca:

"There are no reliable available official statistics on the population of greater Khartum, seeing that it would not include the population living in non-registered areas. Also, official demographic data would not present the ethnic distribution or regional origin of the residents in a given area.

Still, migrants with origins in the Nuba mountains clearly constitute a significant segment of the population in greater Khartum. In an IDP household survey conducted by IOM in North Sudan in 2006, 33,8 % of the households originated in South Kordofan and 29,6 % identified as Nuba²²⁶, but it's difficult to say if this estimate is representative (though the definition of IDP used includes persons migrating for reasons other than security from violence). A field study from the al-Baraka shantytown in Khartum also identifies Nuba as an important community in that particular area²²⁷ [...]. In conclusion, available research indicates that the Nuba are an important community in greater Khartum, but we do not have access to accurate figures – neither on the accumulated Nuba population, or on their settlement patterns, socio-economic situation, etc.

On the other hand, there is little doubt that the Nuba population in greather Khartum remains predominantly poor, as it mostly comes from rural areas of South Kordofan, and moving to the capital has not significantly improved its access to education or better paid work.

²¹⁹ World Population Review, 16/06/2018, [url](#)

²²⁰ DIS, UK Home Office, 08/2016, p. 11, [url](#)

²²¹ Urban Refugees, 14/08/2014, [url](#) ; Abdelmoneium A.O., 2017, pp. 53-55, [url](#)

²²² Abdelmoneium A.O., 2017, pp. 53-55, [url](#)

²²³ DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 11-12, [url](#)

²²⁴ IRRI, 05/2013, p. 3, [url](#) ; DIS, UK Home Office, 08/2016, p. 12, [url](#)

²²⁵ IRRI, 05/2013, p. 7, [url](#)

²²⁶ Geir Skogseth renvoie ici à la publication suivante: IOM, 09/2006

²²⁷ Geir Skogseth renvoie à la publication suivante : Bakhit M., 2015

It's clear from IOM's 2006 household survey that Nubans also form a significant share of IDP households in states outside of Khartoum not currently seeing armed conflict, with the share of IDP households identifying as Nuba varying between 13,6 % in Sennar state and 67,2 % in Nile state²²⁸.²²⁹

2.1.2. Levensomstandigheden

Volgens door de Deens-Britse onderzoeksmisssie gecontacteerde bronnen zijn er geen officiële IDP-kampen in Khartoem, en zijn voormalige officiële IDP-sites²³⁰ opgegaan in de arme buitenwijken.²³¹ USDOS merkt op dat de regering, net als in voorgaande jaren, in 2017 geen officiële IDP-kampen opricht in Khartoem.²³² In de wijken Mayo, Omdurman, Zuid-Khartoem wonen volgens uiteenlopende bronnen grote aantallen IDP's afkomstig uit de Two Areas en uit Darfoer. Het ambtsbericht van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken vermeldt het niet-erkende Mandela-kamp in Mayo, voornamelijk bewoond door Nuba uit Zuid-Kordofan, maar verstoken van proper drinkwater en elektriciteit.²³³

Geir Skogseth, Soedan-analist van het Noorse Landinfo, beschrijft deze "squatter settlements" als volgt:

"A large share of the population of greater Khartoum live in so-called non-registered settlement areas, that is areas where people build housing without permits, and without the government providing any sort of infrastructure. As far back as in 1995, 'about 2 million squatter live in more than one hundred squatter settlements forming what has come to be called 'the Black Belt of Khartoum'. Out of a total urban area of 500 square kilometres, some 30-50% of the land is taken by squatter settlements.'²³⁴. The growth of these informal areas has continued since the 1990s.

Formally, these areas are either considered to be privately owned agricultural land (and zoned for that purpose) or land owned by the state. People settling on agricultural land may have purchased it from the owners, but without registering the transfer of ownership with the authorities or attempting to rezone it (both would probably involve a lot of bureaucracy, fees, bribes, etc., which is particularly challenging for poor and uneducated people from the periphery). Civilian authorities collect little information about the population in these areas, and have on several occasions not only actively resisted 'formalising' such areas (which would give them the responsibility to provide infrastructure – water, sanitation, electricity, roads, schools, clinics), but even evicted large groups of people and destroying privately built infrastructure²³⁵.²³⁶

Ook de in Khartoem gevestigde Soedanese mensenrechtenorganisatie die Cedoca contacteerde wijst op deze slechte levens- en arbeidsomstandigheden van personen afkomstig uit de Two Areas in Khartoem:

"The majority of people from South Kordofan and some from Blue Nile most likely to live in the slums of the capital Khartoum with no water of electricity and no health services or education, the majority of the poor slums of Khartoum occupied by either Darfuri or Nuba, neighbourhood such like Umbada in Omdurman occupied by over million people from South Kordofan, most of them

²²⁸ Geir Skogseth renvoie ici à la publication suivante: IOM, 09/2006

²²⁹ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

²³⁰ Humanitarian Policy Group (Pantuliano S. e.a.), 01/2011, p. 4, [url](#)

²³¹ DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 27-28, [url](#)

²³² USDOS, 20/04/2018, [url](#)

²³³ Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, p. 79, [url](#) ; DIS, UK Home Office, 08/2016, p. 26, [url](#)

²³⁴ Geir Skogseth renvoie ici à la publication suivante : El-Bushra S., Hijazi N. B., 1995, [url](#)

²³⁵ Geir Skogseth renvoie ici à la publication suivante : Landinfo, 03/11/2008, [url](#)

²³⁶ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

work in very low income jobs, as there are certain jobs for certain ethnic groups they cannot access them."²³⁷

Volgens NMP worden in 2014 de woningen van duizenden Nuba in en rondom Khartoem afgebroken en verdrijft de militaire politie de bewoners onder dwang naar buitenwijken. Zo moet een groot aantal personen dat al jaren in Noord-Khartoem is gevestigd naar het westen van Omdurman verhuizen. NMP verneemt dat deze Nuba nadien door militaire politie in hun nieuwe woonplaats worden aangevallen en dat er sprake is van plunderingen en verkrachtingen.²³⁸ Radio Dabanga meldt in september 2016 dat ongeveer 200 families in Omdurman, vooral afkomstig uit Darfoer en de Two Areas, er op straat leven zonder drinkwater of gezondheidszorg na de afbraak van hun woningen ten voordele van een investeringsmaatschappij.²³⁹ Volgens Urban Refugees maken dergelijke uitzettingen deel uit van een *urban development policy* en ontmantelde de overheid ook in 2003 en 2006 al honderdduizenden woningen van IDP's.²⁴⁰

De meeste Nuba leven in de zogenaamde *black belt*, de arme periferie van Khartoem in sloppenwijken waar elektriciteit en overheidsvoorzieningen ontbreken. Waging Peace en NMP geven aan dat er in die zone erg weinig scholen en zorginstellingen zijn, en dat velen zich geen onderwijs of gezondheidszorg kunnen permitteren. Aangezien vele Nuba geen identiteitskaart hebben, is toegang tot dergelijke faciliteiten bovendien moeilijk.²⁴¹

In mei 2013 stelt IRRI vast dat het verkrijgen van een nationaal nummer, een vereiste voor de uitreiking van een nationale identiteitskaart, erg moeilijk is voor gemarginaliseerde groepen en in het bijzonder voor wie uit het zuiden van het land komt (of als zuiderling wordt beschouwd). IDP's beschikken vaak niet over de nodige documenten. Personen afkomstig uit de Two Areas, vooral christenen, ondervinden specifieke problemen omwille van hun afkomst.²⁴² Volgens de Deens-Britse onderzoeksmissie kunnen personen afkomstig uit de Two Areas een nationaal nummer en identiteitsdocumenten verkrijgen, maar ondervinden IDP's vaak moeilijkheden omdat ze getuigen moeten aandragen om hun identiteit te staven.²⁴³ De DBA verklaart in augustus 2018 aan een Britse onderzoeksmissie dat het in het bijzonder voor vrouwen uit conflictgebieden die in Khartoem leven moeilijk is om een nationaal nummer te krijgen aangezien ze vaak geen mannelijke verwant meer hebben die ze als getuige nodig hebben.²⁴⁴

De Deense en Britse diensten stellen in februari 2016 dat personen afkomstig uit Darfoer en de Two Areas in Khartoem toegang hebben tot huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg. De kwaliteit van deze diensten in de arme buitenwijken van de hoofdstad is echter erg laag en de humanitaire bijstand voor personen die door geweld zijn ontheemd is beperkt. De toegang tot openbare diensten hangt voornamelijk af van iemands financiële mogelijkheden, zo stelt de onderzoeksmissie, die geen systematische discriminatie ontwaart. Meer welvarende personen afkomstig uit Darfoer of de Two Areas leven in betere wijken van Khartoem zoals het stadscentrum. Personen uit de conflictgebieden, in het bijzonder degenen van Afrikaanse afkomst, kunnen in Khartoem met racistische beledigingen zoals "slaaf" (*abid*) te maken krijgen en maatschappelijke discriminatie ondervinden, bijvoorbeeld op

²³⁷ Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd, e-mail, 25/09/2018

²³⁸ NMP, 04/2015, pp. 7-8, [url](#)

²³⁹ Radio Dabanga, 08/09/2016, [url](#)

²⁴⁰ Urban Refugees, 14/08/2014, [url](#)

²⁴¹ Waging Peace, 03/2018, p. 12, [url](#) ; NMP, 04/2015, p. 8, [url](#)

²⁴² IRRI, 05/2013, p. 7, [url](#)

²⁴³ DIS, UK Home Office, 08/2016, p. 25, [url](#)

²⁴⁴ UK Home Office, 11/2018, pp. 62-63, [url](#)

de arbeidsmarkt. Ze komen dan ook vaak in de informele sector terecht, maar ook in het leger en de politie.²⁴⁵

IDP's in Khartoem, die vaak laaggeschoold zijn en een andere culturele en religieuze achtergrond hebben, kampen met moeilijke levensomstandigheden op het vlak van voedselvoorziening, onderdak, gezondheidszorg en onderwijs, volgens het onderzoek van Abdelmoneium.²⁴⁶ USDOS geeft aan dat ontheemde vrouwen en meisjes in het bijzonder kwetsbaar zijn voor huishoudelijke en seksuele slavernij.²⁴⁷ In een rapport van 2015 beschrijft NMP de levensomstandigheden van ontheemde vrouwen en kinderen, waarvan velen van Nuba-origine, in Khartoem. Ze leven in extreme armoede en velen belanden ondergaan dwangarbeid en mishandeling. Duizenden Nuba-kinderen leven op straat.²⁴⁸

De banden tussen de IDP's en de lokale gemeenschap zijn beperkt. De enige manier om op een krappe arbeidsmarkt werk te vinden, aldus onderzoekster Abdelmoneium, is via verwanten binnen de uitgebreide familie die een sterke positie bekleden. Meestal gaat het om ongeschoolde arbeid voor een laag loon. Bij gebrek aan degelijk betaalbaar onderwijs nemen kinderen vaak hun toevlucht tot kinderarbeid, aldus ook NMP.²⁴⁹

Volgens de door Cedoca geraadpleegde Soedanese mensenrechtenactiviste viseren de veiligheidsdiensten de buitenwijken:

"The peripheries of the city are the target of the police and security forces since it is easier for them to extract money, blackmail systemically persecute inhabitants who are extremely vulnerable"²⁵⁰

Op 9 april 2017 wordt een van diefstal beschuldigde IDP afkomstig uit de Nuba Mountains gearresteerd door de Criminal Investigation Unit (CIU) in Khartoem North, aldus HUDO. Zijn lijk dat tekenen van foltering vertoont, wordt nadien in de buurt gevonden.²⁵¹

Op 2 augustus 2017 vallen ordediensten in Jebel Aulia, op een veertigtal kilometer van Khartoem, binnen in een wijk waar voornamelijk IDP's van de Nuba Mountains wonen. HUDO meldt dat de politie tijdens de operatie tegen illegale handel in alcohol om zich heen schiet en verschillende gewonden maakt.²⁵²

De Darfur Bar Association (DBA) verklaart in augustus 2018 aan een Britse onderzoeksmissie in Khartoem dat de verschillende in Khartoem levende gemeenschappen, waaronder de Nuba en andere etnische groepen, verenigingen oprichten die de belangen van de gemeenschap verdedigen, de sociale interactie bevorderen en soms ook bemiddelen bij persoonlijke conflicten.²⁵³

²⁴⁵ DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 10, 25-31, [url](#)

²⁴⁶ Abdelmoneium A.O., 2017, pp. 55-56, [url](#)

²⁴⁷ USDOS, 28/06/2018, [url](#)

²⁴⁸ NMP, 04/2015, p. 4, [url](#)

²⁴⁹ Abdelmoneium A.O., 2017, pp. 55-57, [url](#) ; NMP, 04/2015, p. 6, [url](#)

²⁵⁰ Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd, e-mail, 27/09/2018

²⁵¹ HUDO, 11/02/2018, p. 15, [url](#)

²⁵² HUDO, 11/02/2018, p. 26, [url](#)

²⁵³ UK Home Office, 11/2018, p. 19, [url](#)

2.2. Situatie in Khartoem

2.2.1. Discriminatie en geweld: economische, etnische, politieke factoren

DFAT stelt in april 2016 dat niet-Arabische etnische groepen, zoals de Nuba van Zuid-Kordofan, het grootste risico lopen op vervolging en discriminatie op basis van hun etnische afkomst. Omwille van de vermeende betrokkenheid bij het gewapende verzet is de kans groot dat Nuba ook buiten de Nuba Mountains, zoals in Khartoem, discriminatie en geweld ondervinden.²⁵⁴

Mukhtar Albaqir, directeur van KACE Sudan, formuleert het als volgt:

"Women and men from Nuba Mountains Blue Nile, Darfur is often accused of being affiliated to rebel groups, they are also subjected to racial discrimination blackmailed and verbal abuse. [...] More likely indigenous No Arabized Sudanese in addition to their poverty which typically increases their vulnerability are subjected to racial discrimination"²⁵⁵

De door Cedoca geraadpleegde Soedanese mensenrechtenactiviste verwijst ook naar het geïstitutionaliseerde racisme jegens niet-Arabische Soedanezen:

"Yes, they are likely to encounter problems. [...] Indeed Sudan currently is an apartheid system; and one's profile determines his or her treatment. The government projects Sudan as Arab/Islamist state and it sides with the Arabs and Islamists contingency and targets non-Arabs, non-Islamists. [...] if you are from these areas which are considered rebel cradle, you are likely to face problems or difficulties, delays, etc with all the state institutions. And if your bad luck make you cross roads with law enforcement agencies, such as the police, security etc, you are likely to be badly ill-treated. There is institutional racism in Sudan."²⁵⁶

Andere bronnen schuiven een combinatie van factoren naar voor zoals herkomst, economische status, politiek of religieus profiel. Antropoloog en onafhankelijk onderzoeker Enrico Ille wijst, in zijn inschatting van de levensomstandigheden in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas, op de verstrengeling van economische, politieke en etnische aspecten:

"One of the reasons for limited information on how people from the Two Areas live in Khartoum is the lack of clear-cut ethnic structures of settlement and socio-economic situation. In other words, neither in most assessments nor in policies they are specifically targeted in a way that allows them to be singled out collectively. Even in areas where there is some accumulation, such as Umbadda in Omdurman, Hajj Yusif in Khartoum North, or Mayo in Khartoum, populations are still mixed and live in precarious situations because they live in precarious parts of the town (and they live there since they are in precarious situations). The reasons for such accumulation have to do with the history of migration - houses will be built or rented next to relatives or acquaintances that migrated earlier - and the circumstances of settlement - coming from a low-income situation means settlement in low-income areas. In other words, we speak - far from ethnic pre-configurations as necessary or sufficient condition - from the usual vicious circles of urban poverty and precariousness.

[...] My general assessment is that it is very difficult to keep economic and political aspects apart here concerning people from the Two Areas as a group, which is why I used the term 'precarious': as I will state in more detail below, there are, on the one hand, general political prejudices that

²⁵⁴ Australian Government - DFAT, 27/04/2016, pp. 11-12, [url](#)

²⁵⁵ Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd, e-mail, 27/09/2018

²⁵⁶ Mukhtar A., directeur Al-Khatim Adlan Center for Enlightenment (KACE Sudan), e-mail, 26/10/2018

weigh much heavier on low-income groups, on the other hand there is specific political targeting of individuals, who can react to this targeting depending on their specific (also economic) situation. What I mean to say is that the precariousness of an individual applicant is the result of a combination of circumstances, where some kind of (also variable) connection to the Two Areas and their conflicts can play a role; no general background can circumvent the need to identify this individual combination."²⁵⁷

Geir Skogseth, Soedan-analist bij het Noorse Landinfo, geeft aan dat de NISS in Khartoem vier groepen in het bijzonder opvolgt, namelijk leden en aanhangers van gewapende groeperingen, activisten, hoger opgeleide personen en recente inwijkelingen:

"In meetings with Landinfo in Sudan, our sources have generally stated that NISS definitely has a special focus on the populations coming from the conflict areas. According to one source, NISS has a special 'tribal branch' dedicated to monitoring political activity among populations with origins in the periphery. Activists with origins in South Kordofan have pointed out that NISS in particular monitors four groups among Nubans: people belonging to armed groups, activists, those with higher education, and recent arrivals.

- People belonging to armed groups will face arrest if identified by NISS. This applies especially to persons who have taken up arms and people who provide practical support, but also to political supporters.
- Activists are in focus as they are perceived as people who actively influence others to support organisations that are critical towards the regime's politics regarding the 'two areas'. The definition of activist is wide and not limited to members of political parties or the political wings of armed groups. (Activists from conflict areas belonging to civil society organisations or political parties are fairly often suspected and/or accused by NISS of supporting armed groups.)
- People with higher education (high school or more) are followed more closely than others, as they are 'potential activists' and people with influence over others within the community.
- Recent arrivals from zones with ongoing armed conflict are followed closely to keep them from sharing information about recent developments, the humanitarian situation and human rights violations committed by Sudanese armed forces or their proxies to activists reporting on the human rights situation.

What is difficult to tell, is whether NISS operatives outside the 'two areas' fine tune their monitoring to mainly include people who are known to belong to ethnic groups or other social communities that are perceived as being 'in opposition', or if they focus on people with Nuba origin in general."²⁵⁸

Op de vraag of personen afkomstig uit de Two Areas in Khartoem omwille van hun afkomst worden gediscrimineerd of dat ze, integendeel, eerder op algemene economische uitdagingen stoten, antwoordt antropoloog Enrico Ille het volgende:

"Those hundreds of thousands live in Khartoum under the same economic constraints as everybody else, unless they are professionally and/or politically successful enough to be in a better position than the majority of urban poor. Both statements, once again, contain a certain influence of origin, which can neither be ignored nor be treated as a sufficient sole explanation for one's situation. In other words, both sub-questions can be answered with yes, to some extent.

²⁵⁷ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

²⁵⁸ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

To say it bluntly: there are many more poor Nuba than rich Nuba, and the proportion of the former is much higher than among people whose origin or connections lie in economically better situated regions, such as the Northern State and the Gezira (the fertile triangle south of the confluence of the Niles). This has to do both with the present political and economic situation in South Kordofan, and a history of marginalization, which is continued through the way elites come to power and buttress their power through networks that are partly informed by ethnic and religious considerations. In this, people from the Nuba Mountains are similar to people from other non-central areas, such as Darfur, Blue Nile and Red Sea State.

For more specific statements on discrimination in employment and access to public services, I have to return to my point of a combination of circumstances: in general, Sudan is a patriarchal, patronage-based society that is under the rule of elites who came to power through a military coup and cemented their power through loyalty-based distribution of resources defended by a security apparatus protected by impunity. This rule does not cover all aspects of life, meaning, there are also (a few) people who have been successful without open support of the ruling party or even in spite of their open opposition. But this is rather the exception, and most people are excluded from most resources because they don't belong to these patronage networks. Access to them is not categorically excluded for specific ethnic or regional origin, but it is - collectively seen - much more difficult and socially costly.

To be more concrete: The question if one gets a job is rarely exclusively decided based on origin. There are corrupt practices and nepotism, but these exist across all groups, as part of organizational culture. The question if one gets a better job or a higher position is based on a combination of criteria for promotion, as everywhere. It is here that ethnicity may play a role in form of favoritism, next to general abilities. There is again a feedback mechanism here: who has grown up under the deficient schooling system in South Kordofan, or without any education recognized by Sudan's employers, has also little chance to have access to any but manual labor. [...] The same is true for public services: it will rarely be the case that, for instance, treatment is categorically withheld on racial or ethnic basis, but a nurse or doctor or administrator may favor somebody closer to his or her own social networks (taking them on earlier, paying more attention etc.), which can lead to systematic discrimination.

The much more dangerous forms of discrimination, however, lead back to the structure of settlement and general opportunities: people migrating from generally poorer areas, especially if they do so for reasons of poverty or violent conflicts, have a higher probability to also land in poorer areas in the capital. Those returning to the capital with no resources and, most of all, no existing connections are even more likely to be among its poorest citizens. Being poor in the capital means to be under more risk to be subjected to police and other state violence. The focus of extension and maintenance of public services will not be in majority-poor areas, and disease and death are a much higher risk in those areas. Buying land plots or even renting is often out of reach for them, so squatting is widespread, as is the danger to be removed.

In conclusion: Coming from a long-term war-affected and economically marginalized region such as the Two Areas gives people a very weak basis to start on a life in Khartoum, and puts a huge part of them under circumstances that ensure a vicious circle. The political implications of the wars as well as its entanglement with religious categories of 'righteous believers' and ideological claims ('foreign agendas', e.g. vis-à-vis Christian organizations) aggravate this situation. If then an

individual is targeted by state authorities or forms of discrimination, there is little protection (and often little attention)."²⁵⁹

Daar waar de meeste bronnen focussen op de situatie van Nuba en andere niet-Arabische personen afkomstig uit de Two Areas, duidt Geir Skogseth van Landinfo het belang van etniciteit als volgt:

“When discussing the situation of Nubans in Sudan – both with regards to how they are treated by representatives of the state (outside a security context) and societal treatment in general, we need to look at the issue of ethnicity in Sudan. More specifically, there is an ‘ethnic hierarchy’ in Sudanese society, which is far from binary Arab/non-Arab. A better way to picture it, in my opinion, is to see it as a sliding scale between two poles:

One pole is represented by the powerful families and clans in the Nile River Valley, who have monopolised much of political power in Sudan for centuries. They can be seen as a sort of ‘ideal Arabs’ against which other Sudanese are measured – and often measure themselves. The opposite pole to this ‘ideal’ is constituted by members of social groups categorised as African – especially Nilotic groups like Dinka, Nuer, etc., but also other ethnicities that don’t use a variety of Arabic as their main language, or who don’t identify themselves (or are identified by others) as Arab.

A number of factors influence where on this scale people place themselves and others:

- Looks
 - Skin colour, facial features, styling of hair/beard, body shape, dress
- Language
 - Arabic dialect(s) or other languages as first language; knowledge of formal Arabic
- Religious affiliation
 - Muslim
 - From established Muslim communities where ‘everyone’ has been Muslim for many generations to converts and more recently Islamised communities
 - Christian
 - African religions
- Regional origin
- Clan
- Ethnicity
- Professional background
- Urban/rural
 - Sedentary/nomad
- Modern/traditional
- Level of education
- Social class
- Civilised/uncivilised
- Gender

²⁵⁹ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

The dynamic between these factors is complex, and it varies greatly between different social situations which weight the different factors are given, and how individuals and groups are categorised on their basis. Furthermore, people can themselves change a number of these factors, and it's both possible and common to question both the weight given to such factors, and how they are interpreted. Also, it's quite common that people take a critical stance or even dismiss the hierarchical aspects of the model (and/or the relevance of certain factors) simultaneously with relating to it, accommodating it and/or exploiting it, according to circumstances."²⁶⁰

Geir Skogseth schetst vervolgens de algemene situatie van Nuba en andere minderheden in Soedan:

"Since South Sudan seceded in 2011, Sudanese sources have called Nubans and non-Arab groups from Blue Nile 'the new South Sudanese', i.e. the ones filling the position of 'anti-pole' to the 'Arab ideal'. Darfuris, on the other hand, generally land somewhere along the middle part of the scale – neither as stereotypically 'African' as the South Sudanese, Nubans or Blue Nile Nilotic peoples, nor 'sufficiently Arab' to approach the 'Arab ideal'.

The continued political dominance of the Arab elite, and the regime rhetoric presenting Sudan as a homogenous Arab and Islamic nation, is – not surprisingly – perceived as very excluding by both people who don't fit with this restricted view of what it means to be Sudanese and by people who may overlap more with this 'ideal', but who question and criticise its connected values, norms and ideologies. In practice, Nubans and other groups from the periphery understand both the continued economic marginalisation and lack of development of their areas of origin, the regime's actions in the ongoing armed conflicts and their challenges as internal migrants in the capital area and other regions than their region of origin in this context.

There is no institutional, explicit discrimination based on ethnicity regarding access to state services and the like. On the other hand, the regime does very little to level out the deep-rooted social and economic differences in Sudanese society, whether these differences follow ethnic (or regional, or religious) divides or not. Therefore, access to public services and resources is generally easier for the urban middle class, which is dominated by Nile River Arabs, than for other segments – especially those with origins in the periphery."²⁶¹

Ook een door Cedoca geraadpleegde linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster wijst op verschillende persoonlijke of historische kenmerken die iemands risico kunnen verhogen:

"[...] there are a great many (hundreds of thousands) of migrants/idps from these areas living in Khartoum, and have been for decades. Some arrived only recently due to recent conflict, while others have been resident there since the 1960s or 70s and are well-established labor or education migrants. Judging if a person faces the danger of persecution requires considering a number of factors including the date and reason of settlement, and personal involvement in the opposition more than anything else. That said, certain historical attributes (ethnicity, religion, education, gender, status etc.) may predispose certain people with a certain history to be more targeted for violence, whether or not they have any active involvement in the opposition."²⁶²

Deze onderzoekster wijst tegelijkertijd op de discriminatie die Nuba ondervinden, gaande van racisme, problemen bij de uitreiking van identiteitsdocumenten tot arrestatie en geweld:

"I cannot speak of people 'being returned' from Europe or elsewhere, but I can comment on those encountering state authorities in their everyday lives, in the process of obtaining official documents, employment, police services, healthcare etc. etc. Yes, I know of a great many examples of Nuba

²⁶⁰ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

²⁶¹ Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018

²⁶² Linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, e-mail, 08/11/2018

people experiencing discrimination by these authorities. This ranges from anything to difficulty obtaining documents to be harassed, or imprisoned, or softer violence such as being told they are 'slaves', that they are inferior, uneducated, uncivilized, dirty, or, for women, that they are prostitutes. I know of women who've been raped while being called 'Nigger' or 'slave' by policemen. I know of situations where Nuba were forced to change their names to Arab names by authorities, or being physically attacked or violated because they were visibly different from so-called 'Arabs', with darker skin, and 'African' dress.

Yes, a person identifying as 'Nuba' (with some exceptions because certain Arabs come from South Kordofan) means he is claiming not to be Arab. [...]

But generally yes, ordinary Nuba people do face greater discrimination than lower-income people that identify as Sudanese Muslims and Arabs.

Of course, this is also complex, as certain Darfur groups, and other so-called Arab groups (e.g. Rashaida), or Shi'a Muslims, and so on and so forth, also experience discrimination."²⁶³

Mossaad Mohamed Ali, directeur van ACJPS, wijst op armoede als doorslaggevende factor:

"These are general and common challenges for people lacking the necessary financial resources. Since 6 January, ACJPS has received reports on arbitrary arrest and detention of individuals suspected of being involved in the protests or voiced concerns about the steep increases in the prices of basic commodities in Sudan. The protests covered a number of states such as Sennar, North Kordofan, Kassala, Khartoum and Blue Nile, South Kordofan states."²⁶⁴

De mening van de door Cedoca geraadpleegde Soedanese mensenrechtenactiviste sluit daarbij aan:

"Poverty, poor access to employment and education are the main cause more than racial profiling when it comes to access services"²⁶⁵

IRRI benadrukt in 2013 hoe de economische crisis de discriminatie op de arbeidsmarkt verergert van degenen met een "foute" herkomst of met een "foute" politieke overtuiging.²⁶⁶

Tubiana meent dat de slechte huisvesting en tewerkstelling in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas wel degelijk aan etnische discriminatie te wijten zijn:

"En effet, à Khartoum, ils vivent dans des banlieues marginalisés et sont souvent limités à des emplois subalternes, y compris quand ils intègrent les forces armées des grades peu élevés. Ce n'est pas lié à la pauvreté mais à une discrimination ethnique bien établie."²⁶⁷

Ook volgens journalist en veiligheidsanalist Tajeldin Adam stoten personen uit de Two Areas in Khartoem op systematische discriminatie op het vlak van arbeid en basisvoorzieningen:

"Folks from South Kordofan, Blue Nile and other similar areas are subjected to a systematic and state-sponsored type of discrimination regarding access to job opportunities and basic services. These groups are among the most disprivileged in the country. In the capital Khartoum, they predominately live in improvised housing settlements in the peripheries in areas such as Haj Yusif,

²⁶³ Linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, e-mail, 08/11/2018

²⁶⁴ Ali M. M., executive director, African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), e-mail, 24/09/2018 ; ACJPS, 12/01/2018, [url](#)

²⁶⁵ Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd, e-mail, 27/09/2018

²⁶⁶ IRRI, 05/2013, p. 8, [url](#)

²⁶⁷ Tubiana J., onafhankelijk analist, e-mail, 25/09/2018

Dar al-Salaam, Mayo and others. The vast majority of them were originally displaced from war zones in home towns."²⁶⁸

De door Cedoca gecontacteerde oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains meent dat personen afkomstig uit de Two Areas in Khartoem met fysiek geweld, zoals foltering en gedwongen rekrutering, worden geconfronteerd:

"Since the war has started the people from Nuba, Blue Nile and Darfur have been targeted and arrested without charge and some have been tortured. Many of them have also been physically picked up off the streets, against their will, by militias and the Sudan military to fight against their own people in the areas of conflict and Yemen."²⁶⁹

De door Cedoca geraadpleegde Soedanese academicus verklaart dat personen afkomstig uit de conflictgebieden wel degelijk op basis van hun etnische of religieuze profiel worden gediscrimineerd. Hij stelt dat het dagelijkse excessieve geweld tegen personen uit de Two Areas nauwelijks door de media wordt belicht, en verwijst naar twee moorden op Nuba in Khartoem, de ene in 2012, de andere in 2016, die de pers wel halen:

"Yes, people of African origins from Darfur, Blue Nile and Nuba Mountains face more discrimination based on their ethnic affiliations and or religious background namely Christians and non-Moslims. Lacking financial resources and unemployment is a result and manifestation of the discriminatory treatment despite the fact that the Constitution provides equal treatment for all citizens. Public Law Order is implemented discriminatively with focus on areas concentrated with IDPs and relatively poor residents at the outskirts of Khartoum. Women in these areas engaged in activities like brewing and alcohol making and selling, tea making and selling, and other several activities labeled as informal and illegal activities. Evidently, most of the victims of the Public Order Law are from war torn regions of the Nuba Mountains and Blue Nile. [...]

Within this discriminatory policies, numerous people from Nuba ethnic group were killed in Khartoum in the last few years, the most famous ones are the cases of Awadia Agabna shot dead in front of her family in their house in central Khartoum in 2012²⁷⁰. Justice has not been realized despite the court decision against the killer. The second case is that of Nuba university student who was shot dead by police inside the University in front of his colleagues in 2016.²⁷¹ The excessive use of force against individuals and groups from Nuba Mountains and other marginalized groups from the war torn regions of Blue Nile and Darfur is evident on daily basis and most of such cases are hardly reported on media."²⁷²

2.2.2. Risico bij terugkeer

De Deense en Britse migratiediensten besluiten in februari 2016 dat iemand die afkomstig is uit deze conflictgebieden bij terugkeer vanuit het buitenland naar Khartoem niet automatisch problemen zal ondervinden met de overheid. Ook de etnische afkomst heeft over het algemeen geen impact op de behandeling bij terugkeer, zo stelt het Deens-Britse rapport. Een aantal geraadpleegde bronnen voegt wel toe dat personen uit conflictgebieden, in het bijzonder Nuba, bij aankomst in de luchthaven een intensiever verhoor ondergaan en mogelijk onbeschoft worden behandeld. Een aantal bronnen stelt bovendien dat de gemeenschappen van Darfoer en van de Two Areas in Khartoem het risico lopen

²⁶⁸ Tajeldin Adam, een Soedanese journalist en veiligheidsanalist die in Brussel woont, e-mail, 25/09/2018

²⁶⁹ Oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains, e-mail, 19/09/2018

²⁷⁰ Sudan Tribune, 07/03/2012, [url](#)

²⁷¹ Sudan Tribune, 27/04/2016, [url](#)

²⁷² Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

door de autoriteiten, waaronder NISS, te worden gemonitord en geïnterviewd louter omwille van hun afkomst.²⁷³

De Deense-Britse onderzoeksmissie onderstreept dat het eerder de aard en het niveau van politieke activiteit is dan de etnische achtergrond die de interesse wekken van de veiligheidsdiensten. Personen afkomstig uit Darfoer of de Two Areas met een politiek profiel of die kritisch staan tegenover de regering kunnen bij terugkeer ondervraagd en/of gearresteerd worden. Ze riskeren in Khartoem geïnterviewd te worden door de NISS en de aan de veiligheidsdiensten verbonden milities. Het is mogelijk dat de overheid hen een uitreisvisum weigert om het land uit te reizen. Activisten, studenten en personen die geassocieerd worden met rebellengroepen lopen het hoogste risico. De gemeenschappen van personen afkomstig uit de conflictgebieden worden in Khartoem gemonitord door de NISS.²⁷⁴

Het Britse Upper Tribunal stelt in een arrest van april 2016 dat niet alle niet-Arabisch en niet alle zwarte Afrikaanse Soedanezen risico lopen; dat niet alle personen afkomstig uit Darfoer, Zuid-Kordofan of Blauwe Nijl risico lopen. Maar deze factoren zijn relevant bij de beoordeling van het risico, net zoals eerdere detentie en mishandeling omwille van betrokkenheid bij activiteiten die als regeringskritisch worden beschouwd.²⁷⁵

Waging Peace, een Britse organisatie die zich inzet voor de Soedanese diaspora in het Verenigd Koninkrijk en de mensenrechtensituatie in Soedan opvolgt, stelt dat personen van Nuba-origine wel degelijk risico lopen in Soedan. De veronderstelling dat Nuba actief meewerken met of sympathie hebben voor de SPLM-A/N in de Two Areas ligt hiervan aan de basis. De organisatie merkt op dat de meeste Nuba door familiebanden op de een of andere manier aan de rebellenbeweging zijn verbonden, maar onderstreept dat het er niet toe doet of een persoon werkelijk banden heeft met de de SPLM-A/N. De vermeende betrokkenheid leidt tot vervolging, mishandeling en foltering of erger, in het bijzonder in Khartoem waar alle veiligheidsdiensten hun hoofdkwartier hebben. Waging Peace wijst ook op systematische maatschappelijke discriminatie bij de uitreiking van een identiteitskaart, op het vlak van werkgelegenheid, godsdienstvrijheid, onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting waardoor een verhuis binnen de hoofdstad bijzonder moeilijk is. Ook het racisme van de Arabische elite, dat zich vertaalt in verbale agressie, draagt bij tot deze discriminatie.²⁷⁶

Het risico neemt toe in tijden van politieke onrust, aldus Waging Peace, die meent dat het huidige klimaat omwille van de grootschalige protesten en arrestaties begin 2018 repatriëringen van Nuba naar Khartoem gevaarlijk maken en dat dit in de nabije toekomst zo zal blijven.²⁷⁷

Tegen de achtergrond van gewelddadige conflicten in Darfoer en de Two Areas, ernstige mensenrechtenschendingen in Soedan en het specifieke risico op vervolging voor personen die afkomstig zijn uit de conflictgebieden stelt AI begin 2018 dat personen afkomstig uit Zuid-Kordofan, Blauwe Nijl of Darfoer niet mogen worden teruggestuurd naar Soedan.²⁷⁸ In een rapport over de wijdverspreide foltering door de Soedanese veiligheidsdiensten van dissidenten en politieke gevangenen onderstreept de mensenrechtenorganisatie nog dat personen afkomstig uit de conflictgebieden na hun arrestatie een nog ergere mishandeling mogen verwachten aangevuld met racistische beledigingen.²⁷⁹ Ook verschillende door Cedoca in januari 2018 gecontacteerde bronnen

²⁷³ DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 10, 13-22, [url](#)

²⁷⁴ DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 10, 16-22, [url](#)

²⁷⁵ Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), 14/04/2016, p. 51, [url](#)

²⁷⁶ Waging Peace, 03/2018, pp. 1, 5-7, 11-12, [url](#)

²⁷⁷ Waging Peace, 03/2018, pp. 1, 5-7, 11-12, [url](#)

²⁷⁸ AI, 03/11/2016, p. 45, [url](#) ; AI, 30/01/2018, [url](#)

²⁷⁹ AI (Elzobier A.), 03/04/2018, [url](#)

zijn die mening toegedaan.²⁸⁰ Suliman Baldo verklaart dat de Soedanese veiligheidsdiensten gedetineerden uit conflictgebieden eerder onderwerpen aan racistische beledigingen en mishandeling, inclusief foltering, vergeleken met andere gevangenen van Noord- en Centraal-Soedan. De meeste jongeren die het land verlaten komen van deze conflictgebieden, aldus Baldo.²⁸¹ Een Soedanese professor in mensenrechtenwetgeving stelt dat niet elke terugkeerder in de luchthaven van Khartoem problemen heeft, en ziet eerder risico's voor personen die een bepaalde etnische origine combineren met politieke activiteit, bijvoorbeeld een Darfoeri verdacht van betrokkenheid bij een rebellengroep.²⁸² Ook het East and Horn of Africa Human Rights Defenders Project (EHAHRDP) vertolkt in februari 2016 deze mening tegenover de Deens-Britse onderzoeksmismissie.²⁸³

Enrico Ille denkt niet dat personen afkomstig uit de Two Areas bij terugkeer naar Khartoem er op de luchthaven systematisch worden uitgepikt, tenzij er specifieke omstandigheden zijn die de aandacht van de autoriteiten trekken. Hij verwijst onder meer naar personen die met de SPLM/A-N worden geassocieerd en christenen (zie hoofdstukken 2.4. Christenen en 2.6. (Vermeende) aanhangers SPLM/A-N):

"I cannot say anything specific about what happens to people who have been returned to Khartoum. My general impression is that there is little probability that people are singled out by authorities at the airport or elsewhere, unless they have been blacklisted by name, or their return has in any way been announced and became politicized due to specific circumstances - which may have to do more with international relations or some recent political event - or they come from places considered generally suspicious by authorities, such as Israel. In other words, as long as they arrive as hundreds others do every day, there will probably be not more attention to them than to others. In turn, this means that if their legal papers are not ordinary, missing, expired etc., this will - as everywhere and for everyone else - trigger an investigation. What happens then depends on the individual case, but it is here that several circumstances can turn very problematic indeed.

There are two characteristics of people from the Nuba Mountains that can become a security issue: they could potentially be linked to SPLM-N, and they could be Christians. [...]

These and other aspects lead to a situation where hundreds of thousands of people from the Two Areas live in the capital, and some may prosper to some extent, but in addition to the general challenges of survival in today's Sudan they have these as additional reasons to feel uneasy and, potentially, fall victim to their dynamics and consequences."²⁸⁴

Verschillende andere door Cedoca gecontacteerde bronnen wijzen op de risico's bij repatriëring van Nuba naar Khartoem. De onafhankelijke analist en Soedan-expert Jérôme Tubiana acht het waarschijnlijk dat personen afkomstig uit de Two Areas bij terugkeer naar Khartoem ernstige problemen ondervinden, in het bijzonder Nuba en niet-Arabische personen afkomstig uit Blauwe Nijl, aanhangers van de SPLM/N-A en christenen:

²⁸⁰ Elzobier A., Soedan-researcher AI, e-mail, 17/01/2018; Soedan-expert van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/01/2018; Soedanese journalist in Khartoem, e-mail, 23/01/2018; Ahmadi N., stichtster en voorzitter DWAG, e-mail, 25/01/2018 ; Adam T., journalist, analist CIJA, e-mail, 22/01/2018 ; ACJPS, e-mail, 18/01/2018 ; Abdelbagi J., DRDC, e-mail, 24/01/2018 ; Albaqir M., directeur KACE Sudan, e-mail, 22/01/2018 ; Soedanese professor in de mensenrechtenwetgeving, Skype-gesprek, 29/01/2018

²⁸¹ Baldo S., senior advisor Enough Project, onafhankelijke VN-expert Mali, e-mail, 15/01/2018

²⁸² Soedanese professor in de mensenrechtenwetgeving, Skype-gesprek, 29/01/2018

²⁸³ DIS, UK Home Office, 08/2016, p. 17, [url](#)

²⁸⁴ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

“Il est cependant très probable que, tout comme les Darfouriens non-arabes, en cas de retour à Khartoum, et particulièrement en cas d’expulsion d’Europe, les ressortissants du Sud Kordofan et du Nil Bleu seraient arrêtés, interrogés, et sans doute détenus et torturés, et que leur vie seraient menacée. Ce risque est particulièrement élevé pour les non-arabes, en particulier les Nuba, mais aussi les non-arabes du Nil Bleu, en particulier ceux originaires de la région du sud du Nil Bleu. Ils sont aussi particulièrement élevés pour ceux qui sont membres ou sympathisants de la rébellion du SPLM-Nord, même si en réalité tous les non-arabes de ces deux régions seraient sans doute considérés comme des rebelles par les autorités soudanaises. Les chrétiens de ceux deux régions sont aussi particulièrement à risque, notamment ceux qui seraient identifiés comme ayant abandonné l’islam pour se convertir au christianisme, et qui seraient considérés comme apostats.”²⁸⁵

Ook analist Tajeldin Adam is de mening toegedaan dat personen afkomstig uit de Two Areas bij terugkeer risico lopen, en dat herkomst, etniciteit en politieke overtuiging hiertoe kunnen bijdragen:

“Generally speaking, people who hail from these regions (Nuba Mountains/ Blue Nile) are likely to encounter risk upon return to Sudan through Khartoum Airport. [...] To the greatest extent, and albeit this is not an officially declared policy, citizens are racially profiled and categorised into two groups: Arab and/or non-Arab. After this, they could be further questioned on the basis of the regions they come from, their tribal and political affiliations and so forth. For instance, a person who is from South Kordofan or Blue Nile and a member of the one of tribal groups who are deemed to support opposition groups could be persecuted along these lines.”²⁸⁶

De oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains verklaart:

“There has been several cases we have heard, in which Nuba and Darfuris were returned to Khartoum and immediately arrested and beaten. [...] The Sudan government has an extensive national security apparatus and I would not doubt if some of the people trying to immigrate are about of their security forces and they send information back to the government about who is trying to immigrate.”²⁸⁷

De Soedanese academicus formuleert het als volgt:

“Based on this analysis, the fear of the asylum seekers, from Nuba or Blue Nile origins, from facing mistreatment including lives, if they return to Khartoum, is a legitimate and justifiable concern by all standards. So the answer is certainly affirmative to your question of ‘Are they likely to encounter problems with the authorities?’ they are likely to be subjected to interrogation by authorities that involved mistreatment and tortures. YES. [...]”

I strong believe that any attempt to persuade or force Nuba refugees or asylum seekers back home without political settlement of the Nuba question will be terribly miscalculated political decision for it certainly endangers the very lives of the returnees. Instead, they deserve protection of their Human Rights.”²⁸⁸

De Soedanese mensenrechtenadvocaat, ten slotte, stelt:

“[...] as the issue of ethnicity is very much linked to politics, especially when it comes to the formation of rebel movements in Darfur and two areas, for instance, most of the fighters of rebel group belong to Zaghawa, Four and Masalit, while in the two areas most of the fighters who form

²⁸⁵ Tubiana J., onafhankelijk analist, e-mail, 25/09/2018

²⁸⁶ Tajeldin Adam, een Soedanese journalist en veiligheidsanalist die in Brussel woont, e-mail, 25/09/2018

²⁸⁷ Oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains, e-mail, 19/09/2018

²⁸⁸ Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

the SPLM-N belong to Nubs and Angasna tribes, therefore, it is most likely that anyone from these tribe is suspected to belong to rebels or cooperating with them by way or another, and he/ she will be subject to risk of detention or torture upon his deportation to Sudan.”²⁸⁹

De voorgaande bronnen vermelden geen concrete gedocumenteerde gevallen van problemen bij terugkeer. Een aantal bronnen geven daarentegen voorbeelden van Darfoeri die problemen ondervonden. Tajeldin Adam haalt een incident aan van juni 2018 waarbij een Darfoeri met Amerikaans staatsburgerschap, Bushara Hassan Gomatallah, op de luchthaven van Khartoem zijn eigen arrestatie en foltering zou hebben gefilmd en gestreamd.²⁹⁰ Adam verduidelijkt:

“Though Bishara [sic] is from Darfur, the security men who stopped him were initially unaware of this fact when they asked him during the interrogation whether he was originally from ‘South Sudan or the Nuba Mountains’.”²⁹¹

Ook de door Cedoca geraadpleegde Soedanese academicus²⁹² en de Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie halen dit incident aan. De laatste legt uit dat het slachtoffer een door de VS als vluchteling erkende Soedanees is:

“Bushra have been living in the United States since 2010. He had applied for asylum because of the conflict in Darfur affected him and his family. He was recognized as refugee after few years [maybe five] and subsequently as a US. Citizen. He visited Sudan twice the first time in 2017 and this is his second trip to Sudan.”²⁹³

De academicus verwijst ook naar de dood in hechtenis op 24 november 2016 van een Soedanees na zijn arrestatie door de NISS bij aankomst op de luchthaven in Khartoem. Het gaat om een vrijwillige terugkeerder uit Israël afkomstig uit de deelstaat Al-Jazirah en die volgens zijn broer niet politiek actief was.²⁹⁴ De academicus besluit dat bij terugkeer ook personen uit de Two Areas een dergelijke behandeling mogen verwachten:

“Though the two cases above are from Darfur, there is no reason to believe that the returnees from other conflicts ridden areas like Nuba Mountains and Blue Nile will receive different or better treatment upon their return. Moreover, they are not members of armed resistance movement but normal citizens where were forced to flee their country due to insecurity.”²⁹⁵

2.2.3. Terugkeer na asielaanvraag

De Deense en Britse asiel- en migratiediensten stellen, op basis van hun onderzoeksmis­sie van februari 2016, dat een asielaanvraag of een lang verblijf in het buitenland (tenzij uit Israël) bij terugkeer naar Khartoem geen rechtstreekse aanleiding geven tot problemen voor iemand afkomstig uit de conflictgebieden.²⁹⁶

Het Britse Upper Tribunal beslist in een zaak van 2016 dat de verzoeker, een afgewezen asielzoeker, geen Darfoeri en niet politiek actief, niet louter op basis van de gedwongen terugkeer of de afwijzing van zijn asielaanvraag risico op ernstige schade loopt. De rechtbank argumenteert in deze zaak dat,

²⁸⁹ Soedanese mensenrechtenadvocaat die in het buitenland woont, e-mail, 25/09/2018

²⁹⁰ Apache (Arends S.), 26/06/2018, [url](#)

²⁹¹ Tajeldin Adam, een Soedanese journalist en veiligheidsanalist die in Brussel woont, e-mail, 25/09/2018

²⁹² Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

²⁹³ Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/09/2018

²⁹⁴ Waging Peace, 01/2017, [url](#) ; Radio Dabanga, 25/11/2016, [url](#) ; USDOS, 03/03/2017, [url](#)

²⁹⁵ Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018

²⁹⁶ DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 10, 13-18, [url](#)

indien er systematisch sprake van problemen zou zijn voor gedwongen gerepatrieerden, dit zou zijn uitgekomen. Het hof wijst er verder op dat Soedanese vluchtelingen vrijwillig terugkeren in het kader van UNHCR-akkoorden en dat dit geen "generalised risk" doet vermoeden.²⁹⁷

De Britse ambassade in Khartoem schrijft in 2013, in 2015 en in 2016 dat de door haar geraadpleegde internationale partners zoals UNHCR, IOM en verscheidene westerse ambassades geen weet hebben van gerepatrieerde Soedanezen, afgewezen asielzoekers inbegrepen, die werden mishandeld door de Soedanese veiligheidsdiensten.²⁹⁸

DFAT ziet in 2016 geen aanwijzingen dat asielzoekers bij terugkeer naar Soedan als dusdanig kunnen worden herkend door de gemeenschap of dat ze kwetsbaarder zouden zijn voor discriminatie of geweld. De belangrijkste uitdaging voor zij die terugkeren, aldus DFAT, is het gebrek aan financiële ondersteuning voor een vlotte re-integratie in de maatschappij, in het bijzonder in Khartoem.²⁹⁹

Waging Peace daarentegen stelt dat een asielaanvraag op zich door de Soedanese autoriteiten als een politieke daad wordt beschouwd en dat personen die via de luchthaven van Khartoem worden gerepatrieerd vermoedelijk worden vastgehouden en ondervraagd. Nuba waarvan de asielaanvraag werd afgewezen lopen bij repatriëring bijgevolg een verhoogd risico, aldus Waging Peace.³⁰⁰ Ook de in Khartoem gevestigde mensenrechtenorganisatie die Cedoca contacteerde, stelt dat personen die een asielaanvraag hebben ingediend bij terugkeer mogelijk de aandacht trekken van de autoriteiten:

"[...] low-profile people might pass unnoticed, unless someone notify the authority, that they claimed asylum somewhere and their claim was rejected."

De door Cedoca geraadpleegde Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale organisatie geeft het voorbeeld van een Darfoeri die eind 2017 na een gedwongen terugkeer uit Nederland twee weken door de NISS wordt vastgehouden en herhaaldelijk agressief wordt ondervraagd over zijn vermeende asielaanvraag:

"[...] in March I interviewed a man from Darfur who had been forcibly returned from Netherland at the end of 2017. He was arrested by the NISS at Khartoum airport, held for 13 days and repeatedly beaten, including with a plastic pipe. He was repeatedly questioned about his asylum claim (despite denying having made an asylum claim) [...]. He was insulted, racially abused and accused of being a traitor to Sudan."³⁰¹

Dezelfde bron wijst ook op de moeilijkheid om de situatie van personen die onder dwang gerepatrieerd worden te monitoren:

"Access at Khartoum airport, for example, is closely controlled by the National Intelligence and Security Service (NISS), effectively precluding independent monitoring of forced returns without coordination with the NISS. In practice, what this means is that gaining an understanding of what happens to asylum seekers forcibly returned to Sudan usually means making contact with them after they have passed through the returns process and are back in Sudan. This is a difficult process which involves winning the trust of the individuals concerned, providing individuals with sufficient security to speak freely, and supporting them to think through a longer term plan and the potential consequences of giving testimony."³⁰²

²⁹⁷ Upper Tribunal, 14/04/2016, par. 198, 222, 250, [url](#)

²⁹⁸ United Kingdom Home Office, 07/2018, pp. 14-17, 38-42, [url](#)

²⁹⁹ Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), 27/04/2016, p. 26, [url](#)

³⁰⁰ Waging Peace, 03/2018, pp. 1, 5-7, 11-12, [url](#)

³⁰¹ Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/09/2018

³⁰² Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/09/2018

Ook volgens de door Cedoca gecontacteerde Soedanese mensenrechtenadvocaat worden gerepatrieerde asielzoekers afkomstig uit de Two Areas onder druk gezet door de NISS, die hen voor rebellen houdt:

“You may know all the people from the two areas who claim asylum talk about the Khartoum regime’s violations and when they return NISS investigates what they said. Unfortunately most of them are simple people and when NISS tell them that the authority in the country they were deported from sent all what they said to NISS, they tell everything and this put them in a real risk. I could tell NISS believes any one from the two areas is belong to rebel movements unless he proves he is not, then released. This may take months or even more.”³⁰³

De door Cedoca geraadpleegde Soedanese mensenrechtenorganisatie in Khartoem verklaart dat bij gerepatrieerde asielzoekers de etniciteit er zelfs niet toe doet. De autoriteiten menen immers dat deze personen het land een slechte naam bezorgen:

“In case of returned asylum seekers ethnicity and tribe make no difference if the authority discovered about their asylum claim as the believe they are giving the country bad name for that reason interrogate them about their cases and the information they provide in support of the case”³⁰⁴

Voor meer informatie over het risico bij terugkeer, al dan niet na een asielaanvraag, zie ook het Cedoca-onderzoek *COI Focus Soedan. Risico bij terugkeer* van 6 februari 2018.³⁰⁵

2.3. Vrouwen

Voor vele vrouwen afkomstig uit Zuid-Soedan of uit de Nuba Mountains is de verkoop van alcohol, verboden in Soedan, de enige mogelijke bron van inkomen in de hoofdstad. Volgens een gemeenschappelijk rapport van het Strategic Initiative for Women in the Horn of Africa (SIHA) en The Redress Trust is een meerderheid van de personen die om deze reden gearresteerd worden in Khartoem dan ook afkomstig uit deze gebieden.³⁰⁶ Meer dan 10.000 vrouwen uit de conflictgebieden verdienen in Khartoem een inkomen dankzij de straatverkoop van thee, maar ook zij worden geregeld lastig gevallen door de ordediensten, aldus verschillende bronnen.³⁰⁷

Ook enkele door Cedoca geraadpleegde bronnen, zoals Enrico Ille, wijzen op de problemen voor straatverkopers:

“Due to a generally limited labor market in Khartoum, this involves precarious activities, such as petty trade and services (tea-selling) regularly attacked by police, or out-rightly illegal services, such as producing and selling alcohol, and prostitution - it is the former that is much more associated with Nuba (or non-Sudanese, such as Ethiopians and Eritreans) than with people from other regions, and regularly puts women at risk of violence and imprisonment.”³⁰⁸

³⁰³ Soedanese mensenrechtenadvocaat die in het buitenland woont, e-mail, 25/09/2018

³⁰⁴ Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd, e-mail, 25/09/2018

³⁰⁵ Cedoca, 06/02/2018

³⁰⁶ SIHA, The Redress Trust, 11/2017, pp. 9, 15, [url](#)

³⁰⁷ USDOS, 20/04/2018, [url](#); DIS, UK Home Office, 08/2016, pp. 10, 25-31, [url](#)

³⁰⁸ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

De door Cedoca geconsulteerde Soedanese mensenrechtenactiviste stelt het als volgt:

“Women brewing alcohol locally are subject to systemic persecution and long-term imprisonment. Women street vendors also subject to regular harassment”³⁰⁹

In de gevangenis zijn schendingen van de rechten van gedetineerden, zoals verbaal, fysiek en seksueel geweld, courant. Dergelijke misbruiken hangen vaak samen met de etnische, sociale of economische status van de gedetineerde. Vrouwen afkomstig van Zuid-Soedan of de Nuba Mountains zijn het meest kwetsbaar, aldus het rapport van SIHA en The Redress Trust.³¹⁰

2.4. Christenen

De Soedanese regering beschouwt en promoot de Arabische moslimidentiteit als de échte Soedanese identiteit, aldus IRRI.³¹¹

Mossaad Mohamed Ali, directeur van ACJPS, legt uit hoe de kwestie van religieuze vrijheid samenhangt met die van de Soedanese identiteit en de islamistische agenda van het regime:

“The issue of religious freedom is bound up with broader social debate about Sudanese identity. Although there is tremendous ethnic and religious diversity in Sudan, the regime has articulated a vision of Sudanese identity as Muslim and Arab and expresses hostility to those who challenge that identity. This also includes Muslims who espouse more heterodox versions of Islam and disagree with the implementation of Islamic law, including corporal punishment. [...]

The contestation surrounding the implementation of Islamic law, particularly for non-Muslims, was a central part of the North-South civil war which ravaged for over twenty years. The signing of the Comprehensive Peace Agreement in 2005 offered an opening for greater freedom of expression. In an effort to make unity attractive to Southerners (who are predominantly Christian), a number of concessions were made in favour of Sudan’s Christian minority. For example, the Interim National Constitution provides for religious freedom in Article 38, although Islam was maintained as the official religion. Since the end of the interim period and the succession of South Sudan in 2011, however, the space offered for diversity of religious practice and belief has been narrowed as the government has sought to pursue its Islamist agenda with new energy. In 2010, Bashir stated that ‘If South Sudan secedes, we will change the constitution and at that time there will be no time to speak of diversity of culture and ethnicity. Sharia (Islamic law) and Islam will be the main source for the constitution, Islam the official religion and Arabic the official language’³¹².³¹³

Ook andere bronnen leggen de link tussen al-Bashirs uitspraken, de houding van de overheid, de maatschappij, de Arabische bevolking tegenover christenen in het algemeen en personen van de Two Areas in het bijzonder. Zo stelt de oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains:

“Since the separation of South Sudan, the government of Sudan, including President Bashir, have stated that Sudan will be an Islamic country under Sharia law. The majority of the Christians in Sudan are from Nuba and Blue Nile. This puts the people of Nuba and Blue Nile in a very insecurity situation in Sudan. [...]

³⁰⁹ Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd, e-mail, 27/09/2018

³¹⁰ SIHA, The Redress Trust, 11/2017, pp. 9, 15, [url](#)

³¹¹ IRRI, 09/2016, p. 18, [url](#)

³¹² Sudan Tribune, 05/02/2011, [url](#)

³¹³ Ali M. M., executive director, African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), e-mail, 24/09/2018

People coming from Nuba are not given the same opportunities as other groups of people in Sudan. No matter their political affiliation they are considered 'rebels.' It is very common in Sudan for Arab people to use the word 'slave' to describe Nuba and Blue Nile people.

[...] There is a great economic divide for the black African tribes in Nuba vs. the Arab tribes. Then when you add religion in to this division it becomes more dangerous for the Christians but Muslim Nuba and Blue Nile people are also persecuted."³¹⁴

Volgens DFAT maakt de christelijke gemeenschap, voornamelijk woonachtig in Khartoem, de Nuba Mountains en in het noorden van het land, ongeveer drie procent uit van de totale bevolking. DFAT acht het onwaarschijnlijk dat christenen louter op basis van hun geloofsovertuiging te maken krijgen met geweld vanwege de overheid of de maatschappij, maar erkent wel dat verschillende christelijke gemeenschappen discriminatie ondervinden vanwege de overheid en de maatschappij.³¹⁵

Magnus Taylor, die als analist voor het Horn of Africa-project van ICG werkte, merkt tijdens een onderhoud met Cedoca in januari 2018 op dat etnische en religieuze profielen vaak met politiek verweven zijn. Een Soedanese christen van de Nuba Mountains, bijvoorbeeld, zal met de rebellen in Zuid-Kordofan worden geassocieerd. Maar niet alle Soedanese christenen hebben problemen.³¹⁶

Ook antropoloog en onafhankelijk onderzoeker Enrico Ille ziet zowel vormen van systematische als van situationele discriminatie tegen christenen in Khartoem:

"An even more complicated issue is Christianity, especially since not all Nuba are Christians (actually only a small minority) and not all Christians are Nuba. [...] there are clear patterns of discrimination against Christians that have been highlighted in several reports and journal articles. Some of this discrimination is systemic - such as the removal of allowing Sunday to be made a holiday in Christian-majority schools, some is situational - such as the targeting or even destruction of churches in specific neighborhoods, some is a combination - such as the observation of some Christian institution by security forces (in my own neighborhood in Omdurman, for instance, in front of a Catholic clinic), or the judiciary's and police's weak support or even open rejection of protests against the expropriation of church land property for the sake of private investors."³¹⁷

Ook de linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster waarmee Cedoca contact opnam, merkt op dat religieuze, etnische en politieke kenmerken vaak verweven zijn:

"A portion of Nuba people are Christian, and Christianity is linked with a troubled status in Sudan. [...] But, in short, being Christian has been cause for specific attacks against churches, and Christian communities struggle to obtain rights to worship, building permits for churches etc. Historically, there have been periods of crackdown when even praying took place in secret because the governments' tolerance for religious pluralism deceased (e.g. during the 1990s) and in 2011-2013. Being Christian has become linked with being in the opposition since the majority of South Sudan is Christian and those whose political affiliations tend towards the SPLA, can be Christian. Of course, there are plenty of Nuba Muslims as well, however, even those supporting the SPLA/SPLA-N."

Volgens verschillende Soedanese bronnen hebben kerken en christenen in Khartoem het harder te verduren sinds de onafhankelijkheid van het voornamelijk christelijke Zuid-Soedan in juli 2011. Kerken worden beschouwd als verzamelaars van ongewenste elementen uit de Two Areas, aldus deze

³¹⁴ Oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains, e-mail, 19/09/2018

³¹⁵ Australian Government - DFAT, 27/04/2016, pp. 36-37, [url](#)

³¹⁶ Taylor M., analist voor Soedan en Oeganda, ICG Horn of Africa project, interview, Brussel, 11/01/2018

³¹⁷ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

bronnen. SDFG stelt dat het Soedanese regime met deze combinatie van etnische en religieuze discriminatie steun wil ronselen binnen extremistische islamitische milieus en de structurele economische en politieke oorzaken van het conflict in de Two Areas wil maskeren.³¹⁸ Zo kondigt een regeringslid in april 2013 aan dat er geen nieuwe vergunningen voor de bouw van kerken zullen worden uitgereikt.³¹⁹

In december 2015 worden in Khartoem vier geestelijken gearresteerd, waaronder twee priesters afkomstig uit de Nuba Mountains die samenwerkten met een van spionage beschuldigde Tsjechische humanitaire werker.³²⁰ De geestelijken worden in de loop van 2016 en 2017 vrijgelaten.³²¹

In 2016 kondigt het stadsbestuur van Khartoem de sloop van 27 kerken in de hoofdstad aan, vaak gelegen op waardevolle terreinen. In september 2017 loopt er nog een rechtszaak tegen deze beslissing. In mei 2017 vernielen de ordediensten de Sudanese Church of Christ (SCOC) in Soba, Khartoem. Soba wordt voornamelijk bewoond door personen afkomstig uit Zuid-Soedan en Zuid-Kordofan, aldus ACJPS.³²² Sommige waarnemers menen, aldus USDOS, dat de overheid tegen de SCOC optreedt en de congregatie een nieuw bestuur wil opdringen omdat de meeste leden etnische Nuba zijn.³²³ In 2017 arresteren de ordediensten verschillende leiders van de kerk, vaak van Nuba-origine.³²⁴

Nuba Reports bericht in 2016 en 2017 geregeld over de vernieling of aangekondigde ontmanteling van kerken door de overheid van Khartoem, meestal omdat de gebouwen de ruimtelijke planning niet zouden respecteren.³²⁵

HUDO stelt in haar overzicht van de mensenrechtensituatie in 2017 dat de activiteiten van de christelijke gemeenschap van nabij worden opgevolgd door de overheid en dat de rechten van christenen en christelijke leiders worden geschonden, maar noteert ook een duidelijke vermindering van de schendingen van de rechten van christenen, en in het bijzonder van de evangelische kerken. De organisatie wijt dit aan de druk van de Verenigde Staten.³²⁶

In juni 2018 wijst de US Commission on International Religious Freedom (USCIRF) op de uitzonderlijke discriminatie van religieuze minderheden waaronder christenen en niet-soennitische moslims. De commissie vermeldt de confiscatie of vernieling van kerken die, volgens sommige waarnemers, kadert in een systematische campagne tegen evangelische gemeenschappen. De commissie voegt hieraan toe dat verscheidene vaak christelijke etnische groepen, zoals Nuba en Fulani, een dubbele marginalisatie ondergaan ten opzichte van blanke, Arabische en buitenlandse christenen.³²⁷ Ook ACJPS onderstreept het verband tussen de intimidatie door de autoriteiten van religieuze minderheden zoals christenen en de etnische origine van deze geloofsgroepen.³²⁸

Ook andere bronnen documenteren verschillende schendingen van de rechten van religieuze minderheden, in het bijzonder christenen, zoals de vernieling van een aantal kerken in Khartoem sinds

³¹⁸ Nuba Reports, 23/12/2016, [url](#) ; SDFG, 08/04/2017, [url](#)

³¹⁹ Nuba Reports, 23/12/2016, [url](#)

³²⁰ Nuba Reports, 23/12/2016, [url](#) ; ACJPS, 31/03/2017, [url](#)

³²¹ Nuba Reports, 30/05/2017, [url](#)

³²² ACJPS, 12/2017, p. 10, [url](#) ; HUDO, 11/02/2018, pp. 17-18, [url](#) ; USCIRF, 04/2018, p. 91, [url](#)

³²³ USDOS, 29/05/2018, [url](#)

³²⁴ USCIRF, 04/2018, p. 92, [url](#)

³²⁵ Nuba Reports, 23/12/2016, [url](#)

³²⁵ Nuba Reports, *Christian leaders, institutions still under threat*, 18/11/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 23/12/2016, [url](#) ; Nuba Reports, 30/05/2017, [url](#)

³²⁶ HUDO, 11/02/2018, pp. 2-4, [url](#)

³²⁷ USCIRF (Bagga F.), 06/2018, p. 4, [url](#)

³²⁸ ACJPS, 12/2017, p. 10, [url](#)

2011,³²⁹ de sluiting of overdracht aan de overheid van christelijke scholen,³³⁰ de arrestatie van christelijke geestelijken en gelovigen, onder meer van de SCOC.³³¹

Volgens de door Cedoca gecontacteerde oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains komt de overheid de inwoners in Khartoem afkomstig uit de Two Areas enkel tegemoet als dergelijke incidenten internationale aandacht trekken:

“Over the past few years over 15 churches, some schools and entire neighborhoods in Khartoum, in which the majority of the people are from Nuba or Blue Nile, have been bulldozed by the government. These people are not given deeds for land to build new homes, churches or schools. Many pastors and church leaders have been arrested and held for long periods of time without charges. It is only when these cases get noticed internationally will the government do some act to save face. But if not people remain under their thumb.”

2.5. Studenten, activisten

NMP ziet het racisme en de discriminatie tegenover Nuba ook op de universiteiten doordringen, en vermeldt enkele aanvallen van studenten van de regeringspartij National Congress Party (NCP) tegen Nuba-studenten op de Alzaiem Alazhari University in Noord-Khartoem in maart 2015.³³² Op 27 april 2016, wanneer een bijeenkomst van studenten van de Nuba Mountains Association op de Omdurman National University door NCP-studenten met geweld wordt verstoord, vindt een student de dood.³³³ HUDO meldt de arrestatie in juli 2017 van een aantal studenten afkomstig uit de Two Areas.³³⁴

Mossaad Mohamed Ali, directeur van het ACJPS, onderstreept het risico dat mensenrechtenactivisten in Soedan lopen, onder meer bij terugkeer via Khartoem:

“The Government of Sudan has imposed restrictions on the movement of activists engaging in advocacy internationally. In August 2018, two members of the Darfur Bar Association were briefly detained and their passports confiscated in the Khartoum airport upon their return to Sudan [...]. ACJPS did not yet come across a case from South Kordofan or Blue Nile, however, this does not necessarily mean activists from other parts of Sudan would not be subjected to detention and interrogations upon their arrival at Khartoum airport. For instance, on 29 May 2018, Mr. Hisham Ali Mohamad Ali, a human rights activist, was detained by the NISS upon arrival at the Khartoum International Airport following his deportation from Saudi Arabia Mr. Hisham is still in detention without charge. Authorities have continued to subject detainees to torture and other ill-treatment in custody, causing the death of two individuals in two instances in March and April 2018.”³³⁵

Volgens de in Khartoem gevestigde mensenrechtenorganisatie die Cedoca contacteerde lopen Nuba in Khartoem die op het publieke forum, zoals sociale media, actief zijn risico met de SPLM/A-N te worden geassocieerd. Degenen die een laag profiel handhaven ontsnappen mogelijk aan dergelijke problemen:

“Generally if you originated from the Nuba mountains and you are active in public issue, especially in social media you most likely faced problems in Khartoum as people from those areas are linked to the Sudan People Liberation Movement/ Army the authority in many cases use this classification

³²⁹ Nuba Reports, 23/12/2016, [url](#)

³³⁰ Nuba Reports, *Christian leaders, institutions still under threat*, 18/11/2016, [url](#)

³³¹ HUDO, 11/02/2018, pp. 15-22, [url](#) ; Morning Star News, 26/09/2017, [url](#)

³³² NMP, 04/2015, p. 6, [url](#)

³³³ ACJPS, s.d., p. 23, [url](#)

³³⁴ HUDO, 11/02/2018, p. 10, [url](#)

³³⁵ Ali M. M., executive director, African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), e-mail, 18/01/2018, 24/09/2018

to arrest and detain people even if there not affiliated to SPLM/A-N. but low-profile people might pass unnoticed, unless someone notify the authority, that they claimed asylum somewhere and their claim was rejected.”³³⁶

2.6. (Vermeende) aanhangers SPLM/A-N

Volgens het Nederlandse algemene ambtsbericht van juni 2017 lopen personen met vermeende banden met de SPLM/A-N, in het bijzonder leden van de Nuba- en Ingessana-gemeenschappen, risico op willekeurige arrestatie en hechtenis, zowel in de Two Areas als daarbuiten.³³⁷

Ook volgens antropoloog en onafhankelijk onderzoeker Enrico Ille vormen vermeende banden, bijvoorbeeld familiebanden, met de SPLM/A-N als een belangrijk risico:

“The former [being potentially linked to SPLM/A-N] is a straightforward risk. I am personally acquainted with cases where people have been incarcerated and tortured since the beginning of the present war (since 2011), and while open warfare has ceded in the Two Areas, the political culture of South Kordofan is still dominated by violence, as threat or applied tool. To distinguish here between the people living in the Two Areas (where most of governmental violence has been documented) and Khartoum is not appropriate: open use of violence is a regular phenomenon in both, either in reaction to demonstrations, to physical challenge (especially against the more or less rogue militias, such as Rapid Support Forces), to suspicions or as part of other campaigns, such as the dissolution of unplanned settlements or plots targeted for investments. While it may be easier to hide in the capital - if one doesn't flee to the wilderness in the Nuba Mountains, that is - the disappearance and questioning of people suspected of SPLM-N-connections is an issue at any place, especially since it is often arbitrary what leads to such suspicions (and may be about other things, such as appropriating property etc.). While I didn't systematically follow a broad range of cases, I have several acquaintances who were targeted due to being family members of known SPLM-N-members. In any case, being Nuba (and not one from other groups in South Kordofan) increases the probability to be targeted for that reason. What makes the situation so tense is that it is often uncertain when and why such targeting will happen.”³³⁸

De door Cedoca gecontacteerde linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster wijst ook op het risico voor aanhangers van de SPLM/A-N in Khartoem:

“Those Nuba openly involved in the political opposition (SPLA-N) since 2011 are considered criminals since that party is not officially recognized by the northern government since 2011. Supporters of the armed opposition since that time have mostly either left the country or have ceased organizing in Khartoum, as far as I know. [...] However, I can say with greater certainty, having known church leaders and political figures in the opposition, that they were/are in danger of imprisonment or worse.”³³⁹

Hoofdstuk “Volgens cijfers van de VN worden vanaf de start van het conflict in 2011 tot eind november 2016 150 kinderen gedood en 178 verminkt, de grote meerderheid tijdens gevechten tussen regeringstroepen en rebellen. Terwijl van 2011 tot 2015 jaarlijks tientallen kinderen de dood vinden, daalt dit aantal drastisch in 2016 tot drie doden. De VN verifieert ook een aantal gevallen van verkrachting van kinderen door de verschillende strijdkrachten. De daders van de in 2015 en 2016

³³⁶ Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd, e-mail, 25/09/2018

³³⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken, 20/06/2017, p. 45, [url](#)

³³⁸ Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018

³³⁹ Linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, e-mail, 08/11/2018

gerapporteerde incidenten zijn voor het gerecht gebracht. Vier soldaten van het regeringsleger zijn veroordeeld.

Ook niet-ontplofte oorlogsexplosieven maken slachtoffers onder kinderen. Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl zijn de twee staten in Soedan die het meeste landmijnen en explosieven tellen.

1.5.2. (Vermeende) opposanten en aanhangers SPLM/A-N” biedt meer informatie over de situatie in Soedan van personen die worden verdacht van banden met de SPLM/A-N.

Samenvatting

Veiligheidssituatie in de Two Areas

De zuidelijke deelstaten Zuid-Kordofan en Blauwe Nijl, ook bekend als de Two Areas, herbergen een heterogene bevolking, zowel op etnisch als religieus vlak, met de Nuba in Zuid-Kordofan en de Ingessana in Blauwe Nijl als de voornaamste niet-Arabische inheemse gemeenschappen. Beide gebieden, die door het centrale Soedanese gezag op economisch, politiek en identitair vlak worden achtergesteld, vormen sinds 2011 het strijdtoneel van een gewapend conflict tussen enerzijds het Soedanese leger en regeringsgezinde milities, veelal van Arabische oorsprong, en anderzijds de SPLM/A-N die vooral steunt op inheemse gemeenschappen. Deze rebellengroep controleert in Zuid-Kordofan een uitgebreid gebied dat onder meer de Nuba Mountains omvat en in Blauwe Nijl een klein territorium in het zuiden. De Soedanese overheid controleert de belangrijkste steden.

Van 2012 tot 2016 voert het regeringsleger tijdens het droge seizoen grootschalige militaire offensieven uit, gecombineerd met luchtbombardementen die grote bevolkingsverplaatsingen veroorzaken, de lokale infrastructuur vernielen en honderden burgerslachtoffers maken. AI heeft het over mogelijke oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. Verschillende bronnen beschuldigen het leger van een uitputtingsoorlog door landbouwgronden te treffen, de voedselvoorziening te ontregelen en burgers zo uit rebelleengebied te verdrijven. Regering en rebellen raken het niet eens over de levering van humanitaire hulp in rebelleengebied. Niettemin veranderen de frontlijnen sinds het begin van het conflict nauwelijks.

Na het regeringsoffensief van 2016, waarbij het Soedanese leger in grote mate steunt op milities zoals de RSF, berucht om hun aanvallen op de burgerbevolking, kondigen beide strijdende partijen een staakt-het-vuren af. Ondanks enkele korte confrontaties vinden er geen openlijke vijandigheden meer plaats. Het aantal doden, inclusief burgerdoden, daalt sterk in 2017 en 2018. Een leiderschapsconflict binnen de SPLM/A-N leidt in 2017 en 2018 wel tot dodelijke confrontaties tussen de rivaliserende vleugels van de beweging.

In september 2018 beschouwt NHRMO de systematische plundering door leger en milities van vee en land, waarbij ook burgers gedood worden, als de belangrijkste bedreiging van de burgerbevolking. Deze incidenten nemen in 2018 in hevigheid toe. Mensenrechtenorganisaties documenteren ernstige mensenrechtenschendingen gaande van willekeurige arrestaties tot foltering en seksueel geweld, hoewel er na 2016 ook minder dergelijke incidenten worden geregistreerd. Leden van de veiligheidsdiensten genieten straffeloosheid.

Verschillende bronnen stellen dat personen die geassocieerd worden met de SPLM/A-N, bijvoorbeeld omdat ze tot een bepaalde etnische gemeenschap horen, ernstig risico lopen in de Two Areas. Ook activisten, journalisten, studenten, demonstranten of andere personen die kritiek uiten op de overheid worden gevisieerd door de veiligheidsdiensten, volgens Soedanese bronnen.

OCHA telt in december 2017, op basis van onvolledige gegevens, bijna 230.000 IDP's in regeringsgebied in de Two Areas. Ook in rebelleengebied leven honderdduizenden IDP's. Ze zijn bijzonder kwetsbaar voor voedseltekorten. Dankzij de opeenvolgende wapenbestanden daalt het aantal nieuwe ontheemden en keren vele IDP's terug naar hun regio van herkomst om de velden te bewerken. Zuid-Soedan herbergt in juli 2018 zowat 276.000 Soedanese vluchtelingen. Conflicten met de lokale bevolking maakten de voorbije jaren in een aantal kampen tientallen doden.

Voedselschaarste en acute voedselonveiligheid zijn een wekerende fenomenen in het rebelleengebied in de Two Areas. Gezondheidszorg en onderwijs hebben er ernstig te lijden gehad onder het conflict en zijn voor velen ontoegankelijk. Meisjes en vrouwen zijn bijzonder kwetsbaar voor discriminatie en geweld.

Situatie in Khartoem van personen afkomstig uit de Two Areas

In Khartoem leven, naargelang de bron, enkele honderdduizenden tot enkele miljoenen IDP's, meer dan de helft van de hoofdstedelijke bevolking. Een meerderheid zijn vrouwen, kinderen en ouderen en zijn afkomstig uit Zuid-Soedan, Darfoer en de Two Areas, waaronder een aanzienlijk aantal meestal arme Nuba. Deze IDP's leven niet in officiële kampen, maar in arme perifere sloppenwijken, de 'black belt', met vaak nauwelijks infrastructuur voor watervoorziening, elektriciteit, gezondheidszorg of onderwijs. Verschillende bronnen wijzen op racisme tegen personen van Afrikaanse afkomst, gaande van discriminatie op de arbeidsmarkt, waar velen in de informele sector terecht komen, bij de uitreiking van identiteitsdocumenten tot verbaal en fysiek geweld. Vrouwen die alcohol of thee op straat verkopen worden gevisieerd door de ordediensten. Enkele bronnen halen enkele voorbeelden aan van extreem fysiek geweld, waaronder moord, op Nuba die in Khartoem leven.

Volgens een aantal bronnen, waaronder de Deense en Britse fact finding-missie, hebben personen uit de Two Areas in Khartoem toegang tot huisvesting en openbare diensten, is er geen systematische discriminatie maar hangt dit vooral van iemands financiële mogelijkheden af. Bij terugkeer naar Khartoem vanuit het buitenland zal een persoon afkomstig uit de Two Areas niet automatisch problemen ondervinden, maar is het eerder het politieke profiel dat mogelijk de interesse wekt. Andere bronnen benadrukken net de systematische discriminatie die personen uit de Two Areas naar de arme wijken drijft en menen dat dergelijke personen bij terugkeer naar Khartoem wel degelijk risico lopen. Enkele bronnen stellen ook dat personen die asiel hebben gevraagd in het buitenland bij terugkeer een verhoogd risico lopen. Amnesty International (AI) wijst de repatriëring naar Soedan van personen uit conflictgebieden af.

Terwijl een aantal bronnen stellen dat personen op basis van hun niet-Arabische etniciteit of christelijke religie, zoals Nuba, het grootste risico lopen op vervolging en discriminatie omwille van hun vermeende banden met rebellengroepen, stellen andere bronnen dat de levensomstandigheden in Khartoem afhangen van een combinatie van factoren zoals herkomst, economische status, politiek of religieus profiel. Een researcher van Landinfo stelt dat de NISS de gemeenschappen afkomstig uit de conflictgebieden met aandacht volgt. Vier categorieën van personen worden in het bijzonder gemonitord: leden van gewapende groepen, activisten, hoger opgeleide personen en recente inwijkelingen. Een onafhankelijk antropologische Soedan-onderzoeker wijst op de etnische, religieuze en economische bagage van inwijkelingen uit de Two Areas, die de levensomstandigheden in Khartoem bemoeilijken en deze personen kwetsbaar maken voor de overheid.

De Soedanese overheid beschouwt de Soedanese identiteit als Arabisch en islamitisch. De meeste christenen in Khartoem zijn afkomstig uit de Two Areas. Verschillende bronnen merken op dat religieuze, etnische en politieke profielen vaak verweven zijn. DFAT acht het onwaarschijnlijk dat christenen louter op basis van hun geloofsovertuiging problemen ondervinden, maar erkent wel de discriminatie vanwege de overheid en de maatschappij. USCIRF wijst op de uitzonderlijke discriminatie van religieuze minderheden waaronder christenen en niet-soennitische moslims. Mensenrechtenorganisaties melden de voorbije jaren de arrestatie van geestelijken, de vernieling door de overheid van kerken.

Alle geraadpleegde bronnen wijzen op het ernstige risico van vermeende banden, bijvoorbeeld familiebanden, met de SPLM/A-N. Mensenrechtenorganisaties onderstrepen ook het risico dat studenten en activisten afkomstig uit de Two Areas in Khartoem lopen.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Ahmadi N., stichtster en voorzitter Darfur Women Action Group (DWAG), e-mail, 25/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Abdelbagi J., Darfur Relief and Documentation Centre (DRDC), e-mail, 24/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Adam T., een Soedanese journalist en veiligheidsanalist die in Brussel woont, e-mails, 22/01/2018, 25/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Ali M. M., executive director, African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), e-mail, 18/01/2018, 24/09/2018, info@acjps.org

Baldo S., senior advisor Enough Project, onafhankelijke VN-expert Mali, e-mail, 15/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Elzobier A., Soedan-researcher Amnesty International, e-mail, 17/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Ille E., antropoloog en onafhankelijk onderzoeker bij het Law Organization Science and Technology (LOST) Research Network, e-mail, 29/10/2018, enrico.ille@ethnologie.uni-halle.de

Linguïst, antropologe en Soedan-onderzoekster, e-mail, 08/11/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedanese mensenrechtenactiviste die in Soedan is gebaseerd, e-mail, 27/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Mukhtar A., directeur Al-Khatim Adlan Center for Enlightenment (KACE Sudan), e-mail, 26/10/2018, albagir07@kacesudan.org

Oprichter van een persorganisatie in de Nuba Mountains, e-mail, 19/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Skogseth S., Soedan-expert Landinfo, e-mail, 05/10/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Tubiana J., onafhankelijk analist met een jarenlange ervaring met betrekking tot Soedan, Zuid-Soedan, Tsjaad, e-mail, 25/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedanese academicus gespecialiseerd in etnische identiteit, landrechten en conflictanalyse, e-mail, 09/11/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedanese journalist in Khartoem, e-mail, 23/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedanese mensenrechtenadvocaat die in het buitenland woont, e-mail, 25/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedanese professor in de mensenrechtenwetgeving, Skype-gesprek, 29/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedan-expert van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedan-researcher van een vooraanstaande internationale mensenrechtenorganisatie, e-mail, 21/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Soedanese mensenrechtenorganisatie die in Khartoem is gevestigd, e-mail, 25/09/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Taylor M., analist voor Soedan en Oeganda, International Crisis Group (ICG) Horn of Africa project, interview, Brussel, 11/01/2018, contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Geschreven en audiovisuele bronnen

Abdelmoneium A.O., *Ways to Survive: Child Labor among Internally Displaced Children in Khartoum-Sudan*, in *Open Journal of Social Sciences*, 5, 2017, <https://doi.org/10.4236/jss.2017.59004> [geraadpleegd op 01/12/2018]

ACAPS, *humanitarian overview an analysis of key crises into 2018*, 12/2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Sudan_2018_Humanitarian_Needs_Overview.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Act for Sudan e.a., *RE: Adressing the serious human rights and humanitarian situation in Sudan*, 04/09/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/09/04/addressing-serious-human-rights-and-humanitarian-situation-sudan> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Update: Freedom of religion and belief continues to come under fire in Sudan*, 31/03/2017, <http://www.acjps.org/update-freedom-of-religion-and-belief-continues-to-come-under-fire-in-sudan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Years in prolonged detention and no hope of justice. A legal analysis of the events that occurred after the resumption of conflict in Blue Nile in September 2011*, 05/2017, <http://www.acjps.org/wp-content/uploads/2017/05/YEARS-IN-PROLONGED-DETENTION-v2.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Report on Human Rights Situation in Sudan. December 2016 - December 2017*, 12/2017, <http://www.acjps.org/wp-content/uploads/2018/01/Report-on-Human-Rights-Situation-in-Sudan-December-2016-December-2017.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *18 individuals arbitrarily detained in the wake of anti-austerity protests throughout Sudan*, 12/01/2018, <http://www.acjps.org/18-individuals-arbitrarily-detained-in-the-wake-of-anti-austerity-protests-throughout-sudan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *South Kordofan: Students from Aldalang University arbitrarily arrested after SAF officer shot two students to death*, 18/01/2018, <http://www.acjps.org/south-kordofan-students-from-aldalang-university-arbitrarily-arrested-after-saf-officer-shot-two-students-to-death/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Human Rights Violations in South Kordofan*, 11/04/2018, <http://www.acjps.org/human-rights-violations-in-south-kordofan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Four Sudanese citizens charged with defamation and cybercrimes for social media activity*, 04/05/2018, <http://www.acjps.org/four-sudanese-citizens-charged-with-defamation-and-cybercrimes-for-social-media-activity/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

African Centre for Justice and Peace Studies (ACJPS), *Human Rights Monitor. March - April 2016*, s.d., <http://www.acjps.org/wp-content/uploads/2017/04/SHRM-Human-Rights-Report-March-April-2016.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Amnesty International (AI), *Don't we matter? Four years of unrelenting attacks against civilians in Sudan's South Kordofan State*, 07/2015, <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR5421622015ENGLISH.PDF> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Amnesty International (AI), *Five years and counting. Intensified aerial bombardment, ground offensive and humanitarian crisis in Sudan's South Kordofan state*. AFR 54/4913/2016, 09/2016, <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR5449132016ENGLISH.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Amnesty International (AI), *Scorched earth, poisoned air. Sudanese government forces ravage Jebel Marra, Darfur*, 09/2016, <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR5448772016ENGLISH.PDF> [geraadpleegd op 01/12/2018]

- Amnesty International (AI), *Hotspot Italy. How EU's flagship approach leads to violations of refugee and migrant rights*. EUR 30/5004/2016, 03/11/2016, <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR3050042016ENGLISH.PDF> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Amnesty International (AI), *Belgium: Returns to Sudan violated principle of non-refoulement*, 30/01/2018, <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR1478112018ENGLISH.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Amnesty International (AI), *Sudan: Hundreds arrested, whereabouts unknown*, 15/02/2018, <https://www.amnesty.org/en/documents/afr54/7886/2018/en/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Amnesty International (AI), *Amnesty International Report 2017/18 - Sudan*, 22/02/2018, <https://www.refworld.org/docid/5a9938604.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Amnesty International (AI) (Elzobier A.), *Op-ed: Will Sudan end torture?*, 03/04/2018, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/04/op-ed-will-sudan-end-torture/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Amnesty International (AI), *Sudan: Submission to the United Nations Human Rights Committee. 124th Session, 8 October-2 November 2018*. AFR 54/9022/2018, 2018, <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR5490222018ENGLISH.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Apache (Arends S.), *De Soedan-files (2): folteringen gaan gewoon verder*, 26/06/2018, <https://www.apache.be/2018/06/26/de-soedan-files-2-folteringen-gaan-gewoon-verder/?sh=7c8dbb72990354fd580f5-923987208> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) (Wigmore-Shepherd D.), *Sudan — June 2016 Update*, 10/06/2016, <https://www.crisis.acleddata.com/sudan-june-2016-update/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) (Pinaud M.), *Sudan – December 2016 Update*, 09/12/2016, <https://www.crisis.acleddata.com/sudan-december-2016-update/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Africa 1997-present (Data through 1 December 2018)*, 01/12/2018, <https://www.acleddata.com/download/2909/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Australian Government - Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), *DFAT Country Information Report. Sudan*, 27/04/2016, <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Documents/country-information-report-sudan.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Bakhit M., *Identity and Lifestyle Construction in Multi-ethnic Shantytowns: A Case Study of Al-Baraka Community in Khartoum*, Sudan, Berlin: LIT, 2015
- Berghof Foundation (Saeid E.K.), *Sudan's National Dialogue Conference: The Permissible Questions*, 02/2017, https://www.berghof-foundation.org/fileadmin/redaktion/Publications/Other_Resources/NationalDialogue/NDH_Sudan.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Cedoca, *COI Focus Soedan. Risico bij terugkeer*, 06/02/2018
- Danish Immigration Service (DIS), United Kingdom Home Office, *Sudan: Situation of Persons from Darfur, Southern Kordofan and Blue Nile in Khartoum*, 08/2016, <https://www.refworld.org/docid/57c96d8d4.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- El-Bushra S., Hijazi N. B., *Two million squatters in Khartoum Urban Complex: The dilemma of Sudan's national capital*, in *GeoJournal*, 35(4), 1995, pp. 505–514, <https://link.springer.com/article/10.1007/BF00824365> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Enough Project (Baldo S.), *A Question of Leadership. Addressing a Dangerous Crisis in Sudan's SPLM-N*, 07/2017, https://enoughproject.org/wp-content/uploads/2017/07/QuestionofLeadership_July2017_Enough_web.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Enough Project (Baldo S.), *Sudan's Self-Inflicted Economic Meltdown*, 11/2018, https://enoughproject.org/wp-content/uploads/SudanEconomicMeltdown_Enough_November2018-web.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Famine Early Warning Systems Network (FEWS), *High staple food and fuel prices to drive increased assistance needs, lower crop production*, 06/2018, <http://fews.net/east-africa/sudan/food-security-outlook/june-2018> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Famine Early Warning Systems Network (FEWS), *Staple food prices will remain above-average despite upcoming harvest*, 09/2018, <http://fews.net/east-africa/sudan/food-security-outlook-update/september-2018> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Famine Early Warning Systems Network (FEWS), *Continued devaluation of the Sudanese Pound expected to drive higher prices*, 10/2018, <http://fews.net/east-africa/sudan/key-message-update/october-2018> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Foreign Policy (Rhodes T., John M.), *'The Shrapnel Finds Us Wherever We Hide'*, 19/05/2016, <https://foreignpolicy.com/2016/05/19/the-shrapnel-finds-us-wherever-we-hide-sudan-nuba-mountains/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Google Maps, *Khartoum*, s.d., <https://www.google.com/maps/@15.5964542,32.5329009,11z> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Heidelberg Institute for International Conflict Research, *Conflict Barometer 2017*, 2018, <https://hiik.de/conflict-barometer/current-version/?lang=en> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights and Development Organization (HUDO), *Report on human rights situation in South Kordufan, Blue Nile States/ Sudan. January-December 2016*, 07/05/2017, http://www.sudanconsortium.org/darfur_consortium_actions/reports/2016/Annual%20Report%202016.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights and Development Organization (HUDO), *Shooting and arrest of Hafiz Musa Alnour in Dilling, Sudan*, 26/05/2017, <https://hudocentre.org/shooting-and-arrest-of-hafiz-musa-alnour-in-dilling-sudan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights and Development Organization (HUDO), *Killing and assaulting of residents by SAF in Hagar Jawad/ Sudan*, 28/05/2017, <https://hudocentre.org/killing-and-assaulting-of-residents-by-saf-in-hagar-jawad-sudan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights and Development Organization (HUDO), *Report on human rights situation in South Kordufan, Blue Nile States/ Sudan. January-December 2017*, 11/02/2018, <https://hudocentre.org/wp-content/uploads/2018/02/HUDO-HR-Annual-Report-2017.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights and Development Organization (HUDO), *Press Statement. Assassination of three civilians by SPLA-N soldiers in Kalenda Vvillage of Sudan*, 19/03/2018, <https://hudocentre.org/wp-content/uploads/2018/03/Assasination-of-three-civilians.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights Watch (HRW), *"Men With No Mercy". Rapid Support Forces Attacks against Civilians in Darfur, Sudan*, 09/09/2015, <https://www.hrw.org/report/2015/09/09/men-no-mercy/rapid-support-forces-attacks-against-civilians-darfur-sudan> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights Watch (HRW) e.a., *Sudan: Joint Civil Society Statement regarding Sexual Violence in Conflict*, 19/06/2016, <https://www.hrw.org/news/2016/06/20/sudan-joint-civil-society-statement-regarding-sexual-violence-conflict> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights Watch (HRW), *"No Control, No Choice". Lack of Access to Reproductive Healthcare in Sudan's Rebel-Held Southern Kordofan*, 22/05/2017, <https://www.hrw.org/report/2017/05/22/no-control-no-choice/lack-access-reproductive-healthcare-sudans-rebel-held> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights Watch (HRW), *Sudan: Stop Abuse of Peaceful Demonstrators. Excessive Use of Force, Arbitrary Detention*, 29/01/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/01/29/sudan-stop-abuse-peaceful-demonstrators> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights Watch (Henry J.), *Latest Sudanese Attacks on Darfur Show Protection Needs*, 10/05/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/05/10/latest-sudanese-attacks-darfur-show-protection-needs> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Human Rights Watch (HRW) (Henry J.), *US Considers Lifting Sudan's 'Terror State' Designation*, 07/11/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/11/07/us-considers-lifting-sudans-terror-state-designation> [geraadpleegd op 01/12/2018]

- Human Security Baseline Assessment (HSBA) for Sudan and South-Sudan, *Conflict in the Two Areas. Security and political dynamics at the beginning of the fifth season of fighting*, 09/02/2016, <http://www.smallarmssurveysudan.org/facts-figures/sudan/the-two-areas.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Human Security Baseline Assessment (HSBA) for Sudan and South-Sudan, *Remote-control breakdown. Sudanese paramilitary forces and pro-government militias. Issue Brief Number 27*, 04/2017, <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/issue-briefs/HSBA-IB-27-Sudanese-paramilitary-forces.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Humanitarian Aid Relief Trust (HART), *Sudan Update: Violence Displaces 27,000 in Blue Nile*, 09/11/2017, <https://www.hart-uk.org/news/sudan-update-violence-displaces-27000-blue-nile/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Humanitarian Aid Relief Trust (HART), *"There was nobody to help us". Oppression by the Government of Sudan and Food Shortages in Blue Nile, Sudan. HART visit to Blue Nile, January 2018*, 02/2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/BlueNile_HARTReport.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Humanitarian Policy Group (Pantuliano S. e.a.), *City limits: urbanisation and vulnerability in Sudan. Khartoum case study*, 01/2011, <https://www.cmi.no/file/?1191> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Food on the frontlines. The Sudanese government's war of attrition in South Kordofan*, 27/07/2016, <https://www.irinnews.org/feature/2016/07/27/food-frontlines> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN) (Rhodes T.), *Le Soudan et les armes chimiques*, 10/10/2016, <http://www.irinnews.org/fr/analyses/2016/10/10/le-soudan-et-les-armes-chimiques> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Blue Nile. Sudan's forgotten front*, 2016, <http://archive.irinnews.org/multimedia/BlueNile/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN) (Morland A.), *US ends 20 years of sanctions on Sudan*, 06/10/2017, <http://www.irinnews.org/news/2017/10/06/us-ends-20-years-sanctions-sudan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Six months after US sanctions lifted, promised aid access in Sudan remains limited*, 11/04/2018, <http://www.irinnews.org/analysis/2018/04/11/six-months-after-us-sanctions-lifted-promised-aid-access-sudan-remains-limited> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *SUDAN. A worsening displacement crisis in need of a comprehensive response*, 09/07/2013, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/sudan-overview-9jul2013.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *SUDAN. Global Report on Internal Displacement (GRID 2018). Conflict displacement. Figures analysis, s.d.*, <http://www.internal-displacement.org/sites/default/files/2018-05/GRID%202018%20-%20Figure%20Analysis%20-%20SUDAN.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG), *Sudan: The Prospects for "National Dialogue". Crisis Group Africa Briefing N°108*, 11/03/2015, https://www.crisisgroup.org/file/502/download?token=fuhh_wcX [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG) (Taylor M.), *Sudan: What Next?*, 13/08/2015, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/sudan-what-next> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG), *Sudan's Islamists: From Salvation to Survival. Crisis Group Africa Briefing N°119*, 21/03/2016, <https://www.crisisgroup.org/file/68/download?token=I6cYtdMq> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG) (Taylor M.), *Sudan Protests: Why It's In The Government's Interests To Respond With Restraint*, 30/11/2016, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/sudan-protests-why-its-governments-interests-respond-restraint> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG) (Abdi R.), *Sudan's Interest in South Sudanese Peace*, 23/01/2017, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/south-sudan/sudans-interest-south-sudanese-peace> [geraadpleegd op 01/12/2018]

- International Crisis Group (ICG), *Time to Repeal U.S. Sanctions on Sudan?*, 22/06/2017, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/b127time-repeal-us-sanctions-sudan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG), *A New Roadmap to Make U.S. Sudan Sanctions Relief Work*, 29/09/2017, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/128-new-roadmap-make-us-sudan-sanctions-relief-work> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Crisis Group (ICG) (Taylor M.), *Can Sudan Manage Economic Discontent amid Volatile Geopolitics?*, 23/02/2018, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/can-sudan-manage-economic-discontent-amid-volatile-geopolitics> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Organization for Migration (IOM), *IDP Intentions Survey North Sudan 2006 – 2: Statistical Tables*, Khartoem: IOM, 09/2006
- International Refugee Rights Initiative (IRRI), *The Disappearance of Sudan? Life in Khartoum for citizens without rights*, 05/2013, <https://www.refworld.org/docid/53b3d8994.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Refugee Rights Initiative (IRRI), *"We just want a rest from war." Civilian perspectives on the conflict in Sudan's Southern Kordofan State*, 04/2015, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/TiredofWar.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- International Refugee Rights Initiative (IRRI), *A Crisis Normalised: Civilian perspectives on the conflict in Sudan's Blue Nile State*, 09/2016, <http://www.refworld.org/docid/57ceb5ec4.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Komey G.K., *Civilians' Survival Strategies amid Institutionalized Insecurity and Violence in the Nuba Mountains, Sudan. Sudan Working Paper Number 4*, 09/2016, <https://www.cmi.no/publications/file/5932-civilians-survival-strategies-nuba-mountains-sudan.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Landinfo, *Sudan: Internally displaced persons in Khartoum*, 03/11/2008, https://landinfo.no/asset/748/1/748_1.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Le Monde (Tilouine J.), *Le régime soudanais sous pression*, 15/01/2018, https://abonnes.lemonde.fr/afrique/article/2018/01/15/le-regime-soudanais-sous-pression_5241806_3212.html [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Le Monde, *Crise économique au Soudan : Omar el-Béchéir limoge tout le gouvernement*, 10/09/2018, <https://www.jeuneafrique.com/627126/politique/crise-economique-au-soudan-omar-el-bechir-limoge-tout-le-gouvernement/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Sudan*, 20/06/2017, <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/ambtsberichten/2017/06/20/algemeen-ambtsbericht-sudan-2017/AAB+Sudan+2017.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Morning Star News, *Sudan Detains, Interrogates Elder in Campaign to Take over Church*, 26/09/2017, <https://morningstarnews.org/2017/09/sudan-detains-interrogates-elder-campaign-take-church/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO), *The US lifts sanctions against Sudanese despite opposition. from Sudanese in the Nuba Mountains*, 10/2017, http://www.sudanconsortium.org/darfur_consortium_actions/reports/2017/SK%20BN%20sanctions%20-%20FINAL.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO), *Civilians' views in the Nuba Mountains about the Humanitarian Access*, 02/2018, http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/Humanitarian%20access%20appeal.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO), *Human Rights Update: September 2017 – February 2018*, 04/2018, http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/HRUpdate092017to022018.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO), *Civilian perspectives on the current ceasefire (cessation of hostilities) in the Nuba Mountains/Southern Kordofan and Blue Nile states of Sudan*, 09/2018,

[http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/uploaded%20by%20emily/Civilian%20Perspectives%20on%20Ceasefire%20FINAL%20\(4\)%2003.09.18.pdf](http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/uploaded%20by%20emily/Civilian%20Perspectives%20on%20Ceasefire%20FINAL%20(4)%2003.09.18.pdf) [geraadpleegd op 01/12/2018]

National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO), *Special Human Rights Update. Violations of the cessation of hostilities in Nuba Mountains / South Kordofan and Blue Nile states of Sudan*, 09/2018, http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/uploaded%20by%20emily/Report%20on%20Ceasefire%20Violations%20June%202016%20-%20July%202018%20-%2020.09.2018.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

National Human Rights Monitors Organisation (NHRMO), *Human Rights Update: March – September 2018. Ceasefire has not ended abuses by government forces and pro-government militia*, s.d., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/HR%20Update%20for%20March%20-%20September%202018%20-%20FINAL%20%28for%20launching%20on%2012-12-18%29.pdf> [geraadpleegd op 13/12/2018]

Nuba Mountains Peoples Foundation (NMP), *Alternative report to the committee on the elimination of racial discrimination (CERD). Review of the periodic report of Sudan*, 04/2015, https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CERD/Shared%20Documents/SDN/INT_CERD_NGO_SDN_20207_E.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *The bombing campaign, mapped*, 23/10/2015, <https://nubareports.org/the-bombing-campaign-mapped/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Sudan, rebel forces clash in fighting season's biggest battles yet*, 31/03/2016, <https://nubareports.org/sudan-rebel-forces-clash-in-fighting-seasons-biggest-battles-yet/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Nuba conflict intensifies as rains arrive*, 20/05/2016, <https://nubareports.org/nuba-conflict-intensifies-as-rains-arrive/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Primary school bombed in latest string of civilian attacks*, 27/05/2016, <https://nubareports.org/primary-school-bombed-in-latest-string-of-civilian-attacks/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *SAF launches limited attack on rebels from Al Azrak*, 30/05/2016, <https://nubareports.org/saf-launches-limited-attack-on-rebels-from-al-azrak/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Christian leaders, institutions still under threat*, 18/11/2016, <https://nubareports.org/christian-leaders-institutions-still-under-threat/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Nuba refugees caught in South Sudan crisis*, 18/11/2016, <https://nubareports.org/nuba-refugees-caught-in-south-sudan-crisis/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Signs of war resume in the Nuba Mountains*, 26/11/2016 [updated 08/12/2016], <https://nubareports.org/signs-of-war-resume-in-the-nuba-mountains/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Nuba pastors face death penalty, Christianity on trial*, 23/12/2016, <https://nubareports.org/nuba-pastors-face-death-penalty-christianity-on-trial/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Sudan Insider: Rampant inflation affects Nuba markets*, 28/12/2016, <https://nubareports.org/sudan-insider-rampant-inflation-affects-nuba-markets/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Sudan Insider: Tensions continue in Maban refugee camp*, 31/01/2017, <https://nubareports.org/sudan-insider-tensions-continue-in-maban-refugee-camp/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Tensions persist in Maban refugee camp*, 15/02/2017, <https://nubareports.org/tensions-persist-in-maban-refugee-camp/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Relief and politics: seeking aid access in the Nuba Mountains*, 15/02/2017, <https://nubareports.org/relief-and-politics-seeking-aid-access-in-the-nuba-mountains/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Nuba Reports, *Sudan Insider: Food insecurity in Nuba Mountains, Blue Nile*, 28/02/2017, <https://nubareports.org/sudan-insider-food-insecurity-in-nuba-mountains-blue-nile/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

- Nuba Reports, *Sudan Insider: SAF and SPLA-N trade ceasefire breach accusations*, 28/02/2017, <https://nubareports.org/sudan-inside-saf-and-spla-n-trade-ceasefire-breach-accusations/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *Sudan Insider: Warring parties release prisoners*, 31/03/2017, <https://nubareports.org/sudan-insider-warring-parties-release-prisoners/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *Health in times of war: Lwere hospital in the Nuba Mountains*, 11/04/2017, <https://nubareports.org/health-in-times-of-war-lwere-hospital-in-the-nuba-mountains/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *Sudan's silent conflicts: state censorship in the war zones*, 03/05/2017, <https://nubareports.org/sudans-silent-conflicts-state-censorship-in-the-war-zones/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *"Still not free" – The fate of Sudanese Christians*, 30/05/2017, <https://nubareports.org/still-not-free-the-fate-of-sudanese-christians/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *Sudan Insider: Internal SPLM-N disputes affect Blue Nile refugee camp*, 01/06/2017, <https://nubareports.org/sudan-insider-internal-splm-n-disputes-affect-blue-nile-refugee-camp/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *Al-Hilu accepts leadership role amidst SPLM-N rift*, 07/06/2017, <https://nubareports.org/the-sixth-anniversary-to-the-nuba-mountains-conflict/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Nuba Reports, *Sudan Insider: SPLM-N rift: Consensus in Nuba, conflict in Blue Nile*, 05/07/2017, <https://nubareports.org/sudan-insider-splm-n-rift-consensus-in-nuba-conflict-in-blue-nile/> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Activists detained in Kadugli, South Kordofan*, 07/04/2016, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/activists-detained-in-kadugli-south-kordofan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *"200 detained" in security campaign in Blue Nile*, 10/06/2016, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/200-detained-in-security-campaign-in-blue-nile> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Demolitions leave families living rough in Sudan's Omdurman*, 08/09/2016, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/demolitions-leave-families-living-rough-in-sudan-s-omdurman> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Man dies during interrogation at Sudan security office*, 25/11/2016, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/man-dies-during-interrogation-at-sudan-security-office> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Lawyer in South Kordofan gold factory case arrested*, 16/12/2016, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/lawyer-in-south-kordofan-gold-factory-case-arrested> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Environmental activist summoned by South Kordofan security*, 29/03/2017, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/environmental-activist-summoned-by-south-kordofan-security> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Student succumbs to bullet wounds in anti-mining protest, South Kordofan*, 13/11/2017, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/police-kill-student-in-anti-mining-protest-south-kordofan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Four South Kordofan teachers may face death penalty*, 24/12/2017, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/four-south-kordofan-teachers-may-face-death-penalty> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Sudan security arrests politicians in price hike protests*, 09/01/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-security-arrests-politicians-in-price-hike-protests> [geraadpleegd op 01/12/2018]

- Radio Dabanga, *Sudanese held in Darfur, Kordofan for alleged links with rebel groups*, 22/01/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudanese-held-in-darfur-kordofan-for-alleged-links-with-rebel-groups> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *South Kordofan court acquits 50+ students of vandalism*, 04/02/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/south-kordofan-court-acquits-50-students-of-vandalism> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *'9,000 displaced' by deadly clashes between SPLM-N factions in Blue Nile*, 23/02/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/9-000-displaced-by-deadly-clashes-between-splm-n-factions-in-blue-nile> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Detained opposition leader's health 'deteriorating'*, 02/03/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/detained-opposition-leader-s-health-deteriorating> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Hundreds of detainees still not released in Sudan*, 18/04/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/hundreds-of-detainees-still-not-released-in-sudan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Online activists arrested for defaming South Kordofan governor*, 20/04/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/online-activists-arrested-for-defaming-south-kordofan-governor> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Sudan forces take control of rebel-held areas in Blue Nile*, 30/04/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-forces-take-control-of-rebel-held-areas-in-blue-nile> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Sudan Revolutionary Front remains 'committed to peace'*, 30/07/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/sudan-revolutionary-front-remains-committed-to-peace> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *Protest against arrest of photographers in Talodi, South Kordofan*, 13/09/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/protest-against-arrest-of-photographers-in-talodi-south-kordofan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Dabanga, *UN Coordinator welcomes Sudan's approval for aid to Two Areas*, 03/10/2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/un-coordinator-welcomes-sudan-s-approval-for-aid-to-two-areas> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Tamazuj, *Security detain, release youth leaders in Abu Jubeiha, South Kordofan*, 16/09/2016, <https://radiotamazuj.org/en/news/article/security-detain-release-youth-leaders-in-abu-jubeiha-south-kordofan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Tamazuj, *Student killed by government militia in Abassiya Tagali, South Kordofan*, 16/09/2016, <https://radiotamazuj.org/en/news/article/student-killed-by-government-militia-in-abassiya-tagali-south-kordofan> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Radio Tamazuj, *Army intelligence agents release over 60 detained civilians in Blue Nile*, 25/05/2017, <https://radiotamazuj.org/en/news/article/army-intelligence-agents-release-over-60-detained-civilians-in-blue-nile> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Rift Valley Institute (RVI) (Ryle J. e.a. (eds.)), *The Sudan Handbook*, 2011, <https://www.refworld.org/pdfid/51d3d28c4.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Small Arms Survey (McCutchen A.), *The Sudan Revolutionary Front: Its Formation and Development*, 2014, <http://www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/working-papers/HSBA-WP33-SRF.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Small Arms Survey (De Alessi B.), *Two Fronts, One War: Evolution of the Two Areas Conflict, 2014–15*, 08/2015, www.smallarmssurveysudan.org/fileadmin/docs/working-papers/HSBA-WP38-Two-Areas.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Small Arms Survey, *SPLA-N front lines and combat zones in the Two Areas, January 2016*, 2016, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/HSBA-Two-Areas-Map-Feb-2016_02.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

South Kordofan Blue Nile (SKBN) Coordination Unit, *Humanitarian Update. March 2018*, 03/2018, http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/SKBN%20CU%20Humanitarian%20Update_March_18_EN.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

South Kordofan Blue Nile (SKBN) Coordination Unit, *Humanitarian Update. April 2018*, 04/2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SKBN-CU-Humanitarian-Update_April_18_EN_FINAL.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018] South Kordofan Blue Nile (SKBN) Coordination Unit, *Humanitarian Update. May 2018*, 05/2018, http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/SKBN%20CU_Humanitarian%20Update_May_18_EN_final.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

South Kordofan Blue Nile (SKBN) Coordination Unit, *Humanitarian Update. June 2018*, 06/2018, http://www.sudanconsortium.org/member_publications/2018/SKBN%20CU_Humanitarian%20Update_June_18_EN.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

South Kordofan Blue Nile (SKBN) Coordination Unit, *Humanitarian Update. August 2018*, 08/2018, http://sudanreeves.org/wp-content/uploads/2018/09/SKBN-CU-Humanitarian-Update_August_18_EN.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

South Kordofan Blue Nile (SKBN) Coordination Unit, *Humanitarian Update. September 2018*, 09/2018, http://sudanreeves.org/wp-content/uploads/2018/10/SKBN-CU-Humanitarian-Update_September_18_EN.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Strategic Initiative for Women in the Horn of Africa (SIHA), The Redress Trust, *Criminalisation of women in Sudan. A need for Fundamental Reform*, 11/2017, <https://redress.org/publication/criminalisation-of-women-in-sudan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Consortium, *Gender Under Bombardment. Gender Disparities in SPLM/A-North Controlled Areas of Nuba Mountains, Southern Kordofan*, 2016, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GUB_PAPER_Final%20May%2030th%202016%20edit_WC_0.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Democracy First Group (SDFG), *Expansion of the Religious Discrimination against Christians in Sudan*, 08/04/2017, <https://web.archive.org/web/20171010190748/http://www.democracyfirstgroup.org:80/expansion-of-the-religious-discrimination-against-christians-in-sudan/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Democracy First Group (SDFG), *Militias of Bashir's Regime and the Proxy War (1). War in the Blue Nile: Militias in the hunt of refugees and displaced population*, s.d., <http://democracyfirstgroup.org/militiasproxywarbluenile/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Tribune, *Sudanese president asserts North Sudan's Arabic, Islamic identity*, 05/02/2011, <https://www.sudantribune.com/Sudanese-president-asserts-North,37889> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Tribune, *Sudan: Awadia's family demands retribution as officials apologize*, 07/03/2012, <https://www.sudantribune.com/Sudan-Awadia-s-family-demands,41834> [geraadpleegd op 03/12/2018]

Sudan Tribune, *University student killed by government supporters in Khartoum*, 27/04/2016, <https://sudantribune.com/spip.php?article58786> [geraadpleegd op 03/12/2018]

Sudan Tribune, *SRF-Agar calls to escalate confrontation against the Sudanese regime*, 08/07/2017, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article62938> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Tribune, *Government, SPLM-N al-Hilu kick off talks on truce in Sudan's Two Areas*, 01/02/2018, <http://www.sudantribune.com/spip.php?article64625> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Tribune, *Sudanese government blames SPLM-N al-Hilu for failure of peace talks*, 06/02/2018, <https://sudantribune.com/spip.php?article64662> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Sudan Tribune, *Agar, al-Hilu fighters clash again in Blue Nile: spokesperson*, 18/02/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article64757> [geraadpleegd op 01/12/2018]

- Sudan Tribune, *SPLM-N Agar says Sudanese army attacked their positions in Blue Nile State*, 04/03/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article64872> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Thousands of IDPs and refugees returned to Blue Nile: official*, 21/04/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article65229> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Sudanese government attacks rebel positions in Blue Nile, SPLM-N Agar says*, 25/04/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article65273> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *192,000 people returned to South Kordofan since 2017: official*, 03/06/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article65551> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Sudan extends unilateral ceasefire until end of 2018*, 12/07/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article65845> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *South Sudanese rioters attack aid groups in Maban*, 24/07/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article65913> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Sudan urges African mediation to resume Two Areas talks*, 29/07/2018, <http://www.sudantribune.com/spip.php?article65951> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Sudan accepts UN humanitarian proposal for the Two-Areas*, 28/09/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article66329> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *SPLM-N al-Hilu extends ceasefire for one month*, 29/11/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article66686> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Sudanese parties hand over proposals on how to resume peace talks: sources*, 01/12/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article66700> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- Sudan Tribune, *Sudan's negotiators to travel to Berlin and Addis Ababa to meet rebel leaders*, 03/12/2018, <https://www.sudantribune.com/spip.php?article66711> [geraadpleegd op 03/12/2018]
- United Kingdom Home Office, Country Policy and Information Note. Sudan: Rejected asylum seekers. Version 4.0, 07/2018, [https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/731651/E_Sudan - Return of unsuccessful asylum seekers - July 2018.pdf](https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/731651/E_Sudan_-_Return_of_unsuccessful_asylum_seekers_-_July_2018.pdf) [geraadpleegd op 03/12/2018]
- United Kingdom Home Office, *Report of a fact-finding mission to Khartoum, Sudan. Conducted between 10 and 17 August 2018*, 11/2018, [https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/759280/Sudan - FFM report 2018 - NAD-returns.pdf](https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/759280/Sudan_-_FFM_report_2018_-_NAD-returns.pdf) [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations General Assembly – Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences on her mission to the Sudan. A/HRC/32/42/Add.1*, 18/04/2016, <http://www.refworld.org/docid/57615e974.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations General Assembly – Human Rights Council, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in the Sudan. A/HRC/36/63*, 27/07/2017, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/G1722556.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations General Assembly – Human Rights Council, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in the Sudan. A/HRC/39/71*, 13/08/2018, <http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&DS=A/HRC/39/71&Lang=E> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Humanitarian Bulletin Sudan. Issue 09 | 22 – 28 February 2016*, 02/03/2016, [https://www.unocha.org/sites/dms/Sudan/Reports/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_2016/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_Issue_09_%2822 - 28 February 2016%29.pdf](https://www.unocha.org/sites/dms/Sudan/Reports/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_2016/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_Issue_09_%2822_-_28_February_2016%29.pdf) [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Humanitarian Bulletin. Sudan. Issue 46 | 7– 13 November 2016*, 23/11/2016, [https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_Issue_46_%287 -13 November 2016%29.pdf](https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_Issue_46_%287_-_13_November_2016%29.pdf) [geraadpleegd op 01/12/2018]

- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Humanitarian Bulletin Sudan. Issue 9* | 27 March – 9 April 2017, 13/04/2018, [https://www.unocha.org/sites/dms/Sudan/Reports/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_2017/OCHA_Sudan_Humanitarian_Bulletin_Issue_09_\(27_March_-_9_April_2017\).pdf](https://www.unocha.org/sites/dms/Sudan/Reports/OCHA_Sudan_Weekly_Humanitarian_Bulletin_2017/OCHA_Sudan_Humanitarian_Bulletin_Issue_09_(27_March_-_9_April_2017).pdf) [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *SUDAN: South Kordofan State Administrative map (February 2015)*, 02/2015, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/South_Kordofan_State_Administrative_Map_A1_04_Feb_2015.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *SUDAN: Humanitarian Snapshot*, 31/12/2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Sudan_Humanitarian_Snapshot_A3_31_Dec_2017.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Inter- Agency Rapid Assessment Report: Al Abbassiya Locality, South Kordofan State- 4-8 February 2018*, 02/2018, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/al_abbassiya_rapid_inter_agency_assessment_mission_4-8_february_2018.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Sudan 2018 Humanitarian Needs Overview*, 02/2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Sudan_2018_Humanitarian_Needs_Overview.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Humanitarian Bulletin Sudan. Issue 16* | 20 August – 23 September 2018, 14/10/2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA_Sudan_Humanitarian_Bulletin_Issue_16_%2820_August_-_23_September_2018%29.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office of the High Commissioner for Refugees (UNHCR), *South Sudan - Refugees Statistics*, 31/01/2018, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/61818> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office of the High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Fact Sheet. South Sudan*, 07/2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR%20South%20Sudan%20Factsheet_July%202018.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Office of the High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Ethiopia. Refugees and Asylum-seekers*, 31/08/2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/65728.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Security Council, *Letter dated 16 January 2015 from the Vice-Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1591 (2005) concerning the Sudan addressed to the President of the Security Council. S/2015/31*, 19/01/2015, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7b65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7d/S_2015_31.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Security Council, *Report of the Secretary-General on children and armed conflict in the Sudan. S/2017/191*, 06/03/2017, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7b65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7d/s_2017_191.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United Nations Security Council, *African Union-United Nations Hybrid Operation in Darfur. Report of the Secretary-General. S/2018/912*, 12/10/2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N1830691.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF), *2018 Annual Report*, 04/2018, <https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2018USCIRFAR.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF) (Bagga F.), *Insights from USCIRF's Visit to Khartoum and North Darfur States*, 06/2018, https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2018%20Sudan%20Country%20Update_0621.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]
- United States Department of State (USDOS), *2016 Country Reports on Human Rights Practices - Sudan*, 03/03/2017, <https://www.refworld.org/docid/58ec89c54.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]

United States Department of State (USDOS), *2017 Country Reports on Human Rights Practices Report*, 20/04/2018, <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2017/af/277051.htm> [geraadpleegd op 01/12/2018]

United States Department of State (USDOS), *2018 Trafficking in Persons Report - Sudan*, 28/06/2018, <http://www.refworld.org/docid/5b3e0a714.html> [geraadpleegd op 01/12/2018]

United States Department of State (USDOS), *Sudan - 2017 Report on International Religious Freedom*, 29/05/2018, <https://www.state.gov/j/drl/rls/irf/2017/af/280792.htm> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), *IM and AI (Risks – membership of Beja Tribe, Beja Congress and JEM) Sudan CG [2016] UKUT 00188 (IAC)*, 14/04/2016, http://www.refworld.org/cases,GBR_UTIAC,576925314.html [geraadpleegd op 01/12/2018]

Urban Refugees, *Khartoum*, 14/08/2014, <http://www.urban-refugees.org/khartoum/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Waging Peace, *Recent cases of post-deportation risk*, 01/2017, http://wagingpeace.info/wp-content/uploads/pdfs/Post-deportation_update_January_2017.pdf [geraadpleegd op 01/12/2018]

Waging Peace, *Risk to individuals from Nuba Mountains in Sudan*, 03/2018, <http://wagingpeace.info/wp-content/uploads/2018/03/waging-peace-report-for-nuba-country-guidance-case-march-2018.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2018]

World Population Review, *Sudan Population 2018*, 16/06/2018, <http://worldpopulationreview.com/countries/sudan-population/> [geraadpleegd op 01/12/2018]

Xinhua, *One soldier killed, 10 injured as Sudan army repels attack by rebels*, 22/02/2017, http://www.xinhuanet.com/english/2017-02/22/c_136074584.htm [geraadpleegd op 01/12/2018]